

การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

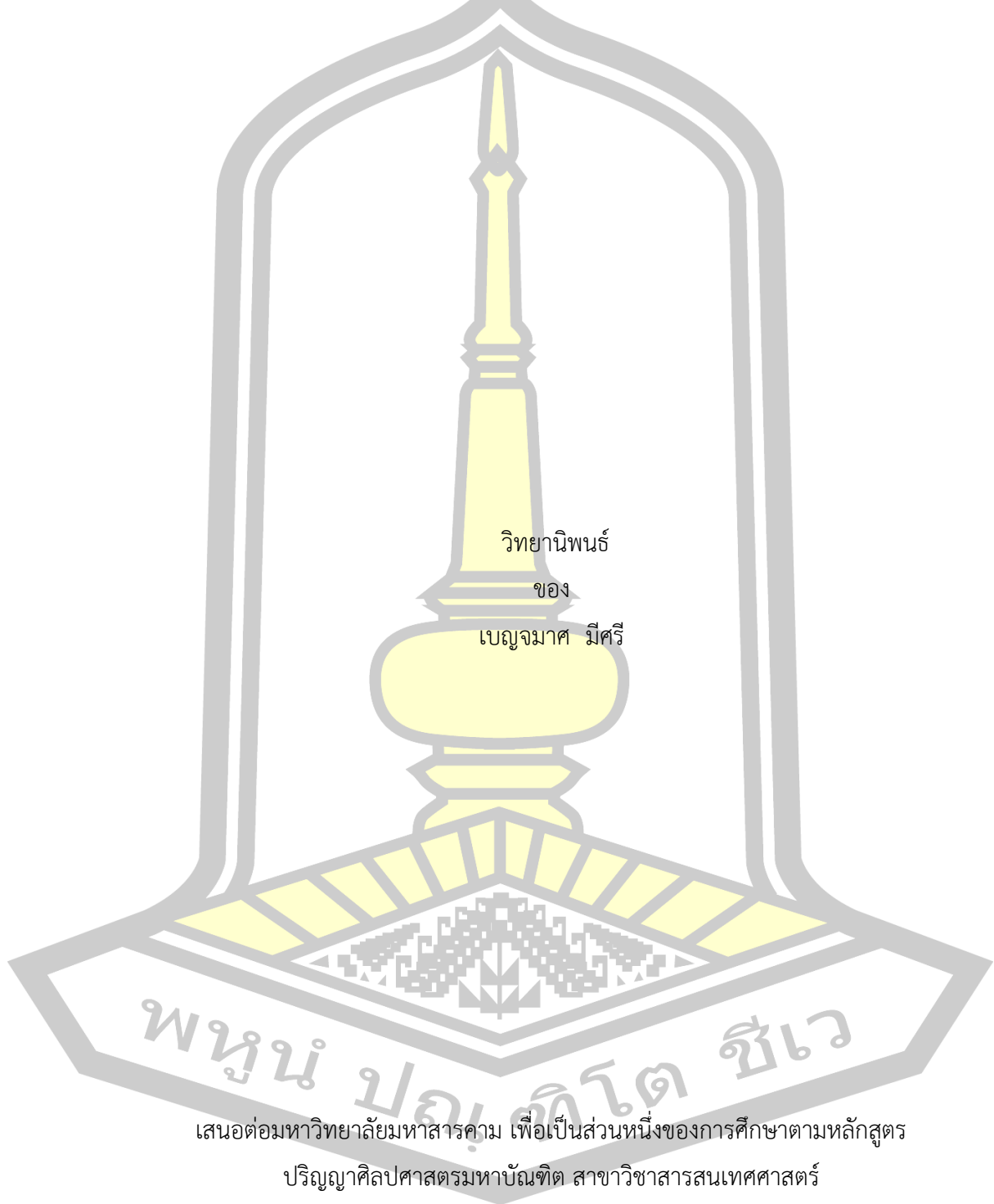
วิทยานิพนธ์
ของ
เบญจมาศ มีศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2560

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก

จังหวัดบุรีรัมย์

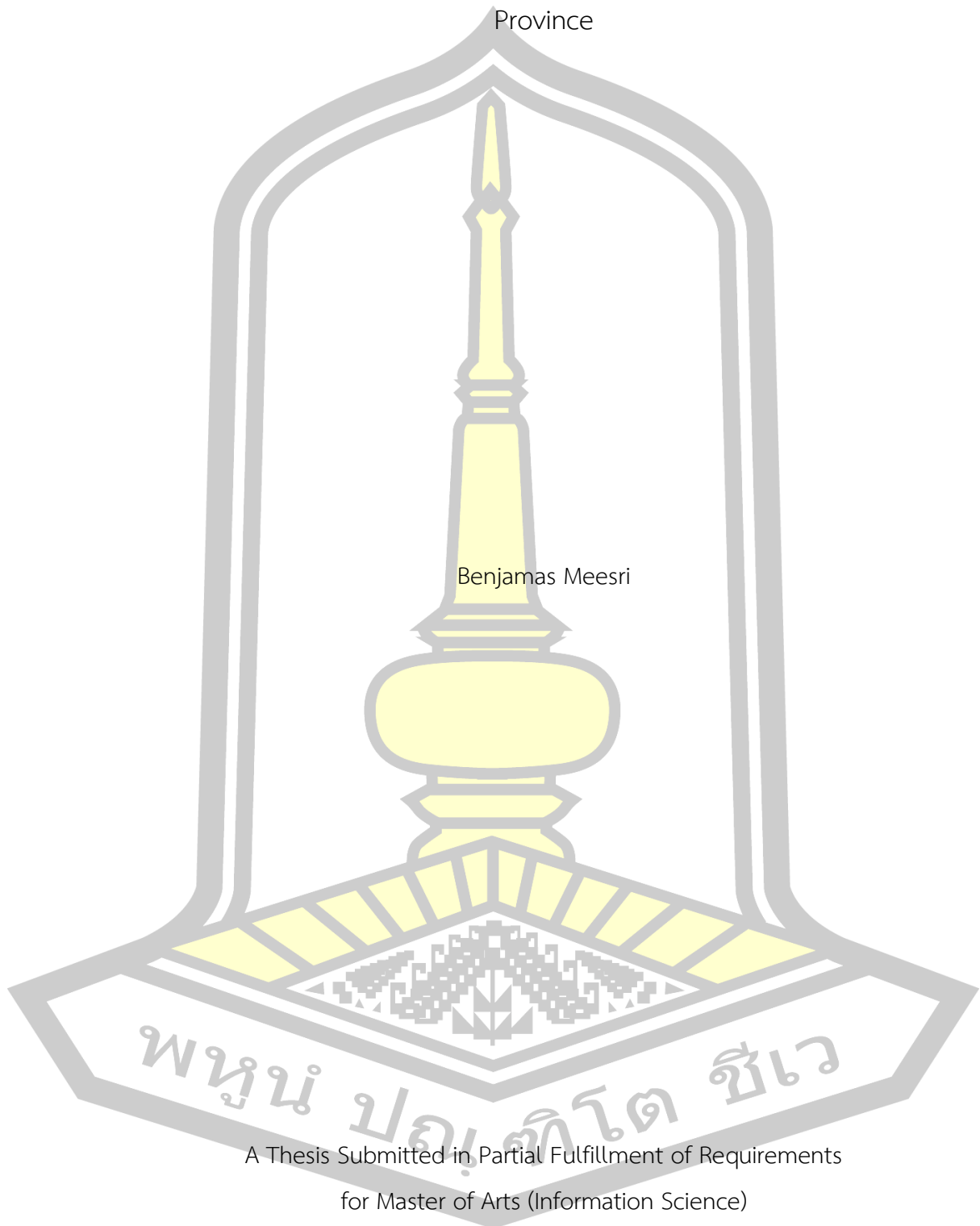
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2560

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Information Use and Need of Sugarcane Farmer in Satuk District, Buriram
Province

Benjamas Meesri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Arts (Information Science)

Academic Year 2017

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวเบญจมาศ มีศรี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. พรทิพย์ วรกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ฉันทนา เวชโอสถศักดิ์ดา)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ฤทัย นิ่มน้อย)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. แกมกาญจน์ สมประเสริฐศรี)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. ดร. สุจิน บุตรดีสุวรรณ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง	การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	เบญจมาศ มีศรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา เวชโอสถศักดา		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	สารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศ ของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (2) ศึกษาความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ เกษตรกรชาวไร่อ้อย 4 ศูนย์บริการ จำนวน 2,830 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727 - 728) โดยวิธีการคำนวณแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน จำนวน 350 คน ประกอบด้วย ศูนย์บ้านหนองจาน จำนวน 75 คน บ้านละกอ จำนวน 144 คน บ้านหนองไผ่ จำนวน 76 คน และศูนย์บ้านสวายตางวน จำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของเกษตรกรชาวไร่อ้อย ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำไร่อ้อย เป็นสมาชิกศูนย์บริการชาวไร่อ้อย และแหล่งเงินกู้/สินเชื่อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 74.3 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 44.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.4 มีรายได้จากการประกอบอาชีพทำไร่อ้อยประมาณ 300,001 – 400,000 บาทต่อปี ร้อยละ 35.7 มีประสบการณ์ทำไร่อ้อย 6-10 ปี ร้อยละ 50.6 แหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนตัวเอง ร้อยละ 82.0 (2) สภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ (= 3.80) การใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้

สารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การไถเพื่อปรับสภาพดิน ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 91.4 และ ลักษณะของดิน ร้อยละ 89.7 ส่วนการใช้แหล่งสารสนเทศส่วนใหญ่ใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่ามากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ปลุกด้วยแรงงานคน ร้อยละ 100 รองลงมาคือ การใช้สารเคมี ร้อยละ 98.0 และข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.7 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการบำรุงต่ออ้อย (3) ความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอเสถียร จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เกษตรกรมีความต้องการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($= 3.84$) เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ และการตัดอ้อยด้วยแรงงานคน รองลงมามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ การจัดหาแรงงานคน และการจัดหารถตัดอ้อย และข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.7 ได้แก่ การคมนาคมสะดวก การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการบำรุงต่ออ้อย ส่วนความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศส่วนใหญ่ใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี การกำจัดวัชพืช การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย และการจัดหาแรงงานคน รองลงมามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง การคมนาคมสะดวก ลักษณะของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ การไถเพื่อปรับสภาพดิน พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย การเตรียมท่อนพันธุ์ ปลุกด้วยแรงงานคน ปลุกด้วยเครื่องจักร การบำรุงต่ออ้อย และการใช้สารเคมี และเลือกพื้นที่เหมาะสม ร้อยละ 97.4

คำสำคัญ : การใช้สารสนเทศ, ความต้องการสารสนเทศ, สารสนเทศทางการเกษตร, เกษตรกรชาวไร่อ้อย

พูน ปณ ทิโต ชิว

TITLE	Information Use and Need of Sugarcane Farmer in Satuk District, Buriram Province		
AUTHOR	Benjamas Meesri		
ADVISORS	Assistant Professor Chanthana Wachousukda , Ph.D.		
DEGREE	Master of Arts	MAJOR	Information Science
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2017

ABSTRACT

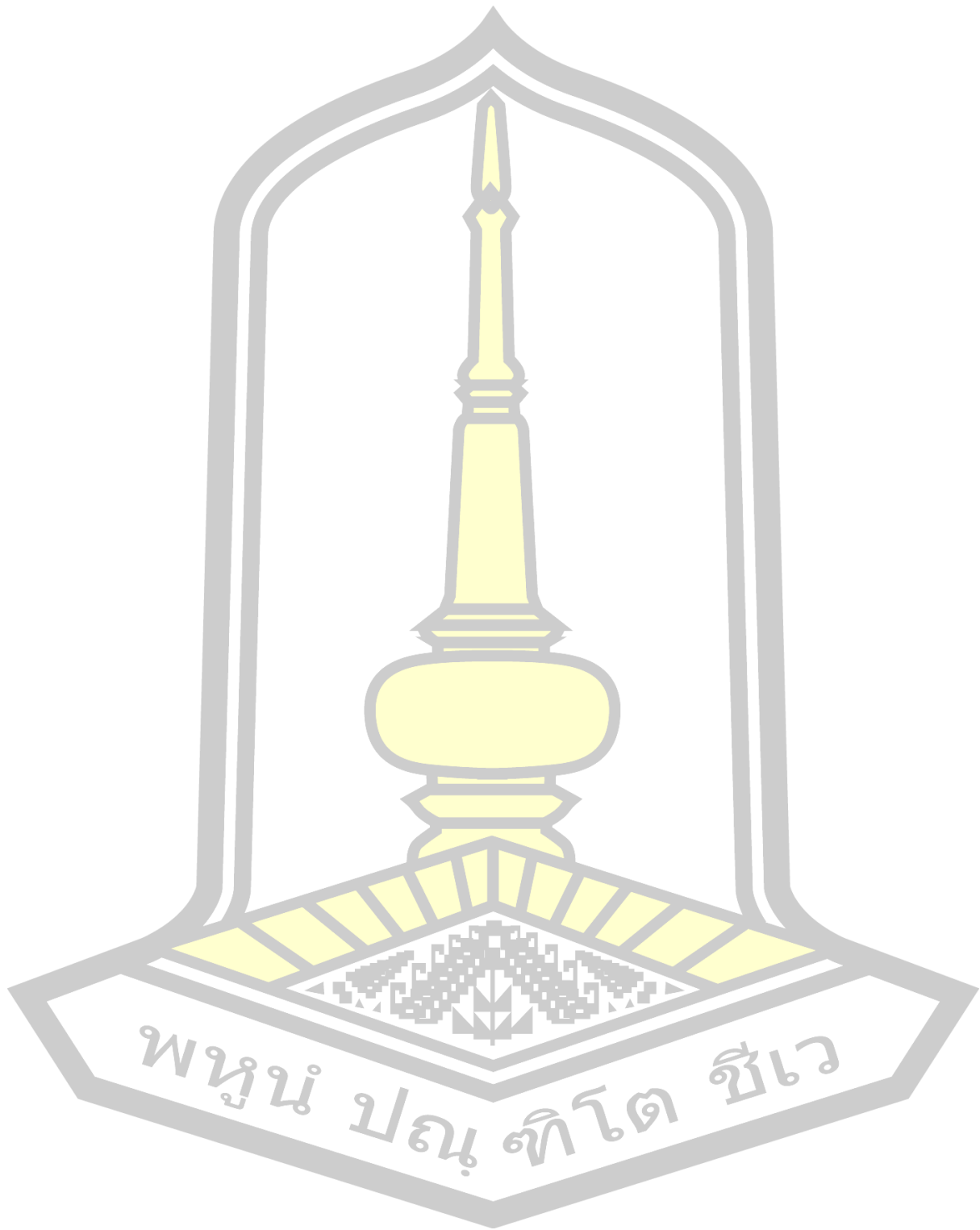
The purposes of this study were (1) to study the information Use and Need of sugarcane farmers in Satuk District, Buriram Province, and (2) to study the information need of sugarcane farmers in Satuk District, Buriram Province. This study was a survey study. The population was 2,830 sugar-cane farmers from 4 service centers. The samples of 350 persons: 75 persons from Ban Nong Jan Center, 144 persons from Ban La Ko Center, 76 persons from Ban Nong Pai Center, and 55 persons from Ban Sawai Ta Nguan Center, were determined by using Taro Yamane formula (Taro Yamane, 1973 : 727 - 728) with proportional stratified sampling. The instrument used to collect data was a three-part questionnaire: Part 1 consisted of gender, age, income, education level, experience in sugarcane farming, membership of sugarcane farming service center, and loans and credits. Part 2 consisted of the utilization of information of the sugarcane farmers. And part 3 consisted of the need of information of the sugarcane farmers. The data were analyzed by using statistical program in terms of percentage, mean, and standard deviation.

The results were as follows: (1) Most of the farmers were male (74.3%) with the age of 41-50 years old (44.0%) and finished primary school (57.4%). They earned 300,001 – 400,000 baht per year (35.7%) from sugarcane farming and had 6-10 year experience in sugarcane farming (50.6%). They used their own capital (82.0%).

(2) In terms of the utilization of information of the sugarcane farmers in Satuk District, in overall, most of the farmers utilized information at a high level in every item ($= 3.80$) and they used more printed media than electronic media or other types of media. When considering each item, the highest top-three scores were from plowing for soil remediation (92.3%), soil fertility (91.4%) and soil types (89.7%), respectively. In terms of the needs of information, most farmers gained the information from place sources rather than from individuals, institutions, events, media and internet. When considering each item, the highest top-three scores were from planting the sugar canes by using human labor (100%) and using chemicals (98.0%), respectively. The use of chemical fertilizer and manure, and taking care of the bottom part of sugar cane were at the same score (97.7%). (3) In terms of the information need of the sugarcane farmers in Satuk District, the sugarcane farmers had a high level of information needs ($= 3.84$). Most sugarcane farmers used more printed media than electronic media or other types of media. When considering each item, the use of chemical fertilizer and manure and harvesting the sugar canes by human labor were at the highest score (100%), followed by labor supply and sugarcane truck supply (98.0%). Convenient transportation, adding fertilizer, the use of chemical fertilizer and manure, and taking care of the bottom part of the sugar canes were at the same score (97.7%). In terms of the need of information, most farmers gained the information from place sources rather than from individuals, institutions, events, media and internet. When considering each item, the use of chemical fertilizer and manure, weeding the land, harvesting the sugar canes by using human labor and supplying human labor were at the highest score (100%), followed by highland or dry lowland, convenient transportation, soil types, soil fertility, plowing for soil remediation, sugarcane species and its sources, species preparation, planting the sugar canes by using human labor and by using machinery, taking care of the bottom part of the sugar cane and the use of chemical fertilizer were at the same score (98.0%), and selecting suitable areas (97.4%).

Keyword : Information Use, Information need, Agricultural Information, Sugarcane

farmers

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปด้วยความกรุณาความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา เวชโอสถศีกดา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และความช่วยเหลือจาก คณาจารย์คณะวิทยาการสารสนเทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แกมกาญจน์ สมประเสริฐศรี ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัย นิ่มน้อย อาจารย์ ดร.ศุภาภุช เหลี่ยมไธสง กรรมการคุมสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำคำปรึกษาตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุน เทียมทินกฤต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตั้งโช และคุณผจงจิตต์ อินทราชา ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ่งในความกรุณาประณีตของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ในโอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ให้ทุนการศึกษา ขอขอบคุณกัลยาณมิตร คุณพ่อ คุณแม่ เพื่อนร่วมงาน พี่ๆ น้องๆ ทุกท่านที่ไม่สามารถออกนามได้หมด ที่ได้ให้การสนับสนุนทุกๆ อย่างในขณะที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ขอขอบคุณเกษตรกรชาวไร่อ้อยทั้ง 4 ศูนย์บริการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก ผู้ให้ข้อมูลและผู้ประสานงาน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ่งในความกรุณาและความปรารถนาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

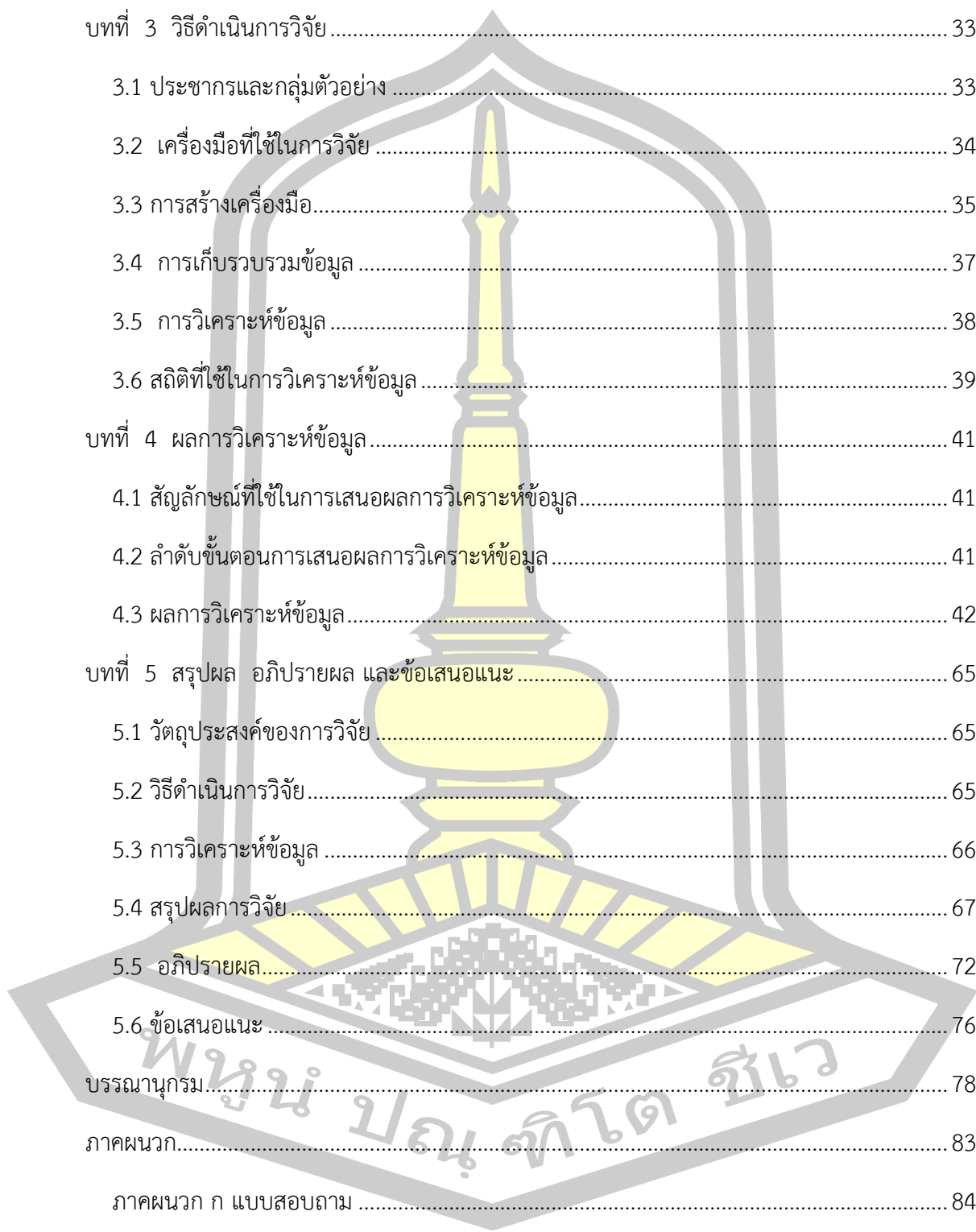
เบญจมาศ มีศรี

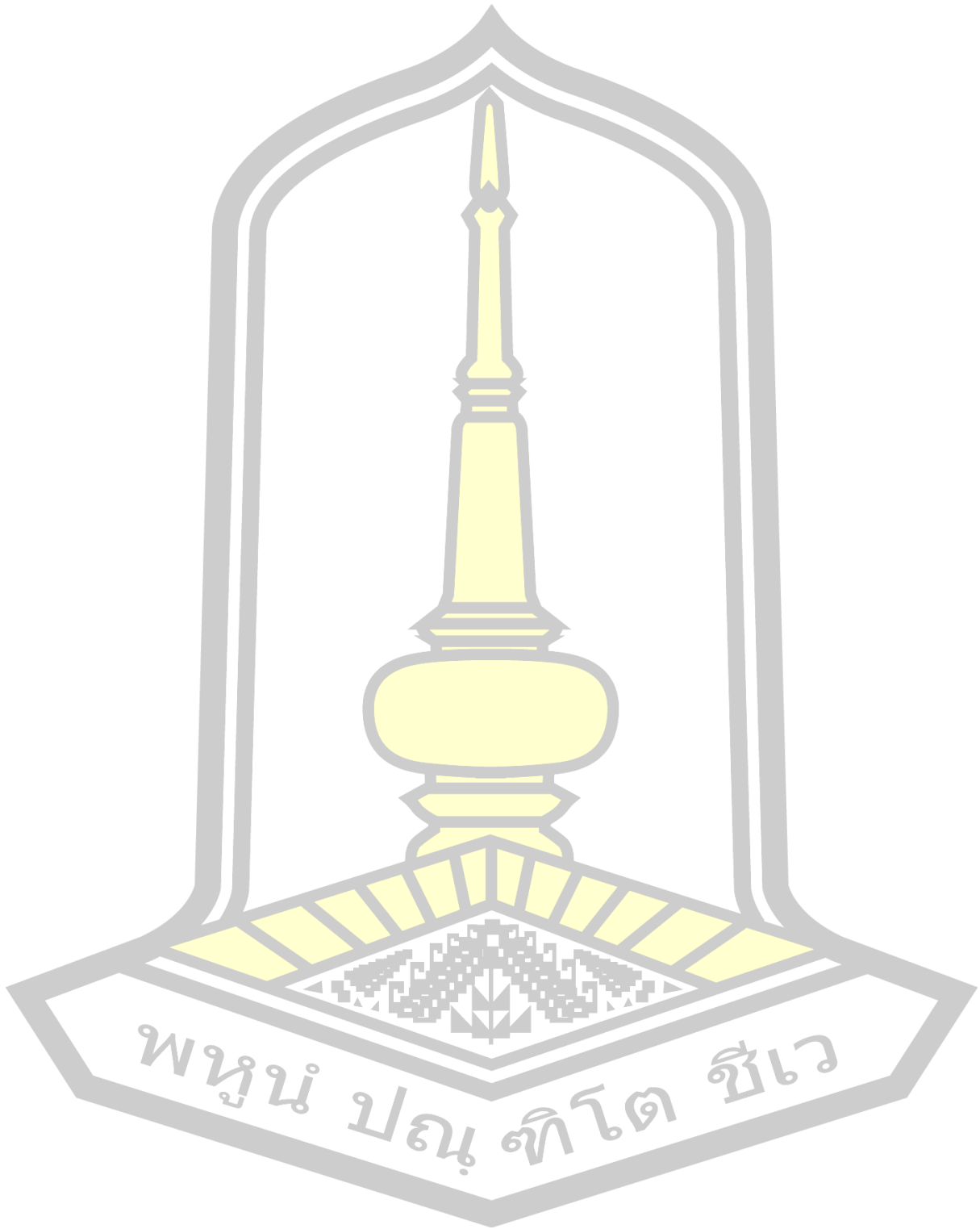

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ความสำคัญของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ.....	5
2.2 การใช้สารสนเทศ.....	11
2.3 ความต้องการสารสนเทศ.....	13
2.4 สารสนเทศทางการเกษตร.....	16
2.5 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอ้อยและการทำอ้อย.....	18
2.6 บริบทของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.....	24
2.7 กลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.....	27

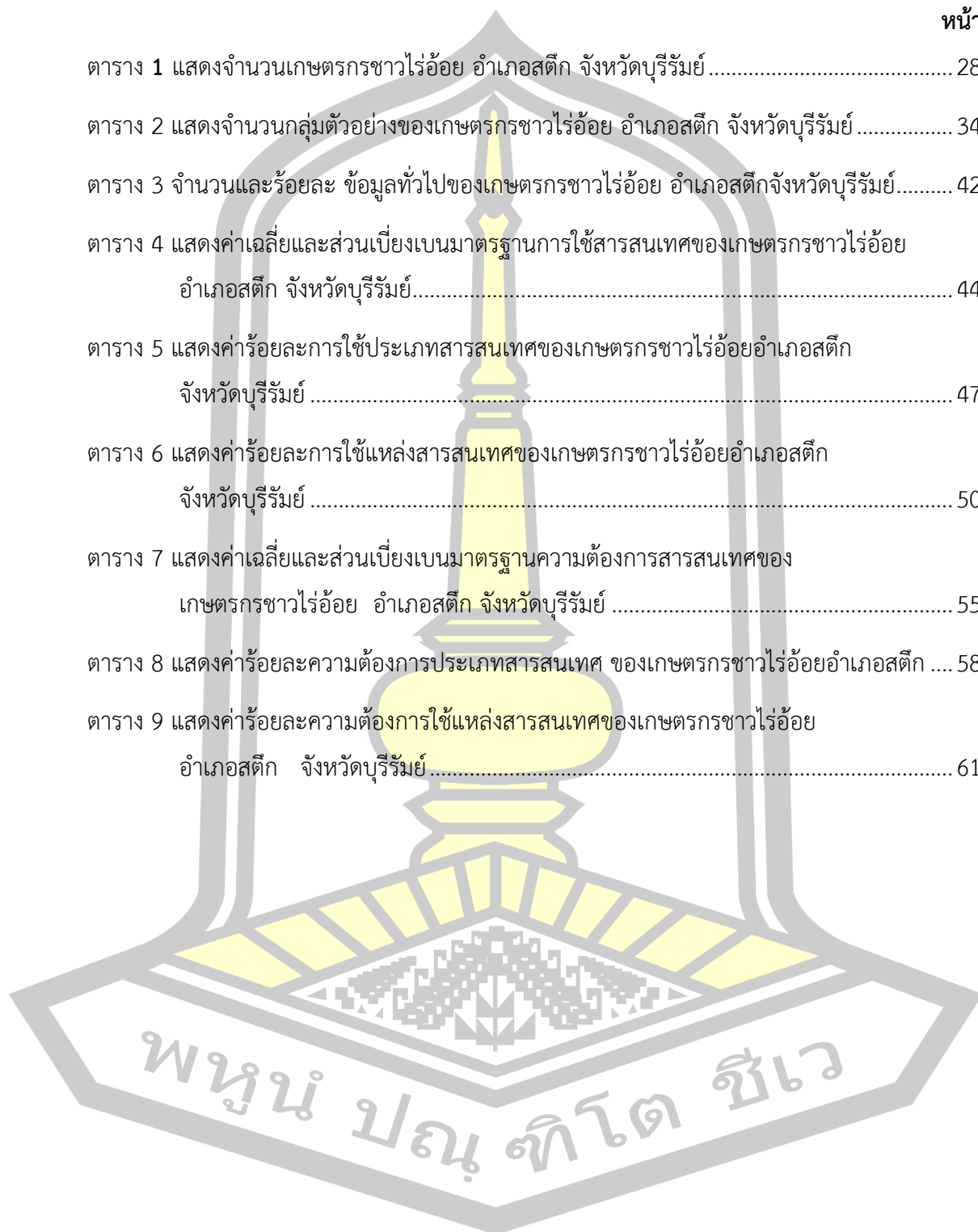
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	35
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	38
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4.2 ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	65
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	66
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	67
5.5 อภิปรายผล.....	72
5.6 ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	84
ภาคผนวก ข ค่า IOC ของแบบสอบถาม.....	99
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	104

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงจำนวนเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	28
ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	34
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์.....	42
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.....	44
ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละการใช้ประเภทสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	47
ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละการใช้แหล่งสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	50
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสารสนเทศของ เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	55
ตาราง 8 แสดงค่าร้อยละความต้องการประเภทสารสนเทศ ของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก	58
ตาราง 9 แสดงค่าร้อยละความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.....	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

อาชีพการเกษตรนับว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญ ประชาชนส่วนใหญ่ได้ยึดการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพหลักมาเป็นระยะเวลายาวนาน ดังในสมัยที่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานีของประเทศไทยนั้น มีคำกล่าวที่ว่า “โนน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เป็นการบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ของสภาพภูมิประเทศ จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาชีพหลักที่สำคัญ คือ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกอ้อย การทำไร่อ้อยเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่ช่วยให้เกษตรกรเกิดการกินดีอยู่ดี อีกทั้งยังสามารถสร้างงานและสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และยังมีโรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ให้การส่งเสริมการปลูกอ้อยและรับผลผลิตของเกษตรกร ซึ่งโรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ต้องอาศัยวัตถุดิบจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยมาผลิตเป็นน้ำตาล

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกเนื่องจากเป็นที่ราบลุ่ม มีความเหมาะสมของทรัพยากรดินและน้ำ อำเภอสตึกมีพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด จำนวน 42,177.21 ไร่ (ศูนย์เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์, 2560) มีศูนย์บริการเกษตรกรชาวไร่อ้อย จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการสารสนเทศแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยและประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างโรงงานกับเกษตรกร อีกทั้งยังเป็นศูนย์ประสานงานรับเรื่องและบริการก่อนนำอ้อยเข้าโรงงาน สำหรับการบริการส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีวิธีการส่งเสริมการปลูกอ้อยในรูปแบบการอบรม ประชุม สัมมนา โดยส่วนใหญ่จะเน้นส่งเสริมเกษตรกรรายใหญ่ที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยมากกว่าที่จะส่งเสริมชาวไร่รายย่อย จึงเป็นเหตุให้การบริการและการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรทำได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย ยังขาดพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ เพื่อนำมาใช้ในการปลูกอ้อย จึงจำเป็นต้องได้รับความรู้ ความเข้าใจทั้งด้านการวางแผนก่อนการปลูกอ้อย การเตรียมดิน การเลือกพันธุ์อ้อย การบำรุงรักษา การกำจัดศัตรูอ้อย ตลอดจนสารสนเทศด้านเก็บเกี่ยวผลผลิต ประกอบกับยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านอ้อยและน้ำตาลทราย (พ.ศ. 2556 – 2559) ที่ระบุให้มีการศึกษาการใช้สารสนเทศในการปรับปรุงพันธุ์อ้อย การป้องกันกำจัดโรคและแมลง วิธีการป้องกันและกำจัดโรคและแมลง การสร้างองค์ความรู้และการจัดการความรู้สู่เกษตรกรในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนการเกษตร สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ

เกษตรกรได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้กับชาวไร่อ้อยปลูกอ้อยได้มาตรฐานตามที่โรงงานอ้อยต้องการ และจากการทบทวนวรรณกรรมทางด้านสารสนเทศทางการเกษตรพบว่า มิ่งงานวิจัย ดวงแก้ว เงินพูลทรัพย์ (2555) ที่ศึกษาการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกร ครอบขวัญ จารักษ์ (2556) ได้ศึกษาความต้องการแหล่งสารสนเทศในการทำเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สมจิตร ศรีจันทร์ (2540) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เรื่องการปลูกอ้อยของเกษตรกรชาวไร่อ้อย พัชรา บำรุง (2554) ได้ศึกษาความต้องการบริการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรชาวไร่อ้อย ทิพารักษ์ เกียรติมัน (2553) ได้ศึกษาความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล จะเห็นได้ว่างานวิจัยที่กล่าวมานั้นเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของเกษตรกร แต่ยังไม่มีการศึกษาการใช้สารสนเทศของเกษตรกรที่ปลูกอ้อยโดยตรง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ทราบถึงสภาพการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศที่แท้จริงของเกษตรกรชาวไร่อ้อย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำสารสนเทศจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริการส่งเสริมการเกษตรได้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรชาวไร่อ้อย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

- 1.3.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
- 1.3.2 ทำให้ทราบถึงความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งหมดจำนวน 2,830 ราย

1.4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 350 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973)

การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่สุ่มมาจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยโดยใช้การคำนวณแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ตามศูนย์บริการทั้ง 4 ศูนย์

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ในการวางแผน การปลูกอ้อย แรงงาน การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อย ตลอดจนการเก็บเกี่ยวผลผลิตในการปลูกอ้อย

1.5.1.1 แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งที่เกษตรกรสามารถหาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ในการปลูกอ้อย ประกอบด้วย 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล สถานที่ สถาบัน เหตุการณ์ สื่อมวลชน และสื่ออินเทอร์เน็ต

1.5.1.2 ประเภททรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สื่อหรือวัสดุที่ใช้บันทึกข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการปลูกอ้อยซึ่งถูกรวบรวมไว้ในประเภททรัพยากรสารสนเทศ จำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ สิ่งไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.5.2 การใช้สารสนเทศ หมายถึง การที่เกษตรกรนำสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง และประเภทสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท เพื่อใช้ในการปลูกอ้อย

1.5.3 ความต้องการสารสนเทศ หมายถึง การที่เกษตรกรมีความอยากได้ อยากมี อยากรู้เกี่ยวกับสารสนเทศในการปลูกอ้อยจากแหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง และประเภททรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท เพื่อนำไปใช้ในการปลูกอ้อย

1.5.4 เกษตรกรชาวไร่อ้อย หมายถึง บุคคลที่ปลูกอ้อยในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และเป็นสมาชิกในศูนย์บริการชาวไร่อ้อย จำนวน 4 ศูนย์บริการ ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่ ศูนย์บ้านหนองจาน ศูนย์บ้านละกอ ศูนย์บ้านหนองไผ่ศูนย์บ้านสวายตางวน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการเผยแพร่สารสนเทศทางการเกษตรเพื่อให้บริการสารสนเทศทางการเกษตรแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อย ได้ตรงกับความ ต้องการของเกษตรกรชาวไร่อ้อยยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

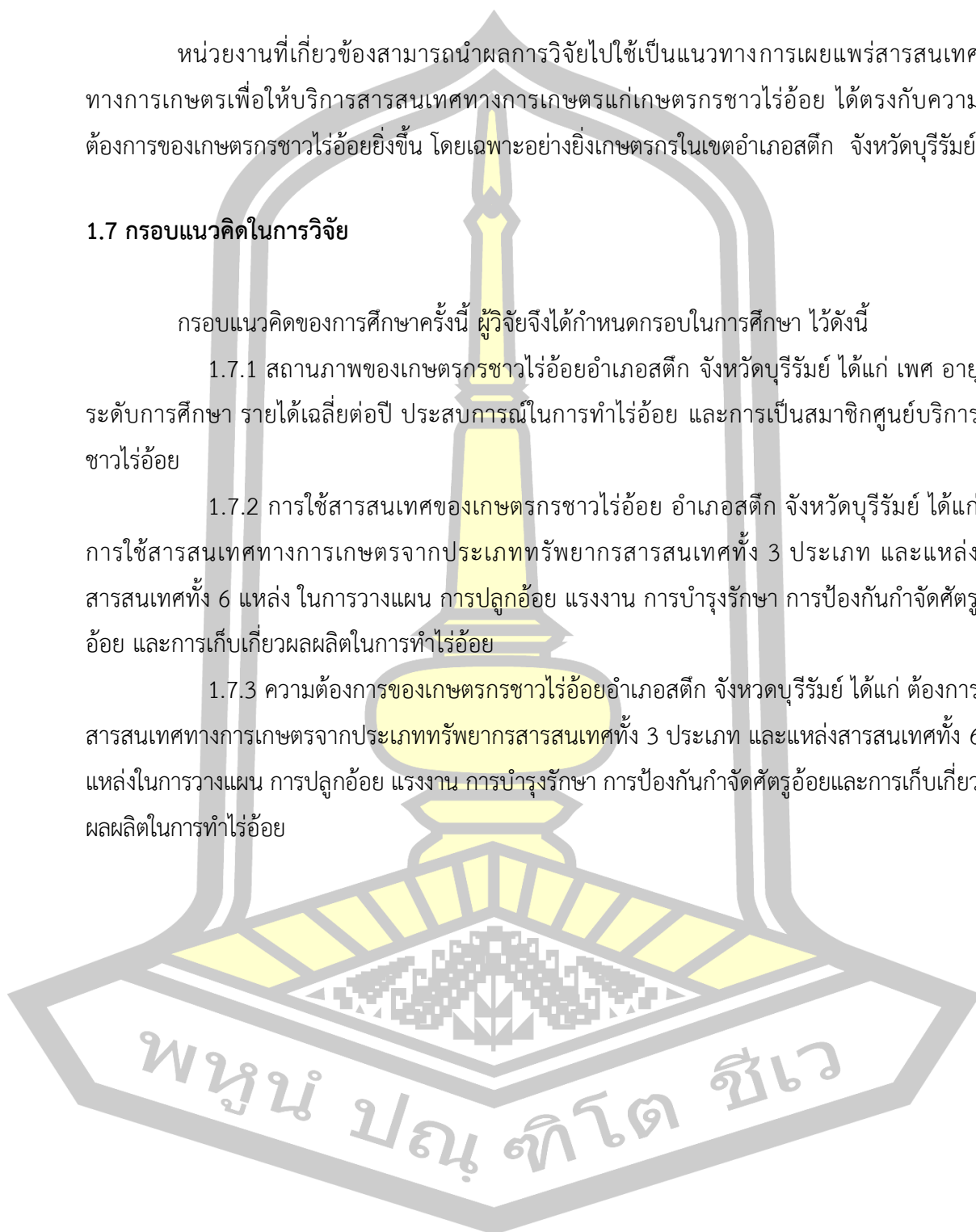
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบในการศึกษา ไว้ดังนี้

1.7.1 สถานภาพของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อปี ประสบการณ์ในการทำไร่อ้อย และการเป็นสมาชิกศูนย์บริการ ชาวไร่อ้อย

1.7.2 การใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ การใช้สารสนเทศทางการเกษตรจากประเภททรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท และแหล่ง สารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง ในการวางแผน การปลูกอ้อย แรงงาน การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรู อ้อย และการเก็บเกี่ยวผลผลิตในการทำไร่อ้อย

1.7.3 ความต้องการของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ต้องการ สารสนเทศทางการเกษตรจากประเภททรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท และแหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่งในการวางแผน การปลูกอ้อย แรงงาน การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อยและการเก็บเกี่ยว ผลผลิตในการทำไร่อ้อย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ และความต้องการสารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรชาวไร่อ้อย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ
- 2.2 การใช้สารสนเทศ
- 2.3 ความต้องการสารสนเทศ
- 2.4 สารสนเทศทางการเกษตร
- 2.5 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอ้อยและการทำไร่อ้อย
- 2.6 บริบทของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.7 กลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ

สารสนเทศ หรือ Information มีการใช้อย่างกว้างขวาง สารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเราเป็นอย่างมาก และการให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและสำคัญต่อเกษตรกร เพื่อใช้ตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผลผลิตของตนเอง เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอเสนอความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ โดยสังเขปดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของสารสนเทศ

อภากร ธาตุโลหะ (2554) ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดความรู้ที่ได้มีการประมวลผลแล้วนำมาบันทึกรวบรวมไว้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งวัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ หนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย วารสาร ฯลฯ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น สื่อโสตทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ซึ่งเผยแพร่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดข้อมูลไปยังบุคคลอื่นสำหรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ ต่อไป

ประหยัด ช่วยงาน (2554) ให้ความหมายว่า สารสนเทศ เป็นคำที่บัญญัติมาจากภาษาอังกฤษว่า Information หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ทั่วไป ความรู้ทางวิชาการ ความรู้สึก ความคิดของนักคิด นักปราชญ์ นักวิชาการ ที่แสดงออกโดยการบันทึกไว้ทั้งในรูปวัสดุ ดิจิทัลและวัสดุสารสนเทศอื่นๆ เพื่อประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม

ปราณี วงศ์จำรัส (2552) ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่ผ่านกระบวนการประมวลผลหรือผ่านการวิเคราะห์ตีความ มีการถ่ายทอด บันทึกไว้ใน รูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบของวัสดุดิจิทัล เช่น หนังสือ วารสาร และวัสดุไม่ดิจิทัล เช่น ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงมีการถ่ายทอดในรูปแบบอื่นๆ เช่น ถ้อยคำหรือคำพูด เพื่อให้มีการเผยแพร่ให้ผู้รับนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สกวรัตน์ จงพัฒนาการ (2550) ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ผ่านกระบวนการรับข้อมูล ประมวลผล และแสดงสัมพันธ์ออกมาเป็นความรู้ และสามารถนำมาแลกเปลี่ยนความรู้ระว่างบุคคล หรือจัดเก็บในรูปของเอกสารเพื่อเผยแพร่ต่อไป

ฟีเธอร์ และเสเตอร์ส (Feather and Sturges, 1997) ให้คำจำกัดความว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้ ซึ่งสามารถสื่อสารและนำไปใช้แล้วเกิดความเข้าใจ ซึ่งเกี่ยวเนื่องถึง เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกระบวนการสารสนเทศ นอกจากนี้ยังรวมถึง ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ และระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ การใช้ข้อมูล หนังสือและวีดิทัศน์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สารสนเทศ หมายถึง ข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิด เหตุการณ์ ความรู้ที่ได้มีการบันทึกไว้ในวัสดุดิจิทัล หรือวัสดุไม่ดิจิทัลชนิดต่างๆ และมีการเผยแพร่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนบุคคลและสังคม

2.1.2 ความสำคัญของสารสนเทศ

เนื่องจากประเทศได้มีการพัฒนาในทุกด้านอย่างกว้างขวาง มีการค้นคว้าทดลอง วิจัย ซึ่งส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิชาการต่างๆ เกิดความต้องการของ ข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศมากขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกันสารสนเทศเองก็มีการเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วจนเกินกำลังที่ผู้ใช้จะสามารถวิเคราะห์และนำสารสนเทศนั้นไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

สารสนเทศเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับทุกคนในการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ที่มีสารสนเทศที่มีคุณค่า ครบถ้วน ต่อเนื่อง ทันเหตุการณ์ ผู้นั้นย่อมมีอำนาจดังคำกล่าวที่ว่า “สารสนเทศคืออำนาจ” หรือ “ผู้ใดครองสารสนเทศ ผู้นั้นครองโลก” สารสนเทศรวมถึงข้อมูล ข่าวสารและความรู้มีความสำคัญ (นันทา วิฑูฒิศักดิ์, 2536)

การก้าวสู่สังคมสารสนเทศที่แท้จริงจะยั่งยืนและประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อ แนวทางการพัฒนาประเทศมุ่งแก้ไขปัญหาของประชาชนผู้ด้อยโอกาส และชาวชนบทที่ห่างไกล ซึ่งถือได้ว่าเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ รัฐบาลต้องมีมาตรการในการเผยแพร่สารสนเทศที่จำเป็นให้แก่ประชาชนในกลุ่มนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้เท่าเทียมกับผู้อื่น ผลที่เกิดขึ้นก็คือช่องว่างระหว่าง ผู้มีสารสนเทศกับผู้ไร้สารสนเทศ เกิดขึ้นควบคู่ไปกับช่องว่างทางรายได้ของประชาชาติ (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2538)

สารสนเทศจึงมีความสำคัญมากต่อบุคคลและสังคม โดย แม้นมาส ขวลิต (2533) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคล ในการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคล บุคคลใช้สารสนเทศเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน วิเคราะห์ วินิจฉัย ตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อใช้แก้ไขปัญหาและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ใช้ตอบคำถามที่ต้องการทราบ บุคคลได้มีการใช้สารสนเทศตลอดเวลา บุคคลที่จะประสบความสำเร็จและมีคุณภาพชีวิตที่ดี จำเป็นจะต้องได้รับสารสนเทศที่ถูกต้องและเหมาะสม รวดเร็วและสอดคล้องกับการนำไปใช้

2. ความสำคัญต่อสังคม สังคมที่ประกอบไปด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการกระจายและการใช้สารสนเทศ จะเป็นสังคมที่เจริญก้าวหน้าทั้งด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ซึ่งสารสนเทศก่อให้เกิดการศึกษา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม เป็นการขจัดความไม่รู้โดยให้ประชาชนมีความสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้ สารสนเทศมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เช่นเดียวกับทรัพยากรประเภทอื่นๆ สารสนเทศที่มีคุณภาพ มีปริมาณเพียงพอและทันสมัยจะทำให้สังคมนั้นสามารถพัฒนาความสามารถบุคคลในองค์กรทั้งภาคเอกชนและรัฐบาลให้สามารถตัดสินใจได้อย่างชาญฉลาด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

นันทา วิฑูณิศศักดิ์ (2536) ได้ให้ความสำคัญของสารสนเทศไว้ดังนี้

1. ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูง ในการเรียนการสอนถ้าได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง

2. ในการศึกษาค้นคว้า วิจัย ถ้าได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่า ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยย่อมถูกต้อง สมบูรณ์และมีคุณภาพสูง

3. ช่วยให้การตัดสินใจเกิดประโยชน์สูงสุด ในการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่น การตัดสินใจในการบริโภค การศึกษา การทำธุรกิจ การทำอุตสาหกรรม และการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ถ้าได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่าเพียงพอ ย่อมทำให้การตัดสินใจนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ขยายโลกทัศน์ของผู้ได้รับให้กว้างขวาง ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน อันนำไปสู่ความร่วมมือกันในเรื่องสังคมมากขึ้น

5. ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งเป็นผลให้คุณภาพชีวิตของผู้รับสารสนเทศดีขึ้น

6. สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจะมีส่วนสำคัญในการแสดงเอกลักษณ์และวิวัฒนาการของชาติ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความรัก ความสามัคคี และความมั่นคงในชาติ

7. สารสนเทศที่มีคุณค่าสามารถสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้

8. สารสนเทศที่มีคุณค่าช่วยประหยัดเวลาในการดำเนินการ และส่งเสริมคุณค่าของผลงาน เพราะสารสนเทศที่มีคุณค่าช่วยลดปัญหาการลองผิดลองถูก ทำให้ประหยัดเวลาและทรัพยากร อีกทั้งการได้รับสารสนเทศที่กว้างขวางทำให้ช่วยขจัดปัญหาการศึกษาค้นคว้า วิจัยที่ซ้ำซ้อน

9. ข่ายงานสารสนเทศของสถาบันบริการสารสนเทศทำให้ฐานข้อมูลประเภทต่างๆ เข้ามาเชื่อมโยงกันมากขึ้น ทำให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการสืบค้นสารสนเทศ

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สารสนเทศมีความสำคัญทั้งต่อบุคคลและสังคม กล่าวคือ สารสนเทศมีความสำคัญต่อบุคคลในการประกอบการศึกษาค้นคว้า การตัดสินใจและการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ส่วนความสำคัญของสารสนเทศต่อสังคม คือ สารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศ

2.1.3 แหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศมีชื่อเรียกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็น แหล่งความรู้ แหล่งการเรียนรู้ แหล่งข้อมูล แหล่งทรัพยากร แหล่งวิทยบริการ แหล่งสารสนเทศ หรือแหล่งบริการสารสนเทศ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคือ Information Sources แต่แหล่งสารสนเทศมีลักษณะความสำคัญที่คล้ายคลึงกันคือ ใช้เป็นที่แสวงหาความรู้ ใช้เป็นแหล่งสร้างเสริมความรู้ ความคิด วิทยาการ และประสบการณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพต่างๆ ย่อมมีความต้องการและแสวงหาสารสนเทศ เพื่อเข้ามาช่วยเสริมในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งลักษณะอาชีพของแต่ละบุคคลจะเป็นตัวกำหนดการใช้สารสนเทศ ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี จึงช่วยให้มนุษย์สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการวางแผนในการดำเนินงาน (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2532)

นอกจากนี้ สุนี เลิศแสวงกิจ และพิศิษฐ์ กาญจนพิมาย (2550) ได้จำแนกแหล่งสารสนเทศออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน นอกจากที่เรียกว่า ห้องสมุดแล้วยังมีการใช้คำอื่นๆ อีกเช่น ศูนย์เอกสาร ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์วิเคราะห์สารสนเทศ ศูนย์ข้อมูล สถาบันบริการสารสนเทศ ศูนย์ประสานงานสารสนเทศ ศูนย์ให้บริการคัดเลือกสารสนเทศเฉพาะบุคคล ศูนย์

แจกจ่ายสารสนเทศ ศูนย์แหล่งสารสนเทศ และศูนย์บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์ แหล่งสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา ให้บริการเฉพาะกลุ่ม รูปแบบของการให้บริการจะมีความหลากหลายตามวัตถุประสงค์หรือความต้องการของผู้ใช้ และบางหน่วยงานจะทำหน้าที่บริการสารสนเทศแก่ผู้ใช้บริการโดยคิดค่าบริการ

2. แหล่งสารสนเทศบุคคล เป็นสารสนเทศและความรู้ที่สะสมไว้ของแต่ละบุคคล เช่น ประสบการณ์ ความคิดของตนเองและบุคคลอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นการพูดคุยขอคำปรึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ต้องการ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนร่วมอาชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ หรือบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ

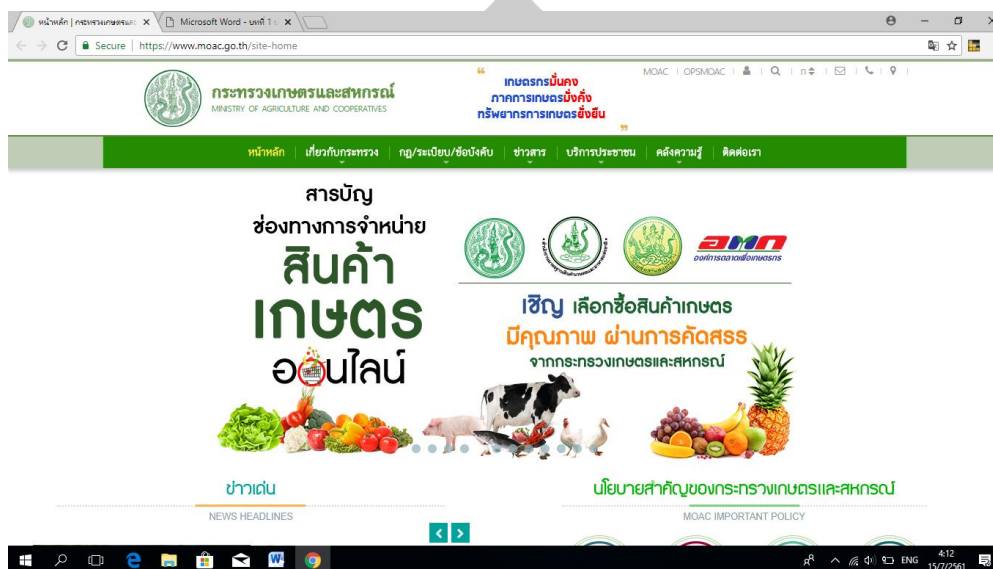
3. แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ ได้แก่ อนุสาวรีย์ โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติ รวมถึงสถานที่จำลองด้วย เช่น อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ปราสาทหินพิมาย เมืองโบราณ แปลงสาธิตการทำกรเกษตร เป็นต้น แหล่งสารสนเทศเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่ง ทั้งยังเป็นแหล่งที่เข้าถึงได้ไม่ยากนัก ข้อด้อยของแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ก็คือ สถานที่บางแห่งอยู่ไกล การเดินทางไปสถานที่แห่งนั้นต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก

4. แหล่งสารสนเทศที่เป็นเหตุการณ์ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การประชุม การสัมมนาในเรื่องต่างๆ นิทรรศการหรืองานแสดงต่างๆ รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญ ในประวัติศาสตร์ เช่น “14 ตุลา” ในปี พ.ศ. 2516 “พฤษภาทมิฬ” ในปี พ.ศ. 2535 เป็นต้น

5. แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน เป็นแหล่งสารสนเทศที่มุ่งเผยแพร่สารสนเทศข่าวสาร เหตุการณ์ต่อมวลชนส่วนใหญ่เน้นที่ความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ โดยผ่านสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการผลิตและเผยแพร่สารสนเทศไปยังผู้รับข่าวสาร

6. แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งสารสนเทศที่รวบรวม สื่อสารและให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จัดทำโดยบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ เช่น เว็บไซต์ของสถาบันการศึกษา เว็บไซต์ของบริษัทธุรกิจ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ เว็บไซต์ขององค์การระหว่างประเทศ เว็บไซต์ของสมาคมวิชาชีพ เป็นต้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ทั่วโลก แหล่งสารสนเทศจะปรากฏอยู่บนเครือข่าย www นั้นจะมีที่อยู่ของเว็บที่เรียกว่า URL สามารถสืบค้นข้อมูลและสารสนเทศรวมทั้งการจัดเก็บแฟ้มข้อมูลและโปรแกรมมาใช้ได้อย่างกว้างขวางทุกสาขาวิชา โดยผู้ใช้สามารถสืบค้นและเรียกใช้สารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ไม่ต้องไปใช้บริการที่สถาบันบริการสารสนเทศและสามารถสืบค้นสารสนเทศจากทุกแหล่งสารสนเทศทั่วโลก โดยจะต้องมีเครือข่ายภายในรับช่วงต่ออีกทอดหนึ่ง เช่น เครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย องค์กร หรือเครือข่ายของผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่างแหล่งสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์หน่วยงานราชการ

ที่มา : <https://www.moac.go.th/site-home>

สรุปแหล่งสารสนเทศ คือ สถานที่เกิด แหล่งที่ผลิต หรือแหล่งที่เป็นศูนย์รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศในหลายรูปแบบ เพื่อประโยชน์ในการค้นหาและหาข้อมูลแก่ผู้ต้องการใช้สารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล สถานที่ สถาบัน เหตุการณ์ สื่อมวลชน และสื่ออินเทอร์เน็ต

2.1.4 ประเภททรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สื่อวัสดุที่ใช้บันทึกสารสนเทศ ใช้วัสดุหลายรูปแบบในการบันทึก ทั้งนี้เนื่องจากสารสนเทศมีทั้งตัวอักษร ข้อความ รูปภาพ และเสียง ซึ่งอาจจัดกลุ่มทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1.4.1 วัสดุตีพิมพ์ หมายถึง วัสดุที่บันทึกสารสนเทศในรูปแบบของตัวอักษร ภาพและสัญลักษณ์อื่นๆ โดยผ่านกระบวนการตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ กฤตภาค เป็นต้น

2.1.4.2 วัสดุไม่ตีพิมพ์ หมายถึง วัสดุสารสนเทศที่ไม่อยู่ในรูปแบบของตัวพิมพ์ และสามารถสื่อความหมายของข้อมูลที่บรรจุอยู่ได้โดยอาศัยภาพและเสียงเป็นหลัก เช่น แผนที่และลูกโลก รูปภาพ หุ่นจำลอง ของจริงคือสิ่งของที่คงสภาพแท้จริงตามธรรมชาติของสิ่งนั้น เช่น เหรียญ แสตมป์ เป็นต้น ของตัวอย่างคือของจริงที่นำมาเพียงบางส่วน เช่น หิน แผลง เป็นต้น เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ สไลด์ แผ่นโปร่งใส เป็นต้น

2.1.4.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง เป็นวัสดุที่บันทึกสารสนเทศในรูปของสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ หรือดิจิทัล สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ในปริมาณสูง เวลาใช้ต้องมีเครื่องแปลงสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสัญญาณภาพและเสียง วัสดุประเภทนี้ ได้แก่ แผ่นซีดี ซีดีรอมแผ่นวีดิทัศน์ แผ่น ดีวีดี บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อการเรียนการสอนบนเครือข่าย เป็นต้น

สรุปได้ว่าประเภททรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สื่อหรือวัสดุที่ใช้เก็บบันทึกสารสนเทศ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.2 การใช้สารสนเทศ

การใช้สารสนเทศเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นหลังผู้ใช้พบว่า ตนเองต้องการสารสนเทศเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา หรือนำมาประกอบการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การใช้สารสนเทศจะทำให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจนั้น ขึ้นอยู่กับสารสนเทศที่ผู้ใช้ได้รับ หากสารสนเทศที่ผู้ใช้ได้รับนั้นมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ใช้มีการแสวงหาสารสนเทศในครั้งต่อไป และตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศมากขึ้น

จากบุคคลนั้น สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าสารสนเทศนั้นมีความสำคัญหรือเร่งด่วนอย่างไร การใช้สารสนเทศจะสิ้นสุดลงเมื่อสารสนเทศนั้นสามารถตอบสนองความต้องการและนำไปใช้งานหรือนำไปแก้ไขปัญหาได้ตามจุดมุ่งหมาย (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2533)

สรุปได้ว่า การใช้สารสนเทศเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความต้องการสารสนเทศ จึงก่อให้เกิดการแสวงหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้แตกต่างกัน อาทิ เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล เพื่อการประกอบอาชีพ หรือเพื่อการปฏิบัติงานและในการใช้สารสนเทศนั้น จะทำให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ แต่จะส่งผลต่อความต้องการสารสนเทศในครั้งต่อไป กล่าวคือ หากผู้ใช้ได้รับประโยชน์จากการใช้สารสนเทศ จะทำให้ยังตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศ และกระตุ้นให้เกิดความต้องการสารสนเทศนั้นมากขึ้น

2.2.1 วัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ

การใช้สารสนเทศเป็นพฤติกรรมการใช้ข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้แล้ว โดยมีพฤติกรรมต่างๆ กัน เช่น อาจใช้วิธีสอบถาม การสังเกต หรือโดยการทดสอบสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การใช้สารสนเทศเป็นผลจากพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล (Bouazza, 1989) ดังนั้นการใช้สารสนเทศที่ได้ไปลดความสงสัย ความอยากรู้ แก้ปัญหา หรือใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจดำเนินงาน ดังนั้นการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์จึงมีหลายระดับ

ตั้งแต่การเกิดขึ้นทันทีทันใดหลังจากได้รับสารสนเทศนั้น ไปจนถึงการใช้ในอนาคต การใช้สารสนเทศ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ดังนี้ (ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ, 2537)

- 1) การใช้เพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น การแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน เพื่อรับข่าวสาร เพื่อความบันเทิงและสันทนาการ เป็นต้น
- 2) การใช้เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้
- 3) การใช้เพื่อการประกอบอาชีพและการปฏิบัติงาน
- 4) การใช้เพื่อการถ่ายทอดสารสนเทศไปยังบุคคลอื่น
- 5) การใช้เพื่อวัตถุประสงค์นานาชาติ เช่น การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การค้า การแลกเปลี่ยนทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

จากการสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับ กลยุทธ์การแสวงหาสารสนเทศ: ศาสตร์และศิลป์ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศไว้ดังนี้

- 1) เพื่อการเรียนการสอน
- 2) เพื่อการค้นคว้า / วิจัย
- 3) เพื่อแก้ปัญหาทางเทคนิค
- 4) เพื่อการผลิต
- 5) เพื่อการตัดสินใจลงทุน / นโยบาย
- 6) เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน

ประภาวดี สืบสนธิ์ (2533) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ ไว้ดังนี้

- 1) เพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น แก้ข้อสงสัย ตอบคำถามที่บุคคลนั้นอยากรู้ เพื่อประโยชน์ของบุคคลนั้นเป็นหลัก
- 2) เพื่อการศึกษาไม่ว่าจะของตนหรือของบุคคลอื่น
- 3) เพื่อการปฏิบัติงาน
- 4) เพื่อปกครองสังคมและเพื่อวัตถุประสงค์อื่นในระดับสูงขึ้นไปในระดับนานาชาติ

คิงและคิง (King and King, 1979) ได้แบ่งการใช้สารสนเทศออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

- 1) การใช้สารสนเทศเพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น แก้ปัญหาชีวิตประจำวัน เพื่อรู้ข่าวสารปัจจุบันเพื่ออยู่รอดในสภาวะวิกฤติ เพื่อความบันเทิง และเพื่อมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นโยบายสาธารณชน

2) การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาค้นคว้า เป็นกิจกรรมที่เกิดต่อเนื่องตลอดชีวิตของบุคคลนั้น โดยปกติบุคคลมีเรื่องที่ตนเองสงสัย อยากรู้ ตลอดเวลา ความสงสัย ความอยากรู้จึงเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการและการแสวงหา สารสนเทศ สารสนเทศที่ได้จึงช่วยเพิ่มพูนปัญญา ความรอบรู้ของบุคคลนั้นให้ลึกซึ้งกว้างไกล

3) การใช้เพื่อการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงองค์การในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะบุคคล นั้นจะประกอบอาชีพอะไร ย่อมมีความต้องการและการแสวงหาสารสนเทศเพื่อช่วยเสริมการ ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ลักษณะอาชีพเป็นตัวกำหนดการใช้สารสนเทศเพื่อช่วยการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างผลผลิตและบริการและเพื่อสร้างผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มหรือองค์กร

4) การใช้สารสนเทศเพื่อปกครองสังคมให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การใช้ สารสนเทศเพื่ออธิบายข้อมูลของประเทศชาติ เช่น สำมะโนประชากร และเพื่อการดำเนินงานของรัฐ เช่น การออกกฎหมายข้อบังคับ

5) การใช้สารสนเทศเพื่อวัตถุประสงค์นานาชาติ เช่น การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนทางวิชาชีพอื่นๆ และการแลกเปลี่ยน เงินตรา เป็นต้น

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บุคคลมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ ดังนี้

- 1) เพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล เช่น เพื่อการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน เพื่อรับ ข่าวสาร เพื่อความบันเทิง ตอบคำถามที่อยากรู้ เป็นต้น
- 2) เพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัย
- 3) เพื่อการปฏิบัติงาน
- 4) เพื่อการเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน

2.3 ความต้องการสารสนเทศ

การศึกษาถึงการใช้สารสนเทศนั้น ควรเริ่มต้นจากการศึกษาถึงความต้องการสารสนเทศ และการแสวงหาสารสนเทศของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กรก่อน เพราะเมื่อบุคคลพบว่าตนเองมี ความต้องการสารสนเทศ จะมีการแสวงหาสารสนเทศเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

2.3.1 ความหมายของความต้องการสารสนเทศ

ความต้องการสารสนเทศ เกิดขึ้นจากความต้องการของผู้ใช้ที่ต้องการสารสนเทศมา ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล เพื่อการประกอบอาชีพ หรือใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจ ดำเนินงาน ดังนั้นความต้องการใช้สารสนเทศจึงมีความสำคัญ ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของ ความต้องการใช้สารสนเทศไว้ ดังนี้

ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้อะไรก็มี มนุษย์มีความต้องการตามธรรมชาติ หากได้รับการตอบสนองตามความต้องการนั้นก็จะมีความสุขในชีวิตเกิดความเชื่อมั่นในตัวเองและเกิดความพยายามที่จะทำประโยชน์ต่อไป แต่ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองอย่างที่มุ่งหวังไว้ก็ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านร่างกายและอารมณ์ขึ้นได้ (ประยูร ศรีมณีสร, 2532)

ความต้องการสารสนเทศ หมายถึงความอยากได้อะไรก็มีข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราวต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการตอบปัญหาหรือใช้ตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (อัศรพล สุทธิ กฤษกร, 2534) ความต้องการสารสนเทศ เกิดจากสาเหตุที่คนเราตระหนักถึงความไม่รู้หรือความไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานของตน ซึ่งจะสัมพันธ์กับภาระหน้าที่และอาชีพของตน ความต้องการสารสนเทศจึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ ซึ่งแสดงออกโดยพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศ (ศิริพร สุวรรณะ, 2529)

กล่าวโดยสรุปความต้องการสารสนเทศของบุคคลแตกต่างกันไปตามปัจจัยหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อม บทบาทในการทำงานและลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ตามปกติบุคคลมีความต้องการสารสนเทศที่สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือกิจกรรมในอาชีพของตน นอกจากนี้ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดความต้องการสารสนเทศอีกประการหนึ่งก็คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งหมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคล อันได้แก่ ประสบการณ์ความอาวุโส และระดับการศึกษา เป็นต้น

2.3.2 ประเภทของความต้องการสารสนเทศ

ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหลายท่านได้สรุปประเภทของความต้องการไว้ดังนี้

พิชัย วาสนาส่ง (2528) กล่าวว่า สารสนเทศที่บุคคลมีความต้องการ สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) สารสนเทศที่ต้องรู้ เช่น กฎหมาย หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชนต่อประเทศชาติ
- 2) สารสนเทศที่ควรรู้ เช่น ข่าวความเคลื่อนไหวในสังคม เพื่อที่จะได้ทราบว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- 3) สารสนเทศที่อยากรู้ เช่น ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องราว หรือเหตุการณ์แวดล้อม เพื่อสนองความต้องการของแต่ละบุคคล

ชวัลลพ ไขยนวดี (2533) กล่าวว่า ความต้องการสารสนเทศของเกษตรกร แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

- 1) ความต้องการที่เกษตรกรรู้สึกว่ามีความต้องการ ได้แก่ อยากรู้ให้ผลผลิตมีราคาสูง อยากรู้ให้ทางราชการช่วยผันสารฆ่าแมลงทางเครื่องบิน และอยากรู้ให้ช่วยเหลือเรื่องปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี

2) ความต้องการที่เกษตรกรไม่รู้สึกรู้สีก่อนว่าต้องการ แต่เกิดจากการวิเคราะห์ของนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ที่รู้ว่าเกษตรกรมีจุดอ่อนต้องแก้ปัญหาโดยด่วน ได้แก่ เกษตรกรต้องการให้ผลผลิตมีราคาสูงเพื่อให้ได้เงินมากๆ แต่เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แล้วเห็นว่าเกษตรกรผลิตได้ปริมาณน้อย แม้จะได้ราคาสูงทำให้เกษตรกรได้เงินไม่มากนัก เพราะเกษตรกรยังขาดแคลนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีต่างๆ รวมทั้งเทคโนโลยีในการปลูกด้วย เจ้าหน้าที่จึงต้องพยายามแก้ปัญหาในเรื่องการเพิ่มผลผลิต โดยหาปัจจัยการผลิตที่จำเป็นและเร่งด่วนก่อน

วิจิตร อวาทกุล (2537) กล่าวว่าความต้องการอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1) ความต้องการในสิ่งที่ใช้ในการดำเนินชีวิต (biological needs) หรือความต้องการทางร่างกาย เช่น มนุษย์ต้องการอากาศเพื่อหายใจ ต้องการน้ำดื่ม และต้องการอาหารเพื่อบำรุงร่างกายเพื่อให้มีชีวิตอยู่ เป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นที่มนุษย์ขาดไม่ได้ จำเป็นต้องแสวงหากำหนดสิ่งนี้แล้วมนุษย์จะไม่นึกถึงสิ่งอื่นใด ไม่ว่าเกียรติยศ ชื่อเสียงหรือความตาย

2) ความต้องการในสิ่งจรโลงใจ (social psychological needs) หรือความต้องการทางใจ เมื่อมนุษย์ได้รับการบำบัดความต้องการทางร่างกาย เช่น อากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว มนุษย์ก็ต้องการทางด้านสังคมและจิตใจ ได้แก่ ความต้องการยอมรับ ต้องการเพื่อนฝูง ต้องการความเห็นใจ ต้องการตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม ต้องการฐานะดี บ้านที่พอยู่อาศัยได้ ก็ต้องการสร้างใหม่ให้ใหญ่โต วิจิตรพิสตร แสดงออกให้ประจักษ์เป็นที่เชิดชู ยกย่อง ชื่อเสียง เกียรติยศแก่คนทั่วไป

จากความต้องการของสารสนเทศที่เกิดขึ้นจะส่งผลให้บุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์กร มีความต้องการในการใช้สารสนเทศและมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาสารสนเทศมาตอบสนองความต้องการนั้น สำหรับเกษตรกรมีความต้องการสารสนเทศแยกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ ความต้องการที่เกษตรกรมีความรู้ต้องการ เช่น ความต้องการอยากให้ผลผลิตมีราคาสูง อยากได้รับความช่วยเหลือเรื่องปัจจัยการผลิต เป็นต้น และความต้องการที่เกษตรกรไม่รู้สึกรู้สีก่อนว่าตนเองมีความต้องการแต่เกิดจากการวิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่

จากทฤษฎีการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าการใช้สารสนเทศก็เพื่อสนองความต้องการของบุคคลในการแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงาน การศึกษาค้นคว้า และการเผยแพร่ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศเพื่อประกอบอาชีพของเกษตรกรชาวไร่อ้อย ประกอบด้วย แหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล สถานที่ สถาบัน เหตุการณ์ สื่อมวลชน และสื่ออินเทอร์เน็ต และประเภททรัพยากรสารสนเทศ ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ สิ่งไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.4 สารสนเทศทางการเกษตร

สารสนเทศด้านการเกษตรเป็นรากฐานสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นอันจะขาดมิได้ในการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย เพราะสารสนเทศเป็นที่มาของความรู้ และเทคโนโลยีต่างๆ ที่จะสร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาองค์ความรู้ ทั้งในด้านการผลิต การจัดการการตลาด และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ การพัฒนาสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเกษตร เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เพราะประเทศไทยจะมีความเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่ประชาชนในประเทศก็ยังคงอยู่ในภาคเกษตรกรรม วิฤตเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมาที่ยังตอกย้ำให้เห็นความสำคัญของภาคเกษตร ในฐานะที่เป็นภาคเศรษฐกิจที่พึ่งพาได้อย่างแท้จริง ของประชาชนในประเทศ (ศุภพร ไทยภักดี, 2541)

สารสนเทศทางการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและผลผลิตทางการเกษตรให้กับเกษตรกรไทย ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลด้านการเกษตร ราคาของผลผลิตทางการเกษตร และความต้องการผลผลิตทางการเกษตรในตลาดซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการผลิตได้ดีขึ้นและสามารถผลิตได้ตรงกับความต้องการของตลาด

ทำนอง สิงคาลวณิช (2526) ได้ให้ความหมายของสารสนเทศทางการเกษตรไว้ว่า สารสนเทศการเกษตร หมายถึง ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่ต้องนำไปใช้ในการประกอบการผลิตเริ่มตั้งแต่การเตรียมการผลิต ระหว่างผลิต และการเก็บเกี่ยวผลผลิต

ดร.ณีย์ วรวิทย์ (2539) ได้ให้ความหมายของสารสนเทศการเกษตรไว้ว่า สารสนเทศการเกษตร หมายถึง ความรู้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยเฉพาะพืช ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกได้ 3 ด้าน คือ ด้านการผลิตทางการเกษตร ได้แก่ ความรู้ในการปลูกพืช การบำรุงดูแลรักษา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ตลอดจนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ด้านการจัดการไร่นา ได้แก่ ความรู้เกี่ยวข้องกับการใช้ทุนและปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การตลาดสินค้าเกษตร และกฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร ด้านคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ การแปรรูปและการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร การถนอมอาหารและโภชนาการ

เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2554) กล่าวถึงสารสนเทศทางการเกษตร ดังนี้

1. การวางแผนการผลิตของเกษตรกร สารสนเทศทางการเกษตรหลายด้านมีประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิตของเกษตรกร ทั้งวางแผนระยะสั้นและระยะยาว เมื่อมีการวางแผนอย่างรอบคอบจะช่วยให้เกษตรกรประสบความสำเร็จในการทำเกษตร ตัวอย่างการใช้สารสนเทศทางการเกษตรด้านต่างๆ ในการวางแผนทำการเกษตรมีดังนี้

1.1 เงินลงทุน เกษตรกรจะต้องพิจารณาว่าการเกษตรที่ทำนั้นใช้เงินลงทุนมากน้อยเพียงใด มีเงินลงทุนเพียงพอหรือไม่ และผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ ในความหมายทางเศรษฐศาสตร์

หมายถึง สิ่งก่อสร้างและเครื่องจักร เครื่องมือที่ใช้ในการผลิต นอกจากนี้ยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เงินทุน หมายถึง ปริมาณเงินตราที่เจ้าของเงินไปซื้อวัตถุดิบจ่ายค่าจ้าง ค่าเช่าและดอกเบี้ยสินค้าประเภททุน ผลตอบแทนจากทุนคือดอกเบี้ย

1.2 แรงงาน หมายถึง ความคิดและกำลังกายของมนุษย์ได้นำไปใช้ในการผลิตโดยมีผลตอบแทนคือ ค่าจ้างในการประกอบการผลิต เกษตรกรควรพิจารณาว่าแรงงานในครอบครัวของตนเพียงพอต่อการทำเกษตรหรือไม่ หากไม่เพียงพอต้องการจ้างแรงงานภายนอก ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น

1.3 ที่ดิน หมายถึง สภาพและชนิดของดินที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดใด ราคาที่ดินที่เกษตรกรเป็นเจ้าของมีมูลค่าค่าต่อการทำการเกษตรหรือไม่ หรือสามารถใช้ที่ดินในการทำธุรกิจอื่นๆ ที่มีกำไรสูงกว่า ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัยอาคารโรงงานที่ทำการผลิต รวมถึงทรัพยากรที่อยู่ในดินโดยผลตอบแทนของที่ดิน คือ ค่าเช่า

1.4 ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่สามารถนำปัจจัยการผลิตต่างๆ มาดำเนินการผลิตให้มีประสิทธิภาพที่สุด โดยอาศัยหลักการบริหารที่ดี การตัดสินใจจากข้อมูลหรือเกณฑ์มาตรฐานอย่างรอบคอบรวมถึงความรับผิดชอบ ผลตอบแทน คือ กำไร

2. การพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตร เกษตรกรควรได้รับสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการผลิต เคล็ดล็บ และวิธีการใหม่ๆ ในการทำการเกษตร เพื่อเพิ่มกำไรอันจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น

3. การเลือกตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร สารสนเทศทางการเกษตรช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจทำการเกษตรได้อย่างถูกต้องแม่นยำขึ้น เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับปริมาณน้ำ ราคาปัจจัยการผลิต โรคและศัตรูพืชการปรับเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อของเกษตรกร ความรู้ในการทำการเกษตรมักถูกถ่ายทอดจากประสบการณ์อย่างยาวนาน จากบุคคลในครอบครัว และเพื่อนร่วมอาชีพ และยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมา หากต้องการเผยแพร่ความรู้ใหม่ ผู้เผยแพร่จำเป็นต้องมีสารสนเทศหรือหลักฐานที่น่าเชื่อถือมายืนยันเพื่อเปลี่ยนทัศนคติและความคิดเดิมของเกษตรกร

สารสนเทศทางการเกษตร หากจำแนกตามการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์สามารถจำแนกได้ (Parson A., 1996) ดังนี้

1) สารสนเทศเพื่อการผลิตการเกษตร จำแนกเป็นชนิดและกิจกรรมการเกษตร ปัจจัยการผลิต สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และแหล่งน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) สารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพสินค้า จำแนกเป็นองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตร และงานวิจัยทางการเกษตร

3) สารสนเทศเพื่อการจำหน่ายและการตลาดสินค้าเกษตร จำแนกเป็นการจัดจำหน่าย การตลาด และราคาสินค้า การส่งออกและการนำเข้า ภาวะเศรษฐกิจและสังคม

4) สารสนเทศระดับท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมการเกษตร เช่น ทะเบียนเกษตรกร รายงาน ภาวะผลิตพืช รายงานชนิดและจำนวนการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย และคณะ (2539) ได้จำแนกประเภทของสารสนเทศทางการเกษตร ตามสาขาของเกษตรไว้ 8 ประเภท ได้แก่

1) สาขาพืช จำแนกเป็นพืชอาหาร พืชน้ำมัน พืชเส้นใย พืชผัก ไม้ผลและไม้ยืนต้น ไม้ดอกและไม้ประดับ พืชอื่น

2) สาขาปศุสัตว์ เช่น โค กระบือ และสุกร ฯลฯ

3) สาขาที่ดินและป่าไม้ เช่น การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน ประโยชน์จากที่ดิน ฯลฯ

4) สาขาประมง เช่น ประมงน้ำจืด ธรกิจประมง ฯลฯ

5) สาขาชลประทาน เช่น ปริมาณน้ำฝน ความกดอากาศ โครงการชลประทาน ฯลฯ

6) สาขาเศรษฐกิจการเกษตร เช่น ต้นทุนการผลิต การส่งออก ราคาสินค้า ฯลฯ

7) สาขาปัจจัยการผลิต เช่น ยากำจัดศัตรูพืช แรงงาน เมล็ดพันธุ์ ฯลฯ

8) สาขาสถาบันเกษตร เช่น สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สารสนเทศทางการเกษตรสามารถจำแนกตามการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ สารสนเทศทางการเกษตรที่ผลต่อการพัฒนาทั้งบุคคลและองค์กร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาสารสนเทศทางการเกษตรในด้านการผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วย การวางแผนการปลูก ด้านการเตรียมดิน ด้านการเลือกพันธุ์ ด้านการปลูกอ้อย ด้านการบำรุงรักษา ด้านการกำจัดศัตรู และด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิต

2.5 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอ้อยและการทำไร่อ้อย

เกษตรกรที่จะปลูกอ้อยต้องเตรียมความพร้อมในการปลูกเนื่องจากอ้อยเป็นพืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวนานประมาณ 1 ปี และการปลูกครั้งหนึ่งสามารถเก็บเกี่ยวได้อย่างน้อย 3 ปีที่สำคัญการปลูกอ้อยต้องใช้เวลาลงทุนสูง โดยทั่วไปจะได้คืนทุนรวมทั้งกำไรในอ้อยต่อ ทำให้ต้องมีความพร้อมทุกด้าน

2.5.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย

ฐิติมา วีระศิลป์ (2551) กล่าวถึงธรรมชาติของอ้อยไว้ว่า อ้อยเป็นพืชที่ชอบแดด อากาศร้อน และชุ่มชื้น สามารถเจริญเติบโตในดินแทบทุกชนิด แต่ดินที่เหมาะสมที่สุดคือ ดินร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดีและมีอินทรีย์วัตถุไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ในช่วงเจริญเติบโตที่ดีคือตั้งแต่ปลูกจนถึงอายุประมาณ 7-8 เดือน อ้อยต้องการอุณหภูมิสูง ต้องการน้ำและธาตุอาหารอย่างเพียงพอ แต่ในช่วง

สะสมน้ำตาลก่อนการเก็บเกี่ยวต้องอากาศเย็น ดินมีน้ำน้อย จึงจะช่วยให้อ้อยหวานดังเช่น ในสภาพของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตนเอง อ้อยเป็นพืชที่แตกกอได้เช่นเดียวกับข้าว เมื่อออกตอนแรกจะมีลำต้นเดี่ยวต่อมาจะแตกกอเพิ่มจำนวนต่อมาหน่อจะเจริญเติบโตเป็นลำดับ ในช่วงต้นๆ นี้มีน้ำตาลที่อ้อยสร้างขึ้นจะถูกใช้ไปเพื่อการเจริญเติบโต จนกระทั่งโตเต็มที่ก็จะเข้าระยะแก่และสุก เป็นระยะที่สะสมน้ำตาลเพิ่มขึ้นจนกระทั่งน้ำตาลมากพอก็ถึงเวลาเก็บเกี่ยว ทุกระยะของการเจริญเติบโตอ้อยต้องการสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน ช่วงไหนที่มีการเจริญเติบโตมากก็ต้องการปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตเพิ่มมากขึ้นด้วย

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตมีหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยที่ไม่มีชีวิต เช่น แสงแดด อุณหภูมิ และอากาศ ปัจจัยที่มีชีวิต เช่น โรคแมลง และศัตรูพืชอื่นๆ จะกล่าวพอสังเขปถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย ดังนี้

1. แสงแดด อ้อยเป็นพืชที่ต้องการแสงแดดมากกว่าพืชอื่นๆ จึงได้ชื่อว่า พืชรักแดด แสงแดดจะต้องเป็นแบบแดดจ้า ปราศจากเมฆปกคลุม และได้รับเป็นเวลานานด้วย แสงแดดทำให้อ้อยเจริญเติบโตให้ผลผลิตและคุณภาพสูง ถ้าได้รับแสงแดดไม่เต็มที่ เช่น ปลูกในร่มไม้ใหญ่ หรือปลูกหนาแน่นเกินไปก็จะทำให้ผลผลิตต่ำ อ้อยและพืชสีเขียวอื่นๆ ต้องการแสงแดดเพื่อสร้างน้ำตาลจากวัตถุดิบง่ายๆ คือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากอากาศ และน้ำจากดิน ใบอ้อยคือโรงงานสร้างน้ำตาล ส่วนต้นอ้อยคือโกดังเก็บน้ำตาล

2. อุณหภูมิ ในช่วงเจริญเติบโตคือ ตั้งแต่ปลูกจนถึงอายุประมาณ 8 เดือน อ้อยต้องการอุณหภูมิสูง ประมาณ 30 องศา โดยเฉพาะกลางวัน ตอนกลางคืนอากาศเย็นจะทำให้ อ้อยเติบโตได้ดี ในช่วงการเติบโตนี้ น้ำตาลที่อ้อยสร้างส่วนใหญ่จะใช้ในการสร้างใบและลำต้นมีเหลือเก็บน้อยเรียกว่าเป็นระยะก่อร่างสร้างตัวก็ว่าได้ แต่หลังจากนั้นก็เริ่มสะสมน้ำตาลมากขึ้นจากโคนต้นสู่ยอด ในช่วงนี้ต้องการอากาศค่อนข้างเย็น โดยเฉพาะตอนกลางคืนประมาณ 18-22 องศา ติดต่อกันเป็นเวลา 2-3 เดือน ก็จะทำให้อ้อยสะสมน้ำตาลมากขึ้นจนถึงเวลาเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นขางที่หวานมากที่สุด อ้อยแต่ละพันธุ์หวานไม่เท่ากันและไม่พร้อมกัน

3. น้ำหรือความชื้น น้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญ

2.5.2 การเลือกพื้นที่ปลูกอ้อย

สภาพพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกอ้อย การปลูกอ้อยแต่ละครั้งจะสามารถเก็บรักษาต่ออยู่ได้นานหลายปี อย่างน้อย 3 ปี การคัดเลือกพื้นที่ที่ดีและเหมาะสมจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การผลิตอ้อยมีกำไรหรือขาดทุนจึงมีการคัดเลือกพื้นที่ดังนี้

- 1) สภาพพื้นที่ที่เหมาะสม ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง เป็นพื้นที่ที่น้ำไม่ท่วมขัง ควรมีแหล่งน้ำเสริมเพื่อลดความเสี่ยงในกรณีฝนแล้ง การคมนาคมสะดวกต่อการเข้าสู่โรงงานไม่ควรห่างเกิน 60 กิโลเมตรจากโรงงานน้ำตาล

2) การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกอ้อย สภาพไร่ควรจระบเรียบ ควรมีหน้าดินลึกกว่า 50 เซนติเมตร ดินควรมีอินทรียวัตสูงถ้าดินมีอินทรียวัตต่ำให้ปรับปรุงดินโดยการปลูกพืชบำรุงดิน เช่น ปอเทือง หรือพืชตระกูลถั่ว แล้วไถกรบในระยะเริ่มติดฝักหรือหลังเก็บเกี่ยวเมล็ดเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินก่อนการปลูกอ้อย การหว่านปุ๋ยอินทรียหรือปุ๋ยคอก ใส่กากตะกอนหมักกรองหรือฟิเตอร์เค้ก ใส่ขานอ้อยแห้ง ถ้าดินเป็นกรดจัดมีค่าความเป็นกรด-ด่างต่ำกว่า 5.0 ควรปรับปรุงดินด้วยปูนขาวในอัตราที่ประมาณ 200 กิโลกรัมต่อไร่

2.5.3 การเลือกพันธุ์อ้อย

พันธุ์อ้อยที่นิยมนำมาปลูกในประเทศไทย มีให้เลือกไม่ต่ำกว่า 30 พันธุ์ แต่ละพันธุ์จะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไป อายุการเก็บเกี่ยวและความหวานก็แตกต่างกัน เกษตรกรที่คิดจะปลูกอ้อยควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ที่จะปลูกพอสมควร และหลักการพิจารณาเลือกพันธุ์อ้อยอันดับแรกควรดูที่ความแข็งแรงสมบูรณ์ ด้านโรคได้ดีและเป็นที่ต้องการของตลาด เพื่อขจัดปัญหาผลผลิตไม่ได้ผล และไม่เป็นที่ต้องการของตลาดเมื่อถึงเวลาจำหน่าย

2.5.4 ท่อนพันธุ์ที่ดี

องค์ประกอบสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการเลือกและเตรียมท่อนพันธุ์ คือ

- 1) เลือกพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์ตรงตามพันธุ์ที่ต้องการ อายุควรอยู่ประมาณ 8-10 เดือน ต้องเป็นอ้อยปลูกใหม่ มีการเจริญเติบโตดีและต้องไม่มีโรคและแมลงรบกวน
- 2) ตาอ้อยต้องสมบูรณ์ มีกาบใบหุ้มเพื่อป้องกันการเสียหายของตา เมื่อปลูกจึงค่อยลอกเอากาบนั้นออก
- 3) ขนาดของท่อนพันธุ์ ต่อท่อนควรมีตาประมาณ 2-3 ตา หรือจะใช้ทั้งลำต้นก็ได้

2.5.5 ฤดูกาลที่เหมาะสม

ฤดูกาลที่เหมาะสมกับการเพาะปลูกอ้อย ส่วนมากจะแบ่งตามเขตพื้นที่ที่ทำการเพาะปลูกอ้อย โดยมีน้ำเป็นปัจจัยหลัก ได้แก่

- 1) พื้นที่เขตชลประทาน นิยมปลูกในช่วงเดือนมกราคม-พฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงหน้าแล้ง ไม่มีฝนตก ผู้ปลูกต้องอาศัยน้ำจากชลประทานเป็นหลัก
- 2) พื้นที่เขตน้ฝน นิยมแบ่งการเพาะปลูกออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงต้นฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนไปจนถึงเดือนมิถุนายน สามารถปลูกได้ในพื้นที่ทั่วไป ส่วนปลายฤดูฝนเริ่มในเดือนตุลาคม-ธันวาคม ส่วนใหญ่นิยมปลูกในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก เนื่องจากลักษณะภูมิอากาศเหมาะสมและได้ผลผลิตดี

2.5.6 การเตรียมดิน

หลังจากเกษตรกรศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการปลูกอ้อยจนเข้าใจดีและตัดสินใจทำการปลูกอ้อยแน่นอนแล้ว ขั้นตอนต่อไปที่ควรปฏิบัติในการปลูกอ้อย คือ การเตรียมดิน

การเตรียมดินสำหรับปลูกอ้อยนับเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งเพราะอ้อยเป็นพืชที่มีระบบรากยาว โดยจะซอนไซลิกลงไปในดินประมาณ 4-8 เมตร ถ้ามีการดูแลที่ดีจะทำให้อ้อยมีอายุยืนนานอยู่ได้หลายปี ดังนั้นจึงต้องให้ความสำคัญและสนใจเป็นพิเศษตั้งแต่ขั้นตอนแรกๆ

2.5.7 การไถเพื่อเตรียมดิน

การไถ ควรไถอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือมากกว่านั้น ควรไถในขณะที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ ไถให้ลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว หรือมากกว่านั้นก็ได้ เพราะจะช่วยให้รากของอ้อยหยั่งเพื่อยึดเกาะดินได้ง่าย ทำให้อ้อยแข็งแรงและเจริญเติบโตได้ดี ไม่หักล้มง่าย สะดวกในการเก็บเกี่ยว

ในกรณีที่ดินชั้นล่างเป็นดินดานต้องไถระเบิดดินดานด้วย แต่ต้องระมัดระวังการสูญเสียน้ำและความชื้นในดินด้วย นอกจากนี้ยังนิยมกร่องปลูกอ้อย เพราะสะดวกในการปลูกและสะดวกในการดูแลรักษา ระยะห่างร่องควรห่างประมาณ 1-1.5 เมตร สำหรับเป็นทางเดินและทางระบายน้ำรอบแปลง

2.5.8 เตรียมแปลงปลูกอ้อย

ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องของการปรับระดับพื้นดินหรือพื้นที่ที่จะทำการปลูก หรือการเตรียมแปลงปลูกอ้อยเพื่อความเหมาะสม โดยขั้นตอนนี้ดังกล่าวนอกจากจะช่วยในเรื่องของการทำให้อ้อยโตและเจริญงอกงามได้ดีแล้ว ยังช่วยป้องกันน้ำท่วมขังได้ด้วย

การเตรียมแปลงสำหรับปลูกอ้อยทำได้ไม่ยาก ที่สะดวกและนิยมมากที่สุด คือการไถหน้าดินมากองรวมกัน จากนั้นค่อยๆปรับดินชั้นล่างให้ได้ระดับ แล้วเกลี่ยดินที่ไถขึ้นมาให้เสมอกันทั้งแปลง

ขนาดของแปลงอ้อยที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับ คือ มีขนาดกว้างประมาณ 100 เมตร ยาว 200 เมตร หรือใช้พื้นที่ประมาณ 12 ไร่ 2 งาน ต่อการปลูกอ้อยหนึ่งแปลง ซึ่งจัดเป็นขนาดที่พอดี คือไม่เล็กและไม่ใหญ่จนเกินไปภายใน 1 แปลงควรใช้ปลูกอ้อยเพียง 1 พันธุ์

2.5.9 วิธีการปลูกอ้อย

วิธีการปลูกอ้อยที่นิยมกันมากมีอยู่ 2 วิธี คือ การปลูกด้วยแรงคน กับการใช้เครื่องปลูก เพราะได้ผลดี

1) การปลูกด้วยแรงคนการปลูกวิธีนี้ได้ผลดีแต่สิ้นเปลืองแรงงานและเวลาที่ใช้ปลูกมากกว่าการใช้เครื่องจักร การปลูกเริ่มจากหลังทำการกร่องและเตรียมดินไว้เรียบร้อยแล้ว นำท่อนพันธุ์มาวางเรียงเดียวหรือคู่ จากนั้นกลบดินให้หนาประมาณ 3-5 เมตร แต่ถ้าปลูกปลายฤดูผลต้องกลบดินให้หนาเป็น 2 เท่า เพื่อป้องกันไม่ให้ท่อนพันธุ์เสียความชื้นไป

2) การปลูกโดยใช้เครื่องจักรการปลูกวิธีนี้เป็นการประหยัดและคุ้มค่า เพราะใช้แรงงานเพียงคนขับและคนป้อนท่อนพันธุ์ รวมแล้วเสียแรงงานเพียง 2 คนเท่านั้น แต่สามารถปลูกอ้อยได้วันละ 8-10 ไร่ ทั้งนี้รวมถึงตั้งแต่การยกร่อง สับท่อนพันธุ์ ชุบน้ำยา ใส่ปุ๋ย กลบร่อง สามารถทำได้ในครั้งเดียวกัน และผลที่ได้สม่ำเสมอ แต่ต้องมีการปรับพื้นที่ดินสำหรับการปลูกไว้ให้เรียบร้อยเสียก่อน

ถ้าเป็นการปลูกอ้อยในช่วงปลายฤดูฝน หรือในช่วงเดือนตุลาคมต้องมีการเตรียมดินไว้เป็นอย่างดี เมื่อยกร่องแล้วควรปลูกตามทันที ไม่ควรยกร่องทิ้งไว้ เพราะจะทำให้ดินสูญเสียธาตุอาหารและความชื้นไป หลังจากนั้นกลบดินให้หนาเพื่อเก็บความชื้นไว้ในดินทันที สำหรับพันธุ์ที่ใช้ปลูกควรเตรียมไว้สำหรับปลูกใน 1 วันเท่านั้น ถ้าท่อนพันธุ์เหลือจะทำให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์

2.5.10 พันธุ์อ้อยที่นิยมใช้ปลูก

พันธุ์อ้อยที่นิยมใช้ปลูกส่วนใหญ่มีความสูงตั้งแต่ 2.5 เมตรขึ้นไป ลำต้นตั้งตรงไม่หักล้ม ลอกกาบง่าย ทนแล้ง อายุเก็บเกี่ยว 10-13 เดือน ให้ผลผลิตสูงกว่า 13 ตัน/ไร่ ความหวาน 11 ซีซีเอส ขึ้นไป พันธุ์อ้อยที่เหมาะสมสำหรับแหล่งปลูกต่าง ๆ จากการแนะนำของทางราชการมีดังนี้

พันธุ์อ้อยที่สามารถใช้ปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย ในปัจจุบัน มีอยู่ประมาณ 7 พันธุ์ ได้แก่

1) เค 84-200 เป็นพันธุ์อ้อยของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีลักษณะทรงกอแคบ ใบมีสีน้ำตาลแดงเข้ม กาบใบมีไขมาก ไม่มีขน ปล้องป่องกลาง แตกกอน้อย โตช้าในระยะแรก ต้านทานต่อโรคเส้ดำ และเหี่ยวเน่าแดงได้ดี ทนทานต่อหนอนกอลายจุดใหญ่ และหนอนกอลายจุดเล็ก เหมาะสำหรับใช้ปลูกในเขตที่เป็นดินเหนียวแต่ไม่เหมาะสำหรับปลูกในเขตที่เป็นดินทราย

2) เค 88-92 เป็นพันธุ์ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีลักษณะของทรงกอค่อนข้างกว้าง หักล้มง่าย คอใบมีสีเขียวปนน้ำตาล กาบใบสีเขียวปนม่วง มีไขปานกลาง ปล้องเป็นรูปทรงกระบอก แตกกอได้ดี โตเร็ว ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงและโรคเส้ดำ

3) เค 95-84 เป็นพันธุ์ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เป็นพันธุ์ที่โตเร็ว ทนแล้งปานกลาง แต่หักล้มได้ง่าย ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง โรคกอตระไคร้ โรคเส้ดำ และโรคใบจุดเหลือง ทนทานต่อหนอนเจาะลำต้น แตกกอได้ดีปานกลาง ความหวานสูง ไว้ต่อได้ดี

4) แอลเค 92-11 เป็นพันธุ์ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีลักษณะทรงกอค่อนข้างกว้าง ขนาดลำปานกลาง มีไขเล็กน้อย แตกกอได้ดี โตช้าในช่วง 4 เดือนแรก ทนแล้งได้ปานกลาง ในอ้อยต่อจะแตกกอได้ดีมาก ไม่ค่อยหักล้ม ต้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดงและโรคเส้ดำ และทนทานต่อหนอนกอได้ดี ชอบดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียว แต่ไม่ชอบที่ดอนสูง

5) เค 2000-89 เป็นพันธุ์ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย มีลักษณะทรงกอแคบ ใบโค้งลู่ลง กาบใบมีสีเขียววอลไซ แตกกอได้ดี ลำใหญ่ ด้านทานต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง ด้านทานปานกลางต่อโรคเส้ดำและหนอนเจาะลำต้น

6) ขอนแก่น3 เป็นพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร มีลักษณะทรงกอกว้าง กาบใบมีไซปานกลาง มีขนเล็กน้อย แตกกอได้ดี โตเร็ว ด้านทานต่อโรคเส้ดำ ทนทานต่อหนอนกอลายจุดใหญ่และหนอนกอลายจุดเล็ก เป็นพันธุ์ที่พื้นตัวหลังกระทบแล้งได้ดี จึงเหมาะสำหรับเขตที่มีการกระจายตัวของฝนไม่ดี

7) อุทอง3 เป็นพันธุ์ของกรมวิชาการเกษตร มีลักษณะทรงกอแคบ กาบใบมีไซปานกลาง ไม่มีขน ลอกกาบค่อนข้างยาก แตกกอปานกลาง โตเร็ว ด้านทานต่อโรคเส้ดำ โรคคอตระไคร้ และหนอนกอลายจุดใหญ่ แต่อ่อนแอต่อโรคเหี่ยวเน่าแดง

8) อ้อยแต่ละพันธุ์จะมีการปรับตัวและให้ผลผลิตในแต่ละท้องที่แตกต่างกัน แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้ประกาศพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมในแต่ละท้องที่แล้วแต่เกษตรกรชาวไร้อ้อยควรจะสังเกตหรือมีการทดสอบพันธุ์อ้อยที่มีอยู่เดิม รวมทั้งพันธุ์อ้อยใหม่ๆ ว่ามีการปรับตัวเจริญเติบโตดีให้ผลผลิตและความหวานสูงในพื้นที่ปลูกนั้นๆ ด้วย

2.5.11 การบำรุงรักษา

กรมวิชาการเกษตร (2548) กล่าวถึงแนวบำรุงรักษาอ้อยไว้ดังนี้

1) การให้น้ำ พื้นที่เพาะปลูกอ้อยส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีเพียงส่วนน้อยอยู่ในเขตชลประทาน หากพิจารณาน้ำฝนจะพบว่าปริมาณน้ำฝนในประเทศไทยจะมีความแตกต่างกันตามพื้นที่ โดยทั่วไปจะอยู่ประมาณ 800-1,200 มิลลิเมตร โดยจะมีวันฝนตกประมาณ 100-120 วัน ในช่วงเดือนพฤษภาคม – เดือนกันยายน อ้อยต้องการน้ำเพื่อการเจริญเติบโตตลอดปีประมาณ 1,500 มิลลิเมตร การเพิ่มผลผลิตอ้อยให้สูงขึ้นจำเป็นต้องใช้น้ำชลประทานหรือน้ำบาดาลช่วย หากให้น้ำแก่อ้อยจะทำให้ความสามารถในการไวต่อดีขึ้นเป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรชาวไร้อ้อยอีกทางหนึ่ง

2) การกำจัดวัชพืช อาจกระทำได้โดยอาศัยแรงงานคนถากด้วยจอบ หรือใช้เครื่องจักรพรวนดินเมื่อเห็นว่ามีวัชพืช นอกจากนี้ก็อาจใช้สารเคมีประเภทก่อนงอก เช่นพวกไดยูรอน ฉีดก่อนที่อ้อยและวัชพืชจะงอกแต่ต้องระวังในการใช้ยาพวกนี้เพราะอาจเป็นอันตรายต่ออ้อยบางสายพันธุ์หรืออาจใช้ยาพวกอะเมทริน ยานี้เป็นอันตรายต่ออ้อยน้อยกว่าพวกไดยูรอน

3) การใส่ปุ๋ยและกรกลบโคน หลังจากปลูกอ้อยได้ประมาณ 3 เดือน ถ้ามีฝนมา จะใส่ปุ๋ยอีกครั้งเพื่อเร่งการเจริญเติบโตเพราะเป็นระยะย่างปล้อง ปล้องสั้น ปุ๋ยที่ใช้จะเป็นปุ๋ยเดี่ยวหรือปุ๋ยผสมก็ได้แต่ต้องมีไนโตรเจนอย่างเพียงพอ ส่วนวิธีใส่จะใช้วิธีโรยเป็นแถว ห่างจากกออ้อยพอสมควรแล้วพรวนดินกลบหรือพูนโคน การพูนโคนคือการเอาดินที่อยู่ระหว่างแถวมากลบที่โคนอ้อย

2.5.12 การบำรุงต้อ้อย

การบำรุงต้อให้ทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้หลังจากการตัดอ้อยไปแล้ว เพื่อให้ได้หน่อที่แข็งแรง ถ้าทำช้าหน่อที่แตกออกมาก่อนจะถูกทำลายไป ความสามารถในการแตกหน่อรุ่นหลังๆ อาจน้อยลง การถากต้อคือการตัดต้อให้ชิดดิน เพื่อให้หน่อใหม่งอกมาจากใต้ดินเท่านั้น เพราะแข็งแรงกว่าหน่อที่แตกออกมาจากส่วนที่อยู่เหนือดิน ดังนั้นจะให้ตีการตัดอ้อยควรตัดให้ชิดดินที่สุด

2.6 บริบทของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.6.1 ข้อมูลทั่วไปในเขตอำเภอสตึก

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด และมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอชุมพลบุรี (จังหวัดสุรินทร์)

ทิศตะวันออกเฉียง ติดต่อกับอำเภอท่าตูม อำเภอจอมพระและอำเภอเมืองสุรินทร์

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอกระสัง อำเภอห้วยราชและอำเภอบ้านด่าน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านด่านและอำเภอแคนดง

2.6.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จากจำนวนทั้งหมด 12 ตำบล ในเขตเทศบาลเป็นที่ตั้งของตัวอำเภอ ระยะทางจากอำเภอสตึกถึงจังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร มีหมู่บ้านทั้งหมด รวม 15 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมด 59,375 ไร่ (95 ตารางกิโลเมตร) มีพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด 42,177.21 ไร่

2.6.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ แม่น้ำมูล ซึ่งแบ่งเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ กับอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออกเฉียง ติดต่อกับ ตำบลสนามชัย และตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

2.6.4 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของอำเภอสตึก จะเป็นที่ราบสูงทางทิศใต้ของตัวตำบลระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล 170 ฟิต และจะราบต่ำลงไปทางทิศเหนือของพื้นที่ซึ่งมีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล 130 ฟิต ทำให้พื้นที่ทางทิศตะวันออกเฉียงไปทางทิศใต้ เป็นที่ราบสูงและมีลูกคลื่นลอนตื้นสลับกันไป ส่วนทางทิศเหนือ เฉียงไปทางทิศตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบลุ่ม

2.6.5 ฤดูกาล

ในเขตตำบลสตึก เป็นบริเวณที่มีฤดูฝนสลับกับฤดูแล้งชัดเจน มีฤดูฝน 5 – 6 เดือนและจะมีฤดูแล้ง (ฤดูหนาวกับฤดูร้อน) ประมาณ 5 – 6 เดือนซึ่งจะมีอากาศร้อนอุณหภูมิสูงตลอดปี ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศหนาวและแห้ง ส่วนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะพัดเอาอากาศชื้นอบอู่นจากมหาสมุทรอินเดียเข้ามา จึงแบ่งฤดูกาลได้ 3 ฤดู คือ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนตุลาคม – เดือนกุมภาพันธ์ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม การประกอบอาชีพของเกษตรกรภายในอำเภอสตึก มีทั้งในภาคเกษตร และนอกภาคเกษตรที่สำคัญอ้อยโรงงานอำเภอสตึกที่ใช้ในการผลิตการปลูกแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ระยะเวลาในการปลูก

อ้อยฝน เริ่ม เดือน พฤษภาคม – มิถุนายน

อ้อยแล้ง เริ่มเดือน กันยายน – ตุลาคม เหตุที่เกษตรกรปลูกอ้อยแล้ง เพราะไม่ต้อง

คอยปราบวัชพืชที่ขึ้น

การปลูกอ้อยเพื่อให้ได้เพิ่มผลผลิตควรปลูกช่วงข้ามฤดูแล้ง เพราะไม่ต้องอาศัยน้ำชลประทานแต่อาศัยความชื้นในดินช่วยให้อ้อยเจริญเติบโตจนถึงต้นฤดูฝน และทำการเก็บเกี่ยวเมื่อถึงช่วงเปิดหีบของโรงงาน ระหว่างเดือนธันวาคม – มีนาคม ซึ่งอ้อยจะโตและให้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงกว่าการปลูกอ้อยในฤดูฝน

2.6.6 แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี

แหล่งน้ำของอำเภอสตึก แยกออกเป็น 2 ประเภท

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำมูล เป็นแหล่งน้ำอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอสตึก

กุดน้ำใส เป็นแหล่งน้ำอยู่ทางทิศเหนือของบ้านยางน้ำใส คิดเป็นพื้นที่เก็บกักน้ำ

ประมาณ 270 ไร่

หนองเกาะ เป็นแหล่งน้ำอยู่ทางทิศใต้ของบ้านหนองเกาะ คิดเป็นพื้นที่เก็บกักน้ำ

ประมาณ 30 ไร่

หนองใหญ่ เป็นแหล่งน้ำอยู่กลางบ้านหนองบัวเงิน มีน้ำตลอดปี

หนองบัว เป็นแหล่งน้ำอยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านสตึกบูรพา มีน้ำตลอดปี

หนองคูขาด เป็นแหล่งน้ำอยู่กลางบ้านคูขาด คิดเป็นพื้นที่เก็บกักน้ำ ประมาณ

101 ไร่

หนองบัวเงิน คิดเป็นพื้นที่เก็บกักน้ำ ประมาณ 25 ไร่

หนองกระทุ่ม คิดเป็นพื้นที่เก็บกักน้ำ ประมาณ 24.3 ไร่

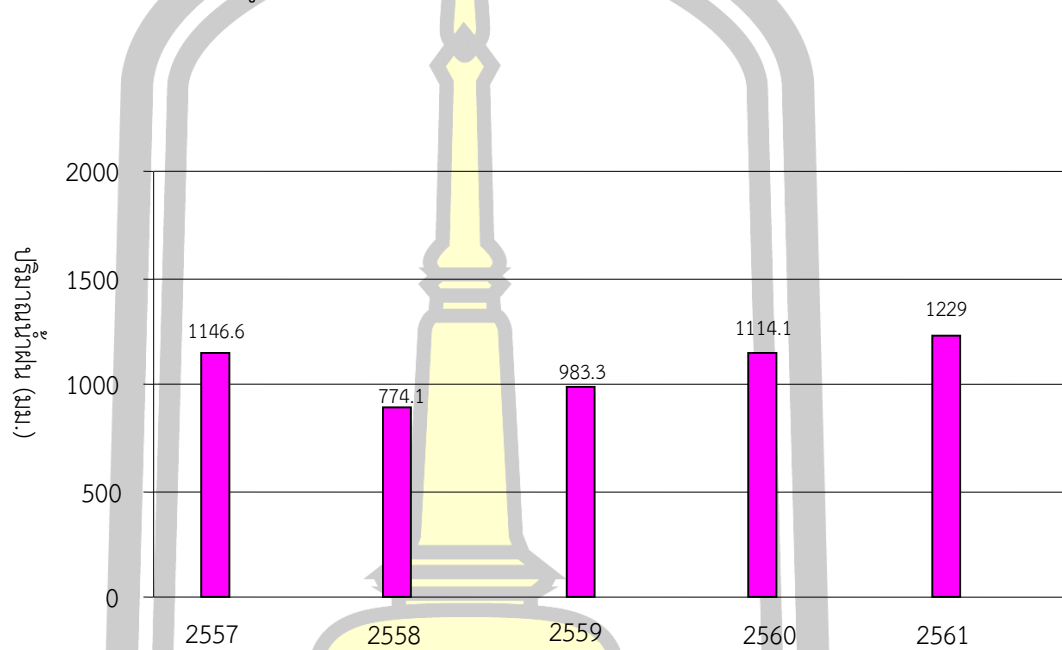
ผายโสกคือ คิดเป็นพื้นที่เก็บกักน้ำ ประมาณ 100 ไร่

2) ปริมาณน้ำฝน

ในรอบปีหนึ่งๆ อำเภอสตึก จะมีน้ำฝนในปริมาณ 774.1 มิลลิเมตร ถึง 1,229

มิลลิเมตร

แผนภูมิปริมาณน้ำฝน อำเภอสตึก

ปริมาณน้ำฝน ปี 2557-2561 อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ปี	2557	2558	2559	2560	2561
ปริมาณน้ำฝน (มม.)	1,146.6 มม.	774.1 มม.	983.3 มม.	1,114.1 มม.	1,229 มม.

จากการศึกษาบริบทของอำเภอสตึก จะเห็นได้ว่าอำเภอสตึกมีความเหมาะสมในการปลูกอ้อย เนื่องจากมีสภาพแวดล้อม สภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมที่อ้อย อาทิเช่น สภาพพื้นที่ การคมนาคมสะดวก ไม่ห่างไกลจากโรงงาน สภาพของดินความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำฝนและน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่พอเหมาะ และปัจจัยอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาคือแสงแดด และอุณหภูมิ

2.7 กลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์บริการเกษตรกรชาวไร่อ้อย ที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการเกษตรกรชาวไร่อ้อยและประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างโรงงานกับเกษตรกรในทุกๆ เดือน และเป็นศูนย์ประสานงานรับเรื่องและรับบริการก่อนนำอ้อยเข้าโรงงาน ซึ่งมีสำนักงาน 4 สำนักงาน ประกอบด้วยศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านหนองจาน บ้านละกอ บ้านหนองไผ่ และศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านสวายตางวน

2.7.1 หน้าที่หลักของศูนย์บริการชาวไร่อ้อย

- 1) เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล เพื่อบริการและเผยแพร่แก่สมาชิก
- 2) เป็นศูนย์กลางงานวิชาการและงานวิจัยด้านอ้อย เพื่อส่งเสริมการทำไร่อ้อยอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) เป็นศูนย์กลางฝึกอบรมบุคลากรด้านอ้อย-น้ำตาลในภาคอีสาน
- 4) เป็นศูนย์ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล ทั้งชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาลทรายและทางราชการ
- 5) เป็นหน่วยงานด้านเลขานุการของกรรมการผู้แทนชาวไร่อ้อยและเป็นทีปรึกษาด้านวิชาการอ้อยและน้ำตาล (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย, 2557)

วิธีการส่งเสริมการเกษตรของศูนย์บริการชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก แบ่งการส่งเสริมการเกษตรแก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยเป็น 3 วิธี คือ การส่งเสริมแบบรายบุคคล การส่งเสริมแบบกลุ่ม การส่งเสริมแบบมวลชน

1. การส่งเสริมแบบรายบุคคล มุ่งส่งเสริม ช่วยเหลือ แนะนำเฉพาะบุคคลในด้านเทคนิคและรายละเอียดเฉพาะอย่าง เมื่อเกษตรกรตัดสินใจรับวิธีใหม่ๆ ไปปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะช่วยเหลือติดตามแนะนำเพื่อให้งานเป็นไปอย่างถูกวิธี และแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรบรรลุผลสำเร็จและเกิดความพึงพอใจ ประกอบด้วย การเยี่ยมเยียนเกษตรกรที่ไร่นาและที่บ้าน การที่เกษตรกรมาพบเจ้าหน้าที่ที่สำนักงาน การติดต่อทางจดหมาย และการติดต่อทางโทรศัพท์
2. การส่งเสริมแบบกลุ่ม เน้นการส่งเสริมที่กระทำกับกลุ่มเป้าหมายครั้งละตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปแต่ไม่มากเกินไปจนนับไม่ได้ ประกอบด้วย การสาธิต การจัดอบรมพิเศษ การประชุม การบรรยาย การอภิปราย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทัศนศึกษา และการจัดงานวันเกษตรกร
3. การส่งเสริมแบบมวลชน มุ่งที่จะเผยแพร่หรือถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเป้าหมายจำนวนมาก ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ วิทยุ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ การประกวด โทรทัศน์ การรณรงค์ (สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, 2561)

ตาราง 1 แสดงจำนวนเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์บริการเกษตรกรชาวไร่อ้อย	ตำบลในเขตบริการ	จำนวนประชากร	จำนวนไร่อ้อย
1. บ้านหนองจาน	1. ตำบลทุ่งวัง 2. ตำบลชุมแสง 3. ตำบลท่าม่วง	608	8,834.48
2. บ้านละกอ	1. เทศบาลตำบลสตึก 2. ตำบลร่อนทอง	1,162	18,667.66
3. บ้านหนองไผ่	1. เทศบาลตำบลสตึก 2. เทศบาลตำบลศรีสตึก 3. ตำบลนิคม 4. เทศบาลตำบลสะแก 5. ตำบลสนามชัย	611	8,377.04
4. บ้านสวายตางวน	1. ตำบลเมืองแก 2. ตำบลหนองใหญ่ 3. ตำบลกระสัง	449	6,298.03
รวม		2,830	42,177.21

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ (2557)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศทางการเกษตร มีดังต่อไปนี้

ดวงแก้ว เงินพูลทรัพย์ (2555) ได้ศึกษาการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในด้านสภาพการใช้สารสนเทศและความต้องการสารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกร จำนวน 377 คน พบว่า ด้านสภาพการใช้สารสนเทศเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศเพื่อเพิ่มพูนรายได้ โดยใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการปลูกพืชในระดับมาก รองลงมาคือ สารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพันธุ์พืช โรคและศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย แหล่งน้ำ และการใช้น้ำ ดินและการใช้ดิน ตามลำดับ แหล่งสารสนเทศที่เกษตรกรใช้คือ แหล่งสารสนเทศ

ประเภทบุคคล โดยการสอบถามเพื่อนร่วมอาชีพ ส่วนแหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ ที่เกษตรกรใช้ คือศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร รูปแบบสารสนเทศที่ใช้มากที่สุดคือหนังสือ เอกสาร เผยแพร่ จุลสาร แผ่นพับ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ วารสาร สื่อโสตทัศน์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ ป้ายโฆษณา การอบรม การประชุม การชมนิทรรศการ การทัศนศึกษา ตามลำดับ

ครองขวัญ จารักษ์ (2556) ได้ศึกษาความต้องการแหล่งสารสนเทศในการทำ การเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของเกษตรกรตำบลทุ่งนาโอก อำเภอมือง จังหวัดยโสธร พบว่า เกษตรกรต้องการสารสนเทศการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูงสุด การหมุนเวียนใช้ทรัพยากรในไร่นา การประยุกต์ใช้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ประเภททรัพยากร สารสนเทศที่เกษตรกรใช้มากที่สุดคือสื่อไม่ตีพิมพ์ แหล่งสารสนเทศที่เกษตรกรใช้มากที่สุดคือแหล่ง บุคคล นอกจากนี้พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการแหล่งสารสนเทศต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สมจิตร ศรีจันทร์ (2540) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เรื่องการปลูกอ้อยของ เกษตรกรชาวไร่อ้อยในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า เกษตรกรส่วนมากมีความรู้เรื่องการปลูก อ้อยในระดับปานกลาง มีความต้องการความรู้ในเรื่องการปลูกอ้อยในระดับมาก เรื่องที่เกษตรกร ชาวไร่อ้อยต้องการมากที่สุดคือ เรื่องพันธุ์อ้อย การบำรุงดิน ตามลำดับ เกษตรกรมีการเปิดรับข่าวสาร ทางการเกษตรจากสื่อบุคคลและสื่อมวลชนในระดับน้อย ปัญหาของเกษตรกรที่พบมากที่สุดคือ ราคา ปุ๋ยแพง การระบาดของหนู ความรู้เรื่องเกี่ยวกับสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง และแรงงาน

พัชรา บำรุง (2554) ได้ศึกษาความต้องการบริการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร ชาวไร่อ้อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกผู้ปลูกอ้อยของโรงงาน น้ำตาล เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อย แหล่งข่าวสารที่เกษตรกรได้รับส่วนมากคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของโรงงานน้ำตาล แหล่งเงินกู้ที่สำคัญคือโรงงานน้ำตาล และธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรมีการปรับปรุงบำรุงดินก่อนปลูกอ้อยด้วยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมี ส่วนใหญ่ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก โรคระบาดที่พบมากในอ้อยคือโรคใบขาว เกษตรกร ใช้แรงงานคนในการตัดอ้อย ปัญหาในการผลิตอ้อยคือ ราคาอ้อยไม่แน่นอนในแต่ละปี ขาดแคลน แหล่งน้ำสำหรับปลูกอ้อย ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และค่าจ้างแรงงานในการทำ ไร่อ้อยสูงขึ้น เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตอ้อยในระดับมากในเรื่อง การป้องกันกำจัดโรคใบขาว การเลือกพันธุ์อ้อย การปรับปรุงบำรุงดิน การให้น้ำ การป้องกันกำจัดวัชพืช และการเตรียมดิน ส่วน วิธีการถ่ายทอดของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรคือการฝึกอบรม การประกวดผลผลิตอ้อย วิทยุกระจายเสียงและการจัดรายการทางหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน เกษตรกรต้องการสารสนเทศเรื่อง การป้องกันโรคระบาดใบขาว การฝึกอบรมเทคนิคการเพิ่มความสามารถในการไว้ต่ออ้อย

ทิพารักษ์ เกียรติมัน (2553) ได้ศึกษาความต้องการสารสนเทศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในแขวงบางประกอก เขตราชบุรีบุรีณะ กรุงเทพฯ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกผลไม้มีความต้องการสารสนเทศการเกษตรในระดับมาก ต้องการสารสนเทศเพื่อพัฒนาผลผลิต การแปรรูปผลผลิต การคิดคำนวณและการลดต้นทุนการผลิต ต้องการสารสนเทศด้านเทคโนโลยีการเพาะปลูกในระดับมาก ประกอบด้วยการหาต้นพันธุ์ไม้ผลที่มีคุณภาพ วิธีการดูแลรักษาต้นไม้ผล สารสนเทศเกี่ยวกับปุ๋ย ปุ๋ยอินทรีย์และสารสกัดชีวภาพ การพยากรณ์การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช และต้องการสารสนเทศด้านปัจจัยการผลิตในระดับมาก

อภิญา สีน้อยขาว (2552) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สารสนเทศการเกษตรของเกษตรกรอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า เกษตรกรใช้สารสนเทศที่รับจากเพื่อนบ้าน รายการโทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สมาชิกในครอบครัว กำหนดผู้ใหญ่บ้าน โดยมีความพึงพอใจในการใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศทุกแหล่งในระดับปานกลาง เกษตรกรใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปุ๋ยเคมี และการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และเกษตรกรทุกคนใช้สารสนเทศเพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อรับข่าวสารสำหรับพัฒนาตนเองและแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

สุจรรยา วงษ์พัฒน์ (2548) ได้ศึกษาความต้องการส่งเสริมและบริการของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในจังหวัดขอนแก่น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อย ด้านการลดต้นทุน การเลือกพันธุ์ที่จะปลูก การป้องกันและกำจัดปลวกในแปลงอ้อย วิธีการใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ การบำรุงต่ออ้อย การจำหน่ายผลผลิตอ้อยส่งโรงงาน วิธีการใช้ปุ๋ยพืชสด การป้องกันกำจัดหนอนกออ้อยและการป้องกันกำจัดหนอนสีชมพู เกษตรกรต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในด้านจัดหาแรงงานแหล่งปุ๋ยเคมีราคาถูก การติดต่อแหล่งท่อนพันธุ์ การจัดหาสารเคมีที่มีคุณภาพ การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูอ้อย และการติดต่อประสานงานแหล่งความรู้เรื่องอ้อย

รังสิยา เตจณรงค์ (2548) ได้ศึกษาการใช้สารสนเทศของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระที่จบจากโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระมีการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน แต่มีการใช้สารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ แหล่งสารสนเทศที่ใช้ส่วนใหญ่คือแหล่งบุคคล ประเภทสารสนเทศที่ใช้ส่วนใหญ่คือสิ่งตีพิมพ์

ราพิง กลิ่นชั้น (2545) ได้ศึกษาการใช้แหล่งสารสนเทศและความต้องการสารสนเทศของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า ในการใช้แหล่งสารสนเทศของคณะกรรมการบริหารมีการใช้แหล่งสารสนเทศจากแหล่งตีพิมพ์ แหล่งบุคคล แหล่งเหตุการณ์ตามลำดับ ความต้องการสารสนเทศของคณะกรรมการบริหารมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และคณะกรรมการบริหารมีปัญหาในการใช้แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก คือขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีและมีความยุ่งยากในการใช้ ส่วนด้านการใช้สารสนเทศ

และปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลจากบุคลากรทางด้านสารสนเทศ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสารสนเทศ สารสนเทศที่ไม่ทันสมัยล่าช้า

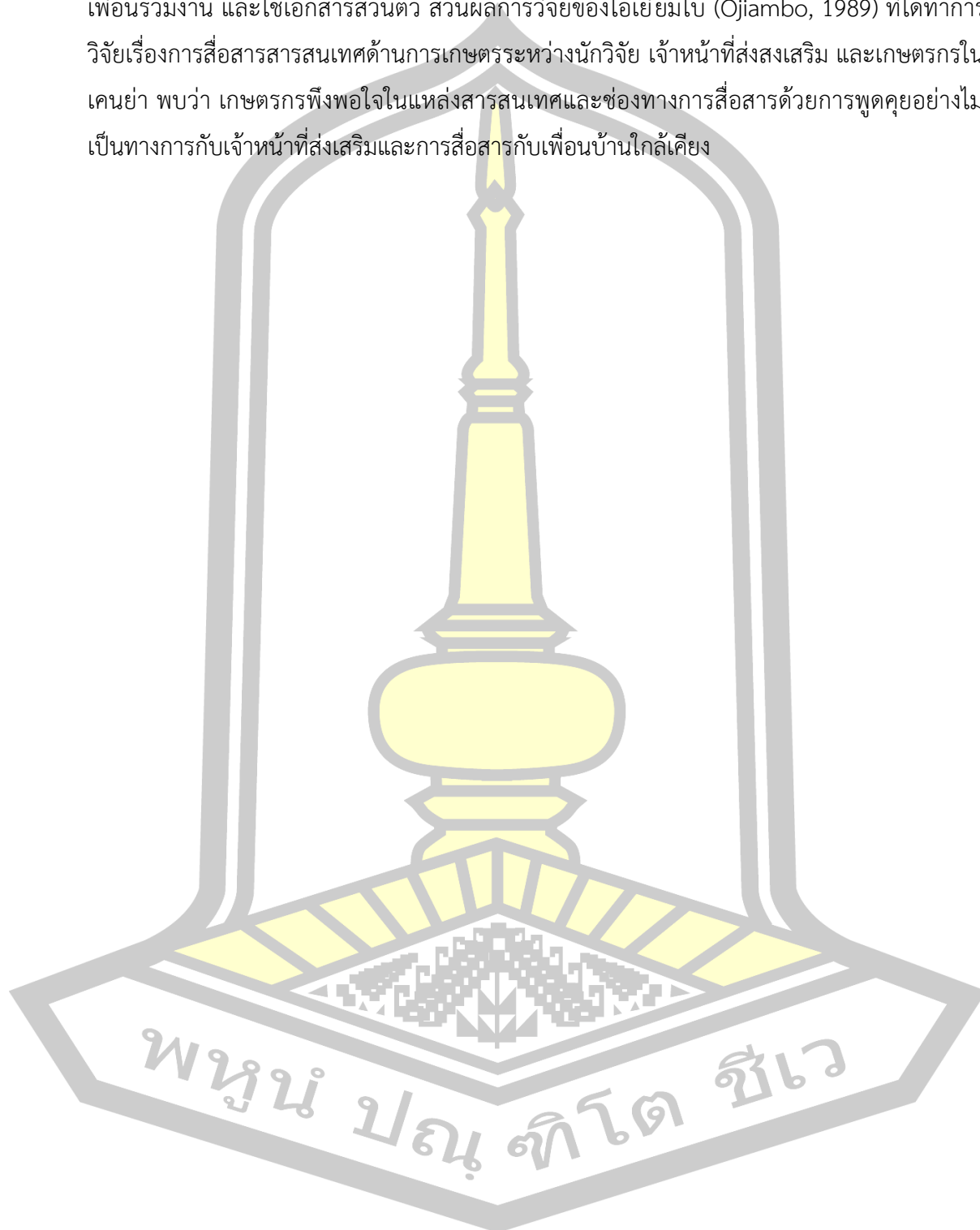
สงัด ทองภูธรณ์ (2550) ได้ศึกษาการตัดสินใจปลูกอ้อยในพื้นที่นาของเกษตรกรใน อำเภอนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการปลูกอ้อยของเกษตรกรส่วนมากนิยมปลูกปลูกอ้อย ต้นฤดูฝนและมีการไถเพื่อเตรียมดินก่อนปลูก เกษตรกรมีการกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนกับสารเคมี และเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยแรงงานคน การตัดสินใจปลูกอ้อยในพื้นที่นาของเกษตรกรมีการตัดสินใจ เกี่ยวกับพันธุ์อ้อยและพื้นที่ปลูกในระดับมาก เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับท่อนพันธุ์มีราคาสูงและ เกษตรกรมีข้อเสนอแนะว่าควรมีแปลงขยายพันธุ์

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Opara (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรในรัฐโอ โม่ ประเทศไนจีเรีย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ทั้งสิ้น 1,032 คน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ และสื่อที่ต้องการมีผลต่อ การใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกร ส่วนการมีส่วนร่วมทางสังคม สถานการณ์ครอบครัว ประเทศ ขนาดที่ดิน และสภการณในการประกอบอาชีพเกษตร การทำการเกษตรเป็นอาชีพหลักหรือเป็น อาชีพเสริม และอายุไม่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศทางการเกษตร

Ugboma (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของชาวประมงใน ไนเจอร์ เดลตา ประเทศไนจีเรีย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกต ผลการวิจัยพบว่า สารสนเทศที่น่าเชื่อถือและ เกี่ยวข้องกับเกษตรกรสามารถหาได้จากกระทรวงเกษตรศูนย์วิจัยและบริการส่งเสริมการเกษตร แห่งชาติ ศูนย์วิจัยทางการเกษตร ห้องสมุด การประชุมและการสัมมนา ปัญหาที่พบในการใช้ สารสนเทศดังกล่าว คือ ไม่สามารถเข้าถึงได้เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีไม่เพียงพอ ขาด การใช้สื่อ ข้อจำกัดทางภาษาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ รับสารสนเทศจากเพื่อนบ้านคนในครอบครัว เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สื่อโทรทัศน์ และสื่อ สิ่งพิมพ์ สารสนเทศที่ต้องการ คือ เรื่องเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ย พันธุ์พืชใหม่ๆ การให้น้ำ และเครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร ส่วนปัญหาในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของเกษตรกร คือ ไม่ทราบแหล่งที่มีสารสนเทศที่ต้องการ เสียค่าใช้จ่ายสูง ไม่มีเวลา สารสนเทศที่ได้มาไม่ทันสมัย และไม่ตรงตามความต้องการ เนื้อหาเป็นเรื่องที่ไม่คุ้นเคยดูแล้วจำไม่ได้เนื้อหาถ่ายทอดด้วยภาษา วิชาการที่เข้าใจยาก เกษตรกรมีทักษะการอ่านและการใช้เทคโนโลยีที่จำกัด

Goldstein (1985) ที่พบว่าวิศวกรในเม็กซิโกมีการใช้สารสนเทศโดยการปรึกษากับเพื่อนร่วมงาน และใช้เอกสารส่วนตัว ส่วนผลการวิจัยของโอเจียมโบ (Ojiambo, 1989) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการสื่อสารสารสนเทศด้านการเกษตรระหว่างนักวิจัย เจ้าหน้าที่ส่งเสริม และเกษตรกรในเคนยา พบว่า เกษตรกรพึงพอใจในแหล่งสารสนเทศและช่องทางการสื่อสารด้วยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและการสื่อสารกับเพื่อนบ้านใกล้เคียง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับการศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีรายละเอียดและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 4 ศูนย์บริการ ได้แก่ ศูนย์บ้านหนองจาน จำนวน 608 คน ศูนย์บ้านละกอ จำนวน 1,162 คน ศูนย์บ้านหนองไผ่ จำนวน 611 คน ศูนย์บ้านสวายตางวน จำนวน 449 คน รวมทั้งหมดจำนวน 2,830 ราย

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 350 คน คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{2830}{1 + 2830(0.05)^2}$$

$$n = \frac{2830}{8.075}$$

$$= 350.46$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ 350 คน

3.1.3 การคำนวณกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่สุ่มมาจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยโดยใช้การคำนวณแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ตามศูนย์บริการทั้ง 4 ศูนย์

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ศูนย์บริการเกษตรกรชาวไร่อ้อย	จำนวนเกษตรกร	สัดส่วนของเกษตรกร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านหนองจาน	608	21 %	75
บ้านละกอ	1,162	41 %	144
บ้านหนองไผ่	611	22 %	76
บ้านสวายตาวัน	449	16 %	55
รวม	2,830	100 %	350

ที่มา : ศูนย์เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์ (2557)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม ด้านสารสนเทศทางการเกษตร จากกรอบงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเป็นคำถามให้ความครอบคลุมตามขอบเขตของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของเกษตรกรชาวไร่อ้อย เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check Lists) โดยถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำไร่อ้อย เป็นสมาชิกศูนย์บริการชาวไร่อ้อย และแหล่งเงินทุน/สินเชื่อ โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของเกษตรกร โดยถามเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศในการวางแผนการปลูกอ้อย การเตรียมดิน การเลือกพันธุ์อ้อย การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อย และการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นคำถามแบบหาคำร้อยละถามการใช้หรือไม่ใช้สารสนเทศ และเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การใช้สารสนเทศของเกษตรกร

มีการใช้น้อยที่สุดมีค่าระดับ	เท่ากับ	1
มีการใช้น้อย มีค่าระดับ	เท่ากับ	2
มีการใช้ปานกลาง มีค่าระดับ	เท่ากับ	3
มีการใช้มาก มีค่าระดับ	เท่ากับ	4
มีการใช้มากที่สุดมีค่าระดับ	เท่ากับ	5

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกร โดยถามเกี่ยวกับความต้องการใช้สารสนเทศในการวางแผนการปลูกอ้อย การเตรียมดิน การเลือกพันธุ์อ้อย การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อย และการเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นคำถามหาคำร้อยละถามความต้องการหรือไม่ต้องการสารสนเทศ และเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความต้องการสารสนเทศของเกษตรกร

มีความต้องการน้อยที่สุด	มีค่าระดับ	เท่ากับ	1
มีความต้องการน้อย	มีค่าระดับ	เท่ากับ	2
มีความต้องการปานกลาง	มีค่าระดับ	เท่ากับ	3
มีความต้องการมาก	มีค่าระดับ	เท่ากับ	4
มีความต้องการมากที่สุด	มีค่าระดับ	เท่ากับ	5

3.3 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีวิธีการสร้างดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้และความต้องการสารสนเทศ จากหนังสือ เอกสาร บทความจากวารสาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

3.3.2 สร้างข้อคำถามจากข้อมูลที่ได้ศึกษามาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3.3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกร เป็นคำถามแบบเลือกตอบการใช้หรือไม่ใช้สารสนเทศ และเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกร เป็นคำถามแบบเลือกตอบความต้องการหรือไม่ต้องการสารสนเทศ และเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา ความชัดเจนและความครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการศึกษา

3.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามแต่ละข้อ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 1 หมายถึง แบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แบบสอบถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.3.6 นำแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แบบสอบถามมีทั้งหมด 27 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.66 ทุกข้อ ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแบบสอบถาม ค่า IOC ได้ค่าตั้งแต่ 0.66 – 1.00

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลอง (Tryout) ใช้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และกลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอหัวราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α -Coefficient) และได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .905

3.3.8 รายงานผลการทดลองใช้แบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง พร้อมแนวทางแก้ไขปรับปรุง เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เห็นชอบแล้วจึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน โดยมีวิธีการ ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากคณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงหัวหน้าศูนย์บริการเกษตรกรชาวไร่อ้อย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรชาวไร่อ้อย ทั้ง 4 ศูนย์บริการ

3.4.2 ผู้วิจัยได้อธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ แบบสอบถาม และวิธีการเก็บข้อมูลให้กับผู้ช่วยวิจัยทั้ง 2 คน และให้ผู้ช่วยวิจัยได้ทดลองการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนลงไปเก็บข้อมูลจริง

3.4.3 ก่อนที่ผู้วิจัยจะลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้มีการเข้าไปพบปะกับกลุ่มผู้แทนของแต่ละศูนย์เพื่อทำความรู้จักและได้พูดคุยกันในเรื่องการทำวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่ที่มีความสนิทชิดเชื้อกับผู้นำชุมชนหัวหน้าโคเวตต้าและยังเป็นลูกหลานเกษตรกรชาวไร่อ้อย จากนั้นผู้วิจัยได้นัดหมายวันเวลากับหัวหน้าโคเวตต้าเพื่อนัดหมายการเก็บข้อมูลจริงกับเกษตรกรชาวไร่อ้อย เมื่อถึงวันนัดผู้วิจัยลงพื้นที่พร้อมกับผู้ช่วยวิจัยเพื่อไปพบหัวหน้าชุมชนหรือหัวหน้าโคเวตต้า จากนั้นหัวหน้าชุมชนหรือหัวหน้าโคเวตต้าพาผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยไปพบปะกับกลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย เมื่อพบกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แนะนำตัวเองพร้อมอธิบายเกี่ยวกับการทำแบบสอบถาม ก่อนที่จะให้เกษตรกรได้ลงมือทำแบบสอบถามด้วยตนเองและหากเกษตรกรมีข้อสงสัยในข้อคำถาม ผู้วิจัยก็จะอธิบายเพิ่มเติมจนกว่ากลุ่มตัวอย่างจะทำแบบสอบถามเสร็จ และเมื่อเกษตรกรนำแบบสอบถามมาส่งผู้วิจัยจะสำรวจความครบถ้วนของแบบสอบถามพร้อมกับให้ของรางวัลเล็กน้อยๆ เพื่อเป็นการตอบแทนในการให้ข้อมูล โดยวิธีการเก็บข้อมูลมี 2 แบบ คือ 1) เก็บข้อมูลกับผู้ตอบแบบสอบถามพร้อมกัน 15 - 30 คน ซึ่งเก็บข้อมูลจาก 1 คน ต่อหนึ่งครอบครัวที่เป็นสมาชิกศูนย์บริการชาวไร่อ้อย เนื่องจากกลุ่มหนึ่งๆจะมีหัวหน้าโคเวตต้าประจำแต่ละหมู่บ้าน และ 2) หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้มาตามนัดหรือติดธุระ ผู้วิจัยจะลงพื้นที่ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตัวต่อตัวที่แปลงไร่อ้อยของเกษตรกร เพราะอยู่ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน ถึงวันที่ 30 เมษายน 2561

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามนำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.5.1 เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลได้ครบแล้วผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3.5.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วมาลงรหัสของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3.5.3 กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วทำการบันทึกข้อมูล

3.5.4 ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรชาวไร่อ้อย ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ประสบการณ์ทำไร่อ้อย สมาชิกศูนย์บริการของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

การใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการใช้สารสนเทศในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการใช้สารสนเทศในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการใช้สารสนเทศในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการใช้สารสนเทศในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการใช้สารสนเทศในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความต้องการสารสนเทศในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการสารสนเทศในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการสารสนเทศในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความต้องการสารสนเทศในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการสารสนเทศในระดับมากที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ในการวิเคราะห์หาค่าสถิติในแบบสอบถามการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนเกษตรกร

3.6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนเกษตรกร

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) เพื่อหาความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้สูตรดังนี้ (สุวิมล ติรกานันท์, 2557)

$$IOC = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็น
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ 2) ศึกษาความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N = 350	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	260	74.3
1.2 เพศหญิง	90	25.7
2. อายุ		
2.1 อายุต่ำกว่า 20 ปี	5	1.4
2.2 อายุ 20 – 30 ปี	7	2.0
2.3 อายุ 31 – 40 ปี	44	12.6
2.4 อายุ 41 – 50 ปี	154	44.0
2.5 อายุ 51 – 60 ปี	114	32.6
2.6 อายุ มากกว่า 60 ปี	26	7.4
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	201	57.4
3.2 มัธยมศึกษา	120	34.3
3.3 อนุปริญญา	10	2.9
3.4 ปริญญาตรี	2	0.6
3.5 ไม่ได้ศึกษา	17	4.9
4. รายได้เฉลี่ย ต่อปี		
4.1 น้อยกว่า 100,000 บาท/ปี	6	4.9
4.2 100,001 – 300,000 บาท/ปี	120	34.3
4.3 300,001 - 400,000 บาท/ปี	125	35.7
4.4 400,001 – 500,000 บาท/ปี	96	27.4
4.5 มากกว่า 500,001 บาท/ปี	3	0.9

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน N = 350	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ทำไร่อ้อย		
5.1 ต่ำกว่า 5 ปี	120	34.3
5.2 6-10 ปี	177	50.6
5.3 11-15 ปี	42	12.0
5.4 16-20 ปี	10	2.9
5.5 มากกว่า 20 ปี	1	0.3
6. สมาชิกศูนย์บริการชาวไร่อ้อย		
6.1 ศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านหนองจาน	75	21.4
6.2 ศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านสะกอ	144	41.1
6.3 ศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านหนองไผ่	76	21.7
6.4 ศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านสวายตางวน	55	15.7
7. แหล่งเงินทุน		
7.1 เงินทุนตัวเอง	287	82.0
7.2 เงินทุนจากโรงงานน้ำตาล	63	18.0

จากตาราง 3 แสดงว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 350 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 260 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 และเพศหญิง 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า เกษตรกรมีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 อายุ 31 – 44 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 อายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 อายุ 20 -30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

เกษตรกรส่วนมากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4 รองลงมา คือ มัธยมศึกษา จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 57.4 ไม่ได้ศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 อนุปริญญา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรมากที่สุดเฉลี่ยต่อปี 300,001 - 400,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ยต่อปี 100,001 – 300,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รายได้เฉลี่ยต่อปี 400,001 –

500,000 จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 รายได้เฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 100,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 และรายได้เฉลี่ยต่อปีมากกว่า 500,001 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

เกษตรกรมีประสบการณ์การทำไร่อ้อย 6-10 ปี มากที่สุด จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ทำไร่อ้อยต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 ประสบการณ์ทำไร่อ้อย 11 -15 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ประสบการณ์ทำไร่อ้อย 16-20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ตามลำดับ

เกษตรกรที่เป็นสมาชิกศูนย์บริการชาวไร่อ้อยบ้านละกอ มากที่สุด จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ ศูนย์บริการบ้านหนองไผ่ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 ศูนย์บริการบ้านหนองจาน จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 และศูนย์บริการบ้านสวายตางวน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7 ตามลำดับ

แหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อยของเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเงินทุนตัวเอง จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 รองลงมาคือ เงินทุนจากโรงงานน้ำตาล จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

<i>N</i> = 350			
การใช้สารสนเทศ	\bar{x}	S.D	แปลผล
1.วางแผนการปลูกอ้อย			
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	3.83	.63	มาก
1.2 เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง	3.81	.61	มาก
1.3 การคมนาคมสะดวก	3.87	.67	มาก
รวม	3.84	.64	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การใช้สารสนเทศ	\bar{x}	S.D	แปลผล
2.การเตรียมดิน			
2.1 ลักษณะของดิน	3.99	.75	มาก
2.2 ดินมีความอุดมสมบูรณ์	3.99	.75	มาก
2.3 การไถเพื่อปรับสภาพดิน	4.24	.86	มาก
รวม	4.07	.79	มาก
3.การเลือกพันธุ์อ้อย			
3.1 พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์	3.81	.61	มาก
3.2 การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย	3.87	.67	มาก
รวม	3.85	.65	มาก
4.การปลูกอ้อย			
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	3.80	.60	มาก
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	3.79	.59	มาก
รวม	3.80	.60	มาก
5.การบำรุงรักษา			
5.1 การให้ปุ๋ย	3.88	.68	มาก
5.2 การใช้ปุ๋ยเคมี	3.88	.68	มาก
5.3 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	3.88	.68	มาก
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี	3.90	.70	มาก
5.5 การบำรุงต่ออ้อย	4.13	.81	มาก
รวม	3.93	.72	มาก
6.การกำจัดศัตรูอ้อย			
6.1 การใช้สารเคมี	3.60	.50	มาก
6.2 การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน	3.60	.50	มาก
รวม	3.60	.50	มาก
7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต			
7.1 การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน	3.46	.46	มาก
7.2 การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย	3.46	.46	มาก
7.3 การจัดหาแรงงานคน	3.46	.46	มาก
7.4การจัดหารถบรรทุกอ้อย	3.46	.46	มาก
รวม	3.46	.46	มาก
รวมทั้งหมด	3.80	.62	มาก

จากตาราง 4 พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีการใช้สารสนเทศในการปลูกอ้อยแต่ละด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณารายด้านปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนการปลูก พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การคมนาคม ($\bar{X} = 3.87$) การเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกอ้อย ($\bar{X} = 3.83$) และเป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

2. การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การไถเพื่อปรับสภาพดิน ($\bar{X} = 4.24$) ลักษณะของดินและดินมีความอุดมสมบูรณ์ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

3. การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย ($\bar{X} = 3.87$) พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

4. การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน ($\bar{X} = 3.80$) และปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

5. การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบำรุงตออ้อย ($\bar{X} = 4.13$) การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี ($\bar{X} = 3.90$) และการให้ปุ๋ย ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

6. การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้สารเคมีและการกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน การจัดการบรรจุท่อนอ้อย การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย และการจัดหาแรงงานคน มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละการใช้ประเภทสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์

N = 350

การใช้สารสนเทศ	ประเภทสารสนเทศ					
	สิ่งตีพิมพ์		สิ่งไม่ตีพิมพ์		สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
1.วางแผนการปลูกอ้อย						
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	88.9	11.1	29.7	70.3	14.3	85.7
1.2 เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง	86.0	14.0	36.3	63.7	21.3	78.7
1.3 การคมนาคมสะดวก	84.6	15.4	36.9	63.1	22.0	78.0
2.การเตรียมดิน						
2.1 ลักษณะของดิน	89.7	10.3	43.7	56.3	22.3	77.7
2.2 ดินมีความอุดมสมบูรณ์	91.4	8.6	45.4	54.6	17.7	82.3
2.3 การไถเพื่อปรับสภาพดิน	92.3	7.7	33.1	66.9	17.7	82.3
3.การเลือกพันธุ์อ้อย						
3.1 พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์	67.7	32.3	25.7	74.3	17.7	82.3
3.2 การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย	70.0	30.0	26.0	74.0	13.4	86.6
4.การปลูกอ้อย						
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	79.4	20.6	33.1	66.9	9.7	90.3
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	77.4	22.6	31.1	68.9	7.7	92.3
5.การบำรุงรักษา						
5.1 การให้ปุ๋ย	84.0	16.0	35.1	64.9	6.3	93.7
5.2 การใช้ปุ๋ยเคมี	86.0	14.0	41.4	58.6	14.0	86.0

ตาราง 5 (ต่อ)

การใช้สารสนเทศ	ประเภทสารสนเทศ					
	สิ่งตีพิมพ์		สิ่งไม่ตีพิมพ์		สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
5.3 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	87.4	12.6	40.6	59.4	12.9	87.1
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และ ปุ๋ยเคมี	88.0	12.0	42.6	57.4	7.1	92.9
5.5 การบำรุงต่ออ้อย	88.0	12.0	39.7	60.3	7.1	92.9
6.การกำจัดศัตรูอ้อย						
6.1 การใช้สารเคมี	86.3	13.7	29.1	70.9	26.3	73.7
6.2 การกำจัดวัชพืชโดยใช้ แรงงานคน	88.3	11.7	31.1	68.9	23.7	76.3
7.การเก็บเกี่ยวผลผลิต						
7.1 การตัดอ้อยด้วย แรงงานคน	73.1	26.9	29.1	70.9	19.1	80.9
7.2 การตัดอ้อยด้วยรถตัด อ้อย	75.4	24.6	17.4	82.6	12.9	87.1
7.3 การจัดหาแรงงานคน	74.3	25.7	22.3	77.7	16.9	83.1
7.4 การจัดการบรรทุกอ้อย	72.9	27.1	27.4	72.6	15.4	84.6

จากตาราง 5 พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีการใช้ประเภทสารสนเทศในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การวางแผนการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3

อันดับแรก ได้แก่ การเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกอ้อย ร้อยละ 88.9 เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ร้อยละ 86.0 และการคมนาคม ร้อยละ 84.6 ตามลำดับ

2. การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การไถเพื่อปรับสภาพดินก่อนการปลูก ร้อยละ 92.3 ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 91.4 และลักษณะของดิน ร้อยละ 89.7 ตามลำดับ

3. การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเตรียมท่อนพันธุ์ ร้อยละ 70.0 และพันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย ร้อยละ 67.7 ตามลำดับ

4. การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 79.4 และการปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร ร้อยละ 77.4 ตามลำดับ

5. การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบำรุงรักษาต่ออ้อยและการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 88.0 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ ร้อยละ 87.4 และการใช้ปุ๋ยเคมี 86.0 ตามลำดับ

6. การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน ร้อยละ 88.3 และการใช้สารเคมี ร้อยละ 86.3 ตามลำดับ

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย ร้อยละ 75.4 การจัดหาแรงงานคน ร้อยละ 74.3 และการตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 73.1 ตามลำดับ

พหุ ประเด็น ชีวะ

ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละการใช้แหล่งสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอเสถียร จังหวัดบุรีรัมย์

N = 350

การใช้สารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ											
	แหล่งบุคคล		แหล่งสถาบัน		แหล่งสถานที่		แหล่งเหตุการณ์		แหล่งสื่อมวลชน		แหล่งอินเทอร์เน็ต	
	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	(ร้อยละ) จำนวน	
1.วางแผนการปลูกอ้อย	98.0	2.0	80.0	20.0	92.3	7.7	86.9	13.1	22.0	78.0	20.0	80.0
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	89.1	10.9	80.0	20.0	88.3	11.7	84.6	15.4	28.0	72.0	24.0	76.0
1.2 เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง	91.1	8.9	76.6	23.4	84.9	15.1	84.9	15.1	28.0	72.0	26.0	74.0
1.3 การคมนาคมสะดวก	86.0	14.0	71.1	28.9	92.3	7.7	85.1	14.9	30.3	69.7	17.7	82.3
2.การเตรียมดิน	84.3	15.7	71.1	28.9	92.3	7.7	88.3	11.7	26.6	73.4	19.7	80.3
2.1 ลักษณะของดิน	87.7	12.3	71.1	28.9	92.3	7.7	86.9	13.1	27.7	72.3	30.0	70.0
2.2 ดินมีความอุดมสมบูรณ์												
2.3 การไถเพื่อปรับสภาพดิน												

ตาราง 6 (ต่อ)

	แหล่งสารสนเทศ											
	แหล่งบุคคล		แหล่งสถาบัน		แหล่งสถานที่		แหล่งเหตุการณ์		แหล่งสื่อมวลชน		แหล่งอินเทอร์เน็ต	
การใช้สารสนเทศ	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖	(ร้อยละ) ๙๒.๖
3.การเลือกพันธุ์อ้อย	92.6	7.4	65.1	34.9	94.3	5.7	89.4	10.6	20.6	79.4	14.9	85.1
3.1 พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์												
3.2 การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย	88.6	11.4	64.9	35.1	94.3	5.7	91.4	8.6	21.4	78.6	20.0	80.0
4.การปลูกอ้อย												
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	100	-	67.1	32.9	100	-	88.9	11.1	25.4	74.6	24.6	75.4
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	100	-	68.0	32.0	90.0	10.0	88.0	12.0	26.3	73.7	24.3	75.7

ตาราง 6 (ต่อ)

	แหล่งสารสนเทศ												
	แหล่งบุคคล		แหล่งสถาบัน		แหล่งสถานที่		แหล่งเหตุการณ์		แหล่งสื่อมวลชน		แหล่งอินเทอร์เน็ต		
	(ร้อยละ) ผู้หญิง	(ร้อยละ) ผู้ชาย	(ร้อยละ) ผู้หญิง	(ร้อยละ) ผู้ชาย	(ร้อยละ) ผู้หญิง	(ร้อยละ) ผู้ชาย	(ร้อยละ) ผู้หญิง	(ร้อยละ) ผู้ชาย	(ร้อยละ) ผู้หญิง	(ร้อยละ) ผู้ชาย	(ร้อยละ) ผู้หญิง	(ร้อยละ) ผู้ชาย	
5.การบำรุงรักษา	97.7	97.7	67.7	32.3	97.7	97.7	2.3	89.7	10.3	36.9	63.1	28.6	71.4
5.1 การให้ปุ๋ย	97.7	97.7	67.7	32.3	97.7	97.7	2.3	89.7	10.3	28.9	71.1	26.0	74.0
5.2 การใช้ปุ๋ยเคมี	95.7	95.7	74.9	25.1	95.7	95.7	4.3	90.3	9.7	30.6	69.4	29.1	70.9
5.3 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	90.0	90.0	78.0	22.0	97.7	97.7	2.3	90.3	9.7	26.6	73.4	28.6	71.4
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี	95.7	95.7	74.9	25.1	97.7	97.7	2.3	88.0	12.0	23.7	76.3	31.4	68.6
5.5 การบำรุงดิน													

ตาราง 6 (ต่อ)

	แหล่งสารสนเทศ											
	แหล่งบุคคล		แหล่งสถาบัน		แหล่งสถานที่		แหล่งเหตุการณ์		แหล่งสื่อมวลชน		แหล่งอินเทอร์เน็ต	
	(ร้อยละ) สูง	(ร้อยละ) ต่ำ	(ร้อยละ) สูง	(ร้อยละ) ต่ำ	(ร้อยละ) สูง	(ร้อยละ) ต่ำ	(ร้อยละ) สูง	(ร้อยละ) ต่ำ	(ร้อยละ) สูง	(ร้อยละ) ต่ำ	(ร้อยละ) สูง	(ร้อยละ) ต่ำ
6.การจัดทำจัดตั้งข้อมูล	95.4	4.6	78.6	21.4	98.0	2.0	91.4	8.6	32.9	67.1	31.4	68.6
6.1 การใช้สารเคมี	95.7	4.3	76.0	24.0	96.0	4.0	90.9	9.1	32.3	67.7	29.4	70.6
6.2 การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน	98.0	2.0	76.3	23.7	89.7	10.3	85.7	14.3	26.6	73.4	26.6	73.4
7.การเก็บเกี่ยวผลผลิต	99.4	.6	70.3	29.7	89.7	10.3	85.7	14.3	30.9	69.1	28.0	72
7.1 การตัดด้วยด้วยแรงงานคน	96.6	3.4	70.3	29.7	90.3	9.7	13.7	86.3	40.6	59.4	25.7	74.3
7.2 การตัดด้วยด้วยรถตัดด้วย	96.6	3.4	71.7	28.3	92.3	7.7	81.7	18.3	36.3	63.7	27.4	72.6
7.3 การจัดทำแรงงานคน												
7.4 การจัดทำรถบรรทุกด้วย												

จากตาราง 6 พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีการใช้แหล่งสารสนเทศในแต่ละด้านดังนี้

1. การวางแผนการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เลือกพื้นที่เหมาะสม ร้อยละ 98.0 การคมนาคมสะดวก ร้อยละ 91.1 และเป็นที่ยอดหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ร้อยละ 89.1 ตามลำดับ

2. การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 92.3 ได้แก่ ลักษณะของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และการไถเพื่อปรับสภาพดิน

3. การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 94.3 ได้แก่ พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย และการเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย

4. การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ ปลูกด้วยแรงงานคน และปลูกด้วยเครื่องจักร

5. การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.7 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมาข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 95.7 ได้แก่ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ การบำรุงต่ออ้อย และการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี ร้อยละ 90.0

6. การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้สารเคมี ร้อยละ 98.0 และการกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน ร้อยละ 96.0 ตามลำดับ

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย ร้อยละ 99.4 การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 98.0 และการจัดหาแรงงานคน การจัดการบรรทุกอ้อย มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 96.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

N = 350

ความต้องการสารสนเทศ	\bar{x}	S.D	แปลผล
1.วางแผนการปลูกอ้อย			
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	3.88	.68	มาก
1.2 เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง	3.90	.70	มาก
1.3 การคมนาคมสะดวก	3.88	.68	มาก
รวม	3.88	.68	มาก
2.การเตรียมดิน			
2.1 ลักษณะของดิน	4.00	.77	มาก
2.2 .ดินมีความอุดมสมบูรณ์	4.02	.78	มาก
2.3 การไถเพื่อปรับสภาพดิน	4.23	.85	มาก
รวม	4.02	.78	มาก
3.การเลือกพันธุ์อ้อย			
3.1 พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์	3.88	.68	มาก
3.2 การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย	3.82	.62	มาก
รวม	3.85	.65	มาก
4.การปลูกอ้อย			
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	3.78	.58	มาก
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	3.78	.58	มาก
รวม	3.78	.58	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความต้องการสารสนเทศ	\bar{X}	S.D	แปลผล
5.การบำรุงรักษา			
5.1 การให้ปุ๋ย	3.81	.61	มาก
5.2 การใช้ปุ๋ยเคมี	3.81	.61	มาก
5.3 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	3.79	.59	มาก
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี	3.81	.61	มาก
5.5 การบำรุงตออ้อย	4.20	.83	มาก
รวม	3.88	.68	มาก
6.การกำจัดศัตรูอ้อย			
6.1 การใช้สารเคมี	3.83	.63	มาก
6.2 การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน	3.89	.69	มาก
รวม	3.85	.65	มาก
7.การเก็บเกี่ยวผลผลิต			
7.1 การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน	3.58	.48	มาก
7.2 การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย	3.60	.50	มาก
7.3 การจัดหาแรงงานคน	3.60	.50	มาก
7.4 การจัดการรถบรรทุกอ้อย	3.60	.50	มาก
รวม	3.59	.49	มาก
รวมทั้งหมด	3.84	.64	มาก

จากตาราง 7 พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีความต้องการสารสนเทศในการปลูกอ้อยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนการปลูก พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การเลือกพื้นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ขัง ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมาข้อที่มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.88$) ได้แก่ เลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกอ้อย และการคมนาคม

2. การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่

การไถเพื่อปรับสภาพดิน ($\bar{X} = 4.23$) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.02$) และลักษณะของดิน ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

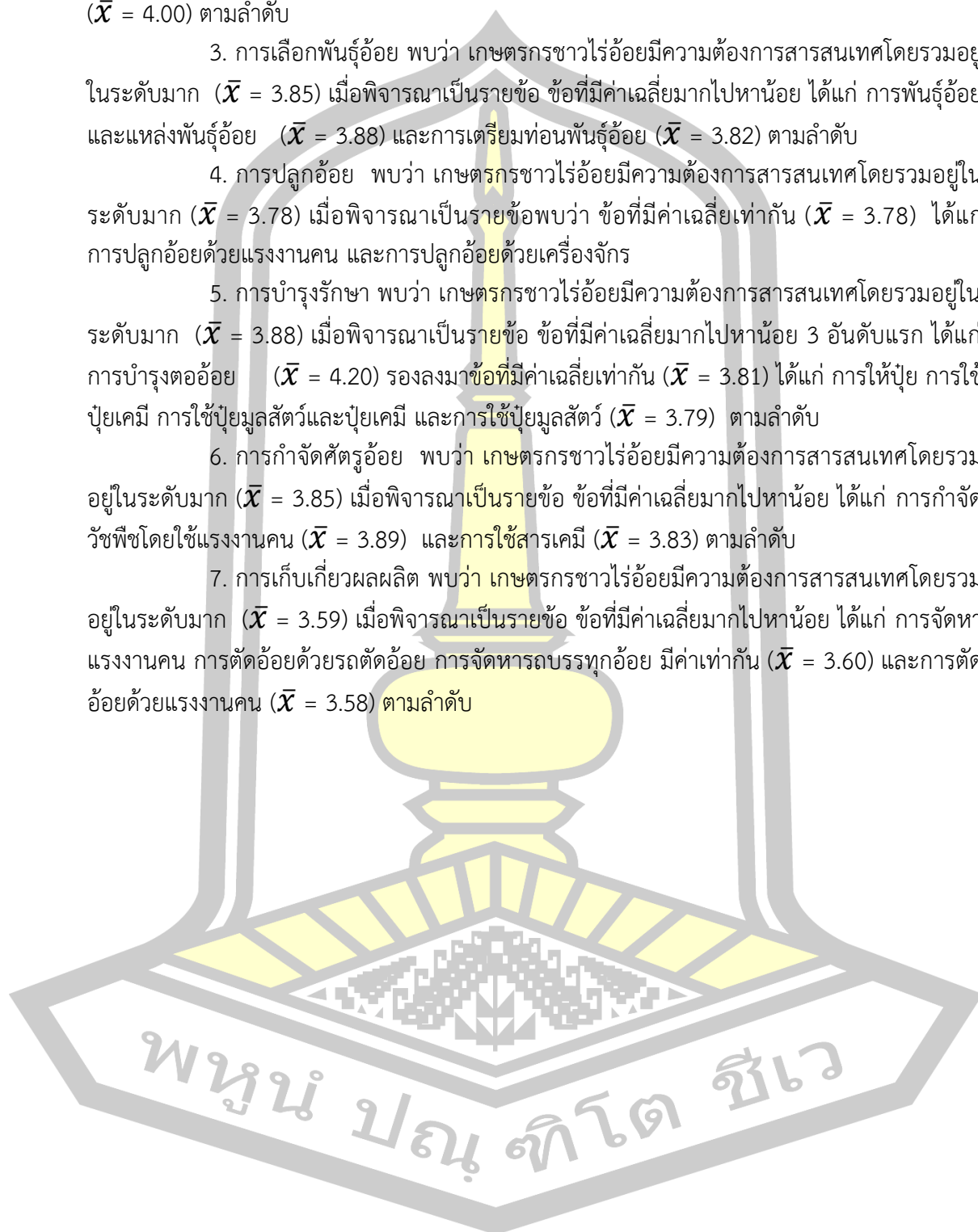
3. การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การพันธุ์อ้อย และแหล่งพันธุ์อ้อย ($\bar{X} = 3.88$) และการเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

4. การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.78$) ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน และการปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร

5. การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบำรุงต่ออ้อย ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.81$) ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

6. การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน ($\bar{X} = 3.89$) และการใช้สารเคมี ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยมีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดหาแรงงานคน การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย การจัดการบรรทุกอ้อย มีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.60$) และการตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าร้อยละความต้องการประเภทสารสนเทศ ของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์

N = 350

ความต้องการสารสนเทศ	ประเภทสารสนเทศ					
	สิ่งตีพิมพ์		สิ่งไม่ตีพิมพ์		สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
1.วางแผนการปลูกอ้อย						
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	94.9	5.1	59.1	40.9	24.9	75.1
1.2 เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง	91.7	8.3	58.6	41.4	34.3	65.7
1.3 การคมนาคมสะดวก	97.7	2.3	59.1	40.9	21.7	78.3
2.การเตรียมดิน						
2.1 ลักษณะของดิน	97.1	2.9	62.3	37.7	19.4	80.6
2.2 ดินมีความอุดมสมบูรณ์	97.1	2.9	53.1	46.9	19.4	80.6
2.3 การไถเพื่อปรับสภาพดิน	91.4	8.6	57.1	42.9	21.4	78.6
3.การเลือกพันธุ์อ้อย						
3.1 พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์	81.4	18.6	49.4	50.6	19.4	80.6
3.2 การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย	81.4	18.6	55.1	44.9	21.7	78.3
4.การปลูกอ้อย						
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	81.7	18.3	51.7	48.3	21.7	78.3
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	84.6	15.4	45.7	54.3	16.6	83.4
5.การบำรุงรักษา						
5.1 การให้ปุ๋ย	97.7	2.3	52.3	47.7	19.1	80.9
5.2 การใช้ปุ๋ยเคมี	100	-	48.0	52.0	19.7	80.3
5.3 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	100	-	48.3	51.7	27.1	72.9
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี	97.7	2.3	52.6	47.4	22.0	78.0
5.5 การบำรุงต่ออ้อย	97.7	2.3	63.7	36.3	24.0	76.0

ตาราง 8 (ต่อ)

ความต้องการสารสนเทศ	ประเภทสารสนเทศ					
	สิ่งตีพิมพ์		สิ่งไม่ตีพิมพ์		สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
6.การกำจัดศัตรูอ้อย						
6.1 การใช้สารเคมี	92.0	8.0	54.3	45.7	28.0	72.0
6.2 การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน	97.7	2.3	52.3	47.7	24.0	76.0
7.การเก็บเกี่ยวผลผลิต						
7.1 การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน	100	-	53.7	46.3	24.3	75.7
7.2 การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย	94.6	5.4	59.7	40.3	24.3	75.7
7.3 การจัดหาแรงงานคน	98.0	2.0	55.7	44.3	32.3	67.7
7.4 การจัดการบรรทุกอ้อย	98.0	2.0	55.7	44.3	28.6	71.4

จากตาราง 8 พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีความต้องการประเภทสารสนเทศในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การวางแผนการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การคมนาคมสะดวก ร้อยละ 97.7 การเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกอ้อย ร้อยละ 94.9 และเป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ร้อยละ 91.7 ตามลำดับ

2. การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.1 ได้แก่ ลักษณะดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และการไถเพื่อปรับสภาพดิน

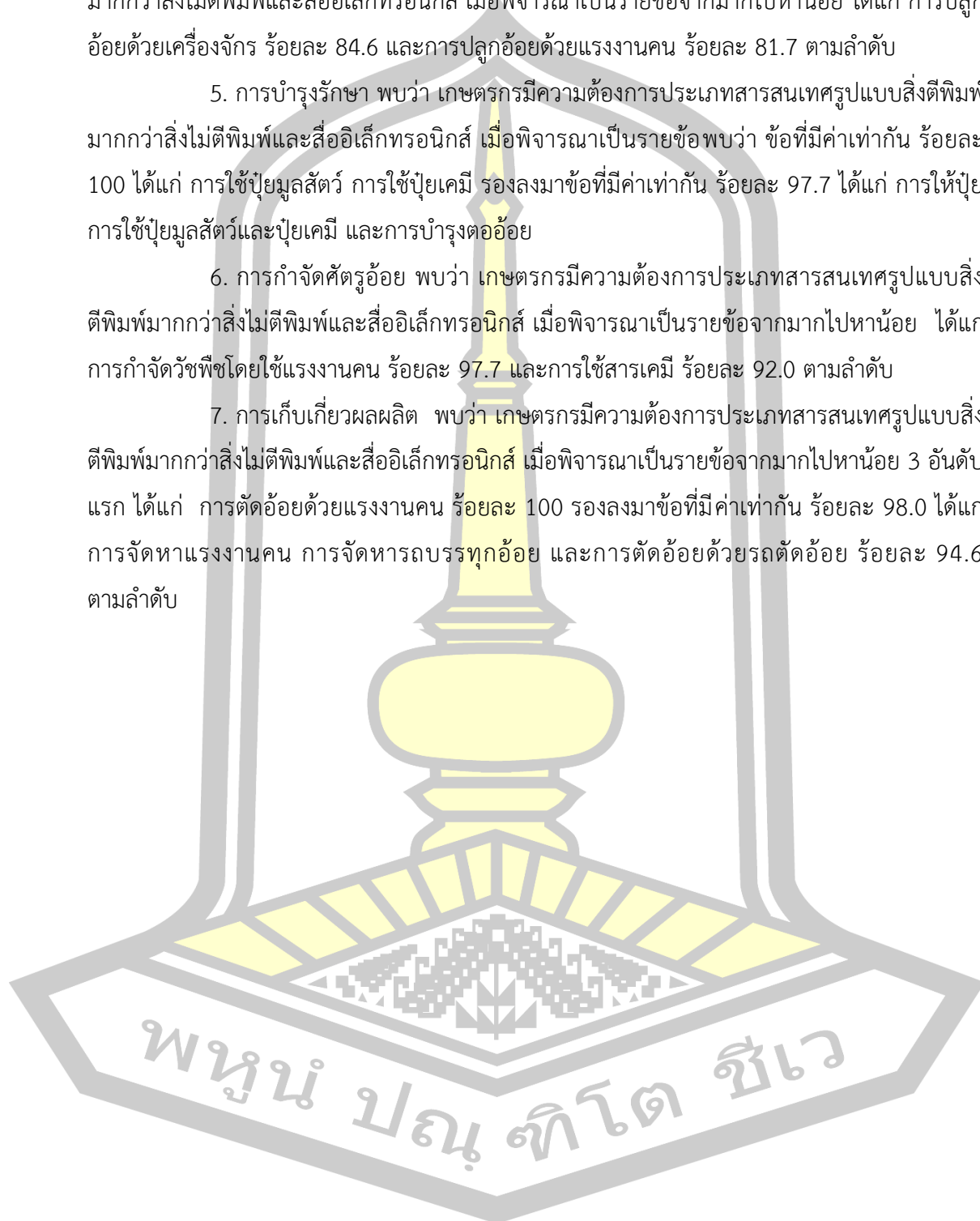
3. การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 81.4 ได้แก่ การเลือกพันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย และการเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย

4. การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร ร้อยละ 84.6 และการปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 81.7 ตามลำดับ

5. การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ การใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมาข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.7 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการบำรุงต่ออ้อย

6. การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน ร้อยละ 97.7 และการใช้สารเคมี ร้อยละ 92.0 ตามลำดับ

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีความต้องการประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 100 รองลงมาข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ การจัดหาแรงงานคน การจัดการถบรทุกอ้อย และการตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย ร้อยละ 94.6 ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าร้อยละความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์

N = 350

ความต้องการ สารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ											
	แหล่งบุคคล		แหล่ง สถาบัน		แหล่ง สถานที่		แหล่ง เหตุการณ์		แหล่ง สื่อมวลชน		แหล่ง อินเทอร์เน็ต	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
1.วางแผนการ ปลูกอ้อย	97.1	2.9	88.6	11.4	97.4	2.6	99.4	0.6	76.0	24.0	70.3	29.7
1.1 เลือกพื้นที่ เหมาะสม												
1.2 เป็นที่ดอน หรือที่ลุ่มน้ำไม่ ท่วมขัง	86.9	13.1	86.6	13.4	98.0	2.0	92.3	7.7	78.3	21.7	74.0	26.0
1.3 การ คมนาคมสะดวก	100	-	89.1	10.9	98.0	2.0	92.3	7.7	81.3	18.7	73.4	26.6
2.การเตรียมดิน												
2.1 ลักษณะ ของดิน	95.1	4.9	87.4	12.6	98.0	2.0	98.0	2.0	62.9	37.1	52.0	48.0
2.2 ดินมีความ อุดมสมบูรณ์	95.1	4.9	82.0	18.0	98.0	2.0	92.6	7.4	62.6	37.4	52.0	48.0
2.3 การไถเพื่อ ปรับสภาพดิน	95.1	4.9	80.0	20.0	98.0	2.0	92.6	7.4	60.6	39.4	52.9	47.1
3.การเลือกพันธุ์ อ้อย												
3.1 พันธุ์อ้อย และแหล่งพันธุ์	95.1	4.9	83.4	16.6	98.0	2.0	92.6	7.4	60.9	39.1	54.9	45.1

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการ สารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ											
	แหล่งบุคคล		แหล่ง สถาบัน		แหล่ง สถานที่		แหล่ง เหตุการณ์		แหล่ง สื่อมวลชน		แหล่ง อินเทอร์เน็ต	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
3.2 การเตรียม ท่อนพันธู์อ้อย	95.1	4.9	80.0	20.0	98.0	2.0	92.6	7.4	62.9	37.1	57.1	42.9
4.การปลูกอ้อย												
4.1 ปลูกด้วย แรงงานคน	89.4	10.6	80.0	20.0	98.0	2.0	92.6	7.4	60.9	39.1	50.0	50.0
4.2 ปลูกด้วย เครื่องจักร	92.3	7.7	82.0	18.0	98.0	2.0	90.6	9.4	60.9	39.1	52.3	47.7
5.การบำรุงรักษา												
5.1 การให้ปุ๋ย	100	-	86.6	13.4	100	-	94.0	6.0	48.3	51.7	41.1	58.9
5.2 การใช้ ปุ๋ยเคมี	100	-	90.9	9.1	100	-	94.0	6.0	50.9	49.1	42.6	57.4
5.3 การใช้ปุ๋ย มูลสัตว์	100	-	90.9	9.1	100	-	96.0	4.0	54.6	45.4	50.6	49.4
5.4 การใช้ปุ๋ย มูลสัตว์และ ปุ๋ยเคมี	100	-	90.9	9.1	100	-	96.0	4.0	48.6	51.4	48.3	51.7
5.5 การบำรุง ต่ออ้อย	94.3	5.7	88.6	11.4	98.0	2.0	98.0	2.0	52.6	47.4	56.0	44.0

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการ สารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ											
	แหล่งบุคคล		แหล่ง สถาบัน		แหล่ง สถานที่		แหล่ง เหตุการณ์		แหล่ง สื่อมวลชน		แหล่ง อินเทอร์เน็ต	
	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)	ใช้ (ร้อยละ)	ไม่ใช้ (ร้อยละ)
6.การกำจัดศัตรู อ้อย	7.7	2.0	91.1	8.9	98.0	2.0	98.0	2.0	48.0	52.0	50.0	50.0
6.1 การใช้ สารเคมี												
6.2 การกำจัด วัชพืชโดยใช้ แรงงานคน	98.0	2.0	83.1	1.17	100	-	94.6	5.4	65.7	34.3	51.4	48.6
7.การเก็บเกี่ยว ผลผลิต	98.0	2.0	91.7	8.3	100	-	90.0	9.7	56.9	43.1	43.1	56.9
7.1 การตัดอ้อย ด้วยแรงงานคน												
7.2 การตัดอ้อย ด้วยรถตัดอ้อย	98.0	2.0	89.4	10.6	100	-	95.7	4.3	49.7	50.3	41.7	85.3
7.3 การจัดหา แรงงานคน	98.0	2.0	89.4	10.6	100	-	95.7	4.3	53.1	46.9	43.7	56.3
7.4 การจัดหา รถบรรทุกอ้อย	100	-	89.4	10.6	95.7	2.3	95.7	4.3	55.1	44.9	43.7	56.3

จากตาราง 9 พบว่า เกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอเสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศในแต่ละด้านมีดังนี้

1. การวางแผนการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อจาก

มากไปหาน้อย ได้แก่ การคมนาคมสะดวก เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 98.0 และเลือกพื้นที่เหมาะสม ร้อยละ 97.4 ตามลำดับ

2. การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 98.0 ได้แก่ ลักษณะของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และการไถเพื่อปรับสภาพดิน

3. การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 98.0 ได้แก่ พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย และการเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย

4. การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 98.0 ได้แก่ ปลูกด้วยเครื่องจักร และปลูกด้วยแรงงานคน

5. การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 100 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการบำรุงต่ออ้อย ร้อยละ 98.0

6. การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน ร้อยละ 100 การใช้สารเคมี ร้อยละ 98.0 ตามลำดับ

7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 100 ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย การจัดหาแรงงานคน และการจัดการบรรทุกอ้อย ร้อยละ 95.7

พหุ ประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่ อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.4 สรุปผลการวิจัย
- 5.5 อภิปรายผล
- 5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรชาวไร่ อ้อย อำเภอ สตึก จังหวัดบุรีรัมย์

5.1.2 เพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่ อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวไร่ อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 ศูนย์บริการ ได้แก่ ศูนย์บ้านหนองจาน จำนวน 608 คน ศูนย์บ้านละกอ จำนวน 1,162 คน ศูนย์บ้านหนองไผ่ จำนวน 611 คน ศูนย์บ้านสวายตางวน จำนวน 449 คน รวมทั้งหมดจำนวน 2,830 คน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวไร่ อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 350 คน ได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling)

5.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของเกษตรกรชาวไร่อ้อย ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของเกษตรกร เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

5.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 คน ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล จากคณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ผู้ช่วยวิจัย โดยการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์บริการชาวไร่อ้อยในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จากนั้นผู้วิจัยลงพื้นที่พร้อมกับผู้ช่วยวิจัยเพื่อไปพบหัวหน้าชุมชน หรือหัวหน้าโคกตา ทั้ง 4 ศูนย์บริการ ผู้วิจัยแนะนำตัวเองและจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูล จากนั้นหัวหน้าชุมชนหรือหัวหน้าโคกตาพาผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยไปพบปะหรือนัดหมายกับกลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามเพื่อให้เกษตรกรตอบเอง ส่วนในกรณีผู้ที่เกษตรกรอ่านหนังสือไม่ออก ผู้วิจัยจะอ่านแนวคำถามและช่วยเช็คคำตอบให้ตามคำตอบของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม โดยไม่ชี้้นำคำตอบของแบบสอบถาม

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรชาวไร่อ้อย ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ หาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรชาวไร่อ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 74.3 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 44.0 เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.4 มีรายได้จากการประกอบอาชีพทำไร่อ้อยประมาณ 300,001 – 400,000 บาทต่อปี ร้อยละ 35.7 มีประสบการณ์ทำไร่อ้อย 6-10 ปี ร้อยละ 50.6 และแหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนตัวเอง ร้อยละ 82.0

2. สภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เกษตรกรมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การวางแผนการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การคมนาคมสะดวก เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมาคือ เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.83$) และเป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ($\bar{X} = 3.81$) การใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม เป็นอันดับมาก ร้อยละ 88.9 รองลงมาคือเป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ร้อยละ 86.0 และการคมนาคมสะดวก ร้อยละ 84.6 การใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ เลือกพื้นที่ที่เหมาะสม ร้อยละ 98.0 รองลงมาคือ การคมนาคมสะดวก ร้อยละ 91.1 และเป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ร้อยละ 89.1

2.2 การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การไถเพื่อปรับสภาพดินก่อนปลูกอ้อย เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือ ลักษณะของดิน และดินมีความอุดมสมบูรณ์ ($\bar{X} = 3.99$) ด้านการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การไถเพื่อปรับสภาพดินก่อนการปลูกอ้อย เป็นอันดับมาก ร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ร้อยละ 91.4 และลักษณะของดินในการปลูกอ้อย ร้อยละ 89.7 ด้านการ

ใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเท่ากัน ร้อยละ 92.3 ได้แก่ ลักษณะของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และการไถเพื่อปรับสภาพ

2.3 การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมาคือ พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย ($\bar{X} = 3.81$) ด้านการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเตรียมท่อนพันธุ์ เป็นอันดับมาก ร้อยละ 70.0 รองลงมาคือ พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย ร้อยละ 67.7 ด้านการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเท่ากัน ร้อยละ 94.3 ได้แก่ พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย และการเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย

2.4 การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ การปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร ($\bar{X} = 3.79$) ด้านการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน เป็นอันดับมาก ร้อยละ 79.4 รองลงมาคือ การปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร ร้อยละ 77.4 ด้านการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ ปลูกด้วยแรงงานคน และปลูกด้วยเครื่องจักร

2.5 การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบำรุงต่ออ้อย เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี ($\bar{X} = 3.90$) และการให้ปุ๋ย ($\bar{X} = 3.88$) ด้านการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเท่ากัน ร้อยละ 88.0 ได้แก่ การบำรุงรักษาต่ออ้อย การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี รองลงมาคือ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ ร้อยละ 87.4 และการใช้ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 86.0 ด้านการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่ง

อินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเท่ากัน ร้อยละ 97.7 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การบำรุงต่ออ้อย และการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ ร้อยละ 95.7

2.6 การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.60$) ได้แก่ การใช้สารเคมีและการกำจัดวัชพืชด้วยแรงงานคน ด้านการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน เป็นอันดับมาก ร้อยละ 88.3 รองลงมาคือ การใช้สารเคมี ร้อยละ 86.3 ด้านการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การใช้สารเคมี เป็นอันดับมาก ร้อยละ 98.0 รองลงมาคือ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน ร้อยละ 96.0

2.7 การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.46$) ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน การจัดการบรรทุกอ้อย การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย และการจัดหาแรงงานคนตัดอ้อย ด้านการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย เป็นอันดับมาก ร้อยละ 75.4 รองลงมาคือ การจัดหาแรงงานคน ร้อยละ 74.3 และการตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 73.1 ด้านการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งบุคคลมากกว่าแหล่งสถานที่ แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย เป็นอันดับมาก ร้อยละ 99.4 รองลงมาคือ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 98.0 และข้อที่มีความเท่ากัน ร้อยละ 96.6 ได้แก่ การจัดหาแรงงานคน และการจัดการบรรทุกอ้อย

3. ความต้องการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอเสถียร จังหวัดบุรีรัมย์ เกษตรกรมีความต้องการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 การวางแผนการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรมีความต้องการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีความเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ เป็นที่ดอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.88$) ได้แก่ เลือกพื้นที่เหมาะสมและการคมนาคมสะดวก ความต้องการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจาก

มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การคมนาคมสะดวก เป็นอันดับมาก ร้อยละ 97.7 รองลงมาคือ เลือกร้านที่เหมาะสม ร้อยละ 94.9 และเป็นทีตอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง ร้อยละ 91.7 ความต้องการ ใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่ง เหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ เป็นทีตอนหรือที่ลุ่มน้ำไม่ท่วมขัง และการคมนาคมสะดวก รองลงมาคือ เลือกร้านที่ เหมาะสม ร้อยละ 97.4

3.2 การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการใช้สารสนเทศโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การไถเพื่อปรับสภาพดินก่อนปลูกอ้อย เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.02$) และลักษณะของดิน ($\bar{X} = 4.00$) ด้านความต้องการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.1 ได้แก่ ลักษณะดิน และดินมี ความอุดมสมบูรณ์ รองลงมาคือ การไถเพื่อปรับสภาพดิน ร้อยละ 91.4 ด้านความต้องการใช้แหล่ง สารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่ง สื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ ลักษณะของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และการไถเพื่อปรับสภาพดิน

3.3 การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการสารสนเทศโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การเลือก พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมาคือ การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย ($\bar{X} = 3.82$) ด้านความต้องการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภท สารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเท่ากัน ร้อยละ 81.4 ได้แก่ การเลือกพันธุ์อ้อย แหล่งพันธุ์อ้อย และการเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย ด้านความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่ง สถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่า เท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ พันธุ์อ้อยและแหล่งพันธุ์อ้อย การเตรียมท่อนพันธุ์อ้อย

3.4 การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.78$) ได้แก่ การปลูก อ้อยด้วยแรงงานคน การปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร ด้านความต้องการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกร ส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปลูกอ้อยด้วยเครื่องจักร เป็นอันดับมาก ร้อยละ

84.6 รองลงมาคือ การปลูกอ้อยด้วยแรงงานคน ร้อยละ 81.7 ด้านความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ ปลูกด้วย เครื่องจักร และปลูกด้วยแรงงานคน

3.5 การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบำรุงต่ออ้อย เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมามีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.81$) ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ ($\bar{X} = 3.79$) ด้านความต้องการใช้ ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ การให้ปุ๋ย มูลสัตว์ และการใช้ปุ๋ยเคมี รองลงมามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 97.7 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี และการบำรุงต่อ ด้านความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ การให้ปุ๋ย การใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์ การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์และปุ๋ยเคมี รองลงมาคือ การบำรุงต่ออ้อย ร้อยละ 98.0

3.6 การกำจัดศัตรูอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชด้วยแรงงานคน เป็นอันดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาคือ การใช้สารเคมี ($\bar{X} = 3.83$) ด้านความต้องการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน เป็นอันดับมาก ร้อยละ 97.7 รองลงมาคือ การใช้สารเคมี ร้อยละ 92.0 ด้านความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน เป็นอันดับมาก ร้อยละ 100 รองลงมาคือ การใช้สารเคมี ร้อยละ 98.0

3.7 การเก็บเกี่ยวผลผลิต พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ($\bar{X} = 3.60$) ได้แก่ การจัดหาแรงงานคน การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย การจัดการถรรพวัตถุอ้อย รองลงมาคือ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน ($\bar{X} = 3.58$) ด้านความต้องการใช้ประเภทสารสนเทศ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้ประเภทสารสนเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน เป็นอันดับมาก ร้อยละ 100 รองลงมาคือค่าเท่ากัน ร้อยละ 98.0 ได้แก่ การจัดหาแรงงานคน การจัดการบรรทุกอ้อย และการตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย ร้อยละ 94.6 ด้านความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ เกษตรกรมีการใช้แหล่งสถานที่มากกว่าแหล่งบุคคล แหล่งสถาบัน แหล่งเหตุการณ์ แหล่งสื่อมวลชน และแหล่งอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเท่ากัน ร้อยละ 100 ได้แก่ การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย และการจัดหาแรงงานคน รองลงมาคือ การจัดการบรรทุกอ้อย ร้อยละ 95.7

5.5 อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้จากการประกอบอาชีพทำไร่อ้อยประมาณ 300,001 – 400,000 บาทต่อปี มีประสบการณ์ทำไร่อ้อย 6-10 ปี และแหล่งเงินทุนในการทำไร่อ้อยส่วนใหญ่เป็นเงินทุนตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะของสังคมไทยที่โดยส่วนใหญ่เพศชายเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครัวเรือน และมีบทบาทสำคัญในการหารายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว อีกทั้งงานส่วนใหญ่ในการปลูกอ้อยเป็นงานที่ค่อนข้างหนัก และมีงานตลอดทั้งปี จึงเหมาะสำหรับเพศชาย ในขณะที่เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเพศหญิง เนื่องจากสามีกำลังดำเนินกิจกรรมต่างๆในไร่อ้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ศรีจันทร์ (2540) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการความรู้เรื่องการปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

2. สภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

- 2.1 การวางแผนการปลูก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการวางแผนการปลูกอ้อยจะมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมาให้คำแนะนำปรึกษา มีเพื่อนบ้านหรือมีหัวหน้าโคเวตต้า ที่เป็นบุคคลที่เกษตรกรรู้จักกัน มีความสนิทสนมกัน อาจจะเป็นญาติ หรือเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำไร่อ้อยที่สามารถให้ข้อมูลในการวางแผนได้ดี ประกอบกับเป็นบุคคลในพื้นที่ที่รู้จักกัน ทำให้ง่ายต่อการให้ข้อมูลและสนทนาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือ การถ่ายทอดความรู้และยังได้คำตอบทันที ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงแก้ว เงินพูลทรัพย์ (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้และชอบใช้สารสนเทศประเภทบุคคลในระดับมาก โดยการสอบถามจากเพื่อนร่วมอาชีพ ในรูปแบบการสนทนา

2.2 การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งสถานที่ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า แหล่งที่เป็นสถานที่ ทำให้ได้รู้และเห็นขั้นตอนกระบวนการต่างๆ รวมถึงวิธีการในการใช้เครื่องมือหรือเครื่องจักรในการเตรียมดิน อีกทั้งพื้นที่ในการปลูกอ้อยของเกษตรกรอยู่ในละแวกบ้านเดียวกัน ทำให้สะดวกต่อการเข้าไปศึกษาหาความรู้ ประเภทสารสนเทศที่เกษตรกรเลือกใช้ คือ สิ่งตีพิมพ์ อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรได้รับเอกสารแผ่นพับ ใบปลิว หรือวารสาร ในการไปประชุม อบรม หรือสัมมนาที่ทางหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานที่ส่งเสริมการเกษตรออกให้และเจ้าหน้าที่มีการแนะนำวิธีการเตรียมดินในลักษณะของการบรรยายเป็นคำพูด ซึ่งเกษตรกรบางคนอาจไม่เข้าใจจึงจำเป็นต้องศึกษาอ่านสิ่งพิมพ์เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเตรียมดิน วิธีการไถเพื่อให้ได้ความชื้นที่พอเหมาะกับการปลูกอ้อย เนื่องจากดินเป็นตัวกำหนดการเจริญเติบโตของอ้อย การมีสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับดินทำให้ทราบว่าดินที่เหมาะสมกับการปลูกอ้อย ต้องมีคุณสมบัติเป็นอย่างไร เกษตรกรบางคนมีความสามารถในการอ่านได้เท่าที่ควร แต่เกษตรกรบางคนอาจจะให้ลูกหลานช่วยในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในสิ่งพิมพ์นั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัจด์ ทองภูธรณ์ (2550) ซึ่งอธิบายถึงความจำเป็นของการเตรียมดินว่าจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการปลูกอ้อย 1 ครั้ง สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ 3-4 ปี หรือมากกว่า การไถควรไถอย่างน้อย 2 ครั้งหรือมากกว่า โดยการไถขณะที่ดินมีความชื้นพอเหมาะให้ลึกอย่างน้อย 20 นิ้ว หรือมากกว่า เพราะจะช่วยให้รากหยั่งลึก ลำต้นแข็งแรง เจริญเติบโตได้ดี

2.3 การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งสถานที่ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าแหล่งสถานที่ คือพื้นที่ปลูกอ้อยหรือแปลงทดลองปลูกอ้อยที่เกษตรกรสามารถได้ข้อมูลที่ต้องการ อาทิเช่น การเลือกพันธุ์อ้อยเพื่อเปรียบเทียบสายพันธุ์อ้อย การทดสอบพันธุ์อ้อยเพื่อให้เกษตรกรเห็นถึงลักษณะเด่นของพันธุ์อ้อย ทำให้เกษตรกรเห็นโดยการเปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐานหรือพันธุ์ในท้องถิ่นนั้นๆ พันธุ์อ้อยแต่ละพันธุ์มีคุณสมบัติและลักษณะการแสดงทางกายภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งเกษตรกรสามารถเลือกพันธุ์อ้อยให้เหมาะสมกับสภาพดินของตนเอง ทั้งนี้เพราะนอกจากจะได้พันธุ์อ้อยที่ดีตามความต้องการแล้วยังได้อ้อยที่มีความสมบูรณ์ และเหมาะสมกับสภาพดินของตนเองอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัจด์ ทองภูธรณ์ (2550) ที่ศึกษาเรื่องการตัดสินใจปลูกอ้อยในพื้นที่นาของเกษตรกรในอำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น พบว่า เกษตรกรมีการตัดสินใจในระดับมากในการเลือกพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่ปลูก สามารถเลือกพันธุ์อ้อยที่เหมาะสมกับพื้นที่ได้และอ้อยเจริญเติบโตได้ดี

2.4 การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคคลเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ สามารถให้คำแนะนำในการปลูกอ้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดร.ณิษฐ์ วรวิทย์ (2539) ที่ศึกษาการรับสารสนเทศการเกษตรของเกษตรกรหมู่บ้านหลักในการส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่รับสารสนเทศ

การเกษตรจากเพื่อนบ้านในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ดวงแก้ว เงินพูลทรัพย์ (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคลในระดับมาก

2.5 การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งสถานที่ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า แหล่งสถานที่เป็นสถานที่ที่สามารถทำให้เกษตรกรได้เห็นเชิงประจักษ์ด้วยตัวเอง และได้เรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติจากพื้นที่แปลงปลูกอ้อยในขั้นตอนการบำรุงรักษา วิธีการใส่ปุ๋ย วิธีการกำจัดโรคและแมลงศัตรูอ้อย

2.6 การกำจัดศัตรูอ้อย เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งสถานที่ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ คือพื้นที่ที่ปลูกอ้อยของเกษตรกรที่สามารถเห็นวิธีการกำจัดศัตรูอ้อย และทดลองปฏิบัติได้จากสถานที่จริง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาอาจทำให้ทำให้เกิดความเข้าใจได้ยากหรืออาจกำจัดศัตรูอ้อยแบบไม่ถูกวิธีและส่งผลเสียหายแก่อ้อยได้หากมองไม่เห็นสภาพพื้นที่จริงและได้ปฏิบัติจริง

2.7 การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า คนมีประสบการณ์ทำให้เกิดความชำนาญในการที่สอนหรือเผยแพร่ความรู้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อไม่ให้ต่ออ้อยเกิดความเสียหายและวิธีการตัดที่มีคุณภาพในการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อส่งอ้อยเข้าโรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงแก้ว เงินพูลทรัพย์ (2555) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศแหล่งบุคคลในระดับมาก โดยการสอบถามจากเพื่อนร่วมอาชีพ ในรูปแบบการสนทนาพูดคุยกัน

3. ความต้องการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

3.1 การวางแผนการปลูก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคคลมีความรู้ มีประสบการณ์ในการปลูกอ้อย อีกทั้งยังสามารถสนทนาโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้ยังมีความสนิทสนมเพราะอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ไปมาหาสู่ง่ายและยังได้รับคำตอบทันที ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิญญา สีน้อยขาว (2552) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศการเกษตรที่รับจากเพื่อนบ้าน เพราะเพื่อนบ้านอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน มีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน มีความสนใจตลอดจนประสบปัญหาที่ใกล้เคียงกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของโกลด์สไตน์ (Goldstein, 1985) ที่พบว่า วิศวกรในเม็กซิโกรับสารสนเทศโดยการปรึกษากับเพื่อนร่วมงานมากที่สุด

3.2 การเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศจากแหล่งสถานที่ เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ แหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรมีการลงพื้นที่แปลงสาธิตการปลูกอ้อยหรือการที่เกษตรกรไปเยี่ยมชมแปลงปลูกอ้อยของเพื่อน การเดินทาง

สะดวก ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการเดินทาง และเมื่อไปถึงแปลงปลูกอ้อยของเพื่อนบ้านเกษตรกรจะ
ได้เห็น ได้ปฏิบัติจริงและยังได้สนทนากับเจ้าของพื้นที่ อีกทั้งยังได้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ
เพราะเกษตรกรมีความสนิทสนม รู้จักกัน จึงทำให้ได้สารสนเทศที่มีความชัดเจน ตรงกับความต้องการ
ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ ครองขวัญ จารักษ์ (2556) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการแหล่งสารสนเทศใน
การทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของเกษตรกรตำบลทุ่งนางโกล อำเภอมือง
จังหวัดยโสธร พบว่า เกษตรกรต้องการแหล่งสารสนเทศประเภทแหล่งบุคคลในระดับมาก ในเรื่องการ
ใช้ข้อมูล ข่าวสารในการทำเกษตร ทั้งนี้เพราะบุคคลสามารถถ่ายทอดสารสนเทศด้านการเกษตร
หรืออธิบายสิ่งที่ยากต่อการเข้าใจให้เกษตรกรเข้าใจง่ายและชัดเจนขึ้น

3.3 การเลือกพันธุ์อ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศจากแหล่ง
สถานที่ ในการเลือกพันธุ์อ้อย เนื่องจากเกษตรกรแหล่งสถานที่ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงทำให้
เกษตรกรได้เห็นด้วยตาของตนเองว่าลักษณะของพันธุ์อ้อยแต่ละพันธุ์มีความแตกต่างกันอย่างไร
ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรต้องการทราบแหล่งพันธุ์อ้อย การเลือกก่อนพันธุ์
อ้อยที่เหมาะสมกับสภาพดิน พันธุ์อ้อยที่เจริญเติบโตได้ดี ด้านทานโรค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
สมจิตร ศรีจันทร์ (2540) พบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้ในการเลือกพันธุ์อ้อยมากที่สุด ร้อยละ
3.72 ทั้งนี้เนื่องจากพันธุ์อ้อยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปลูกอ้อย ถ้าหากเกษตรกรได้อ้อยพันธุ์ดีไปปลูก
ประกอบกับการจัดการที่ดี ก็จะทำให้ผลผลิตสูงและมีรายได้สูงเช่นกัน

3.4 การปลูกอ้อย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศรูปแบบสิ่งตีพิมพ์
และแหล่งสารสนเทศที่ใช้คือ แหล่งสถานที่ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการไปประชุม
สัมมนา เกษตรกรได้รับเอกสารที่ทางราชการออกให้ในลักษณะแผ่นพับ ใบปลิว หรือวารสารเกี่ยวกับ
การปลูกอ้อย ซึ่งในการอบรม ประชุม หรือสัมมนาแต่ละครั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะให้คำแนะนำให้
คำปรึกษาเกี่ยวกับการปลูกอ้อยเป็นลักษณะการบรรยายเป็นคำพูด เกษตรกรอาจมองเห็นภาพไม่
ชัดเจน หากมีการลงพื้นที่จากสถานที่จริงในแปลงการปลูกอ้อยของเพื่อนบ้าน เกษตรกรสามารถเห็น
ภาพและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติในกระบวนการปลูกอ้อยดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ทิพารักษ์ เกียรติมัน (2553) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการสารสนเทศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกไม้
ผลในแขวงบางปะกอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร พบว่า เกษตรกรมีความต้องการ
สารสนเทศด้านการเพาะปลูกในระดับมาก ประกอบด้วยสารสนเทศเพื่อพัฒนาผลผลิต ความต้องการ
ทราบวิธีการผลิตที่ถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ศรีจันทร์ (2540) ที่ศึกษา
เรื่อง ความต้องการความรู้เรื่องการปลูกอ้อยของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในอำเภอลำปาง จังหวัดขอนแก่น
พบว่า เกษตรกรมีความต้องการความรู้ในเรื่องการปลูกอ้อยในระดับมาก

3.5 การบำรุงรักษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศรูปแบบสิ่ง
ตีพิมพ์ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เกษตรกรได้รับเอกสาร ใบปลิว แผ่นพับ จากการเข้า

ร่วมอบรมสัมมนาโดยหน่วยงานด้านการส่งเสริมการเกษตรมาจัดอบรมซึ่งเกษตรกรสามารถอ่านได้บ้าง จึงน่าจะเป็นสาเหตุที่เกษตรกรเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสิ่งไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และจากการสอบถามเกษตรกรบางคนให้ลูกหลานช่วยอ่านให้ฟัง อีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าเกษตรกรไม่มีเครื่องมือในการใช้สารสนเทศประเภทไม่ตีพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนแหล่งสารสนเทศที่ใช้คือ แหล่งสถานที่ อาจเป็นเพราะว่า แหล่งสถานที่คือ พื้นที่ปลูกอ้อยของเกษตรกรที่อยู่ใกล้เคียงกันทำให้สะดวกไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง เกษตรกรมีโอกาสลงพื้นที่แปลงปลูกอ้อยของเพื่อนบ้าน เพื่อศึกษาเรียนรู้วิธีการบำรุงรักษาอ้อย การให้น้ำ การกำจัดศัตรูอ้อย อีกทั้งยังได้เห็นสภาพพื้นที่จริง ได้มีการปฏิบัติจริง ทำให้เรียนรู้และเข้าใจได้ง่าย และเกษตรกรยังได้สนทนาพูดคุยกับได้ต่อกับเพื่อนเกษตรกรอีกด้วย

3.6 การกำจัดศัตรูอ้อย เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคคลสามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในการกำจัดศัตรูอ้อย และสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจการกำจัดศัตรูอ้อยได้อย่างถ่องแท้

3.7 การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคล ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การตัดอ้อยเป็นทักษะของแต่ละบุคคล เกษตรกรใช้แหล่งบุคคลเนื่องจากว่าจะได้เห็นวิธีการ ขั้นตอนในการตัดอ้อย เพื่อไม่ให้ต่ออ้อยเกิดความเสียหาย และได้ผลผลิตสูงในการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อส่งอ้อยเข้าโรงงาน ฉะนั้นแหล่งบุคคลจึงเป็นที่ต้องการของเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงแก้ว เงินพูลทรัพย์ (2555) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศจากแหล่งบุคคลในระดับมาก โดยการสอบถามจากเพื่อนร่วมอาชีพ

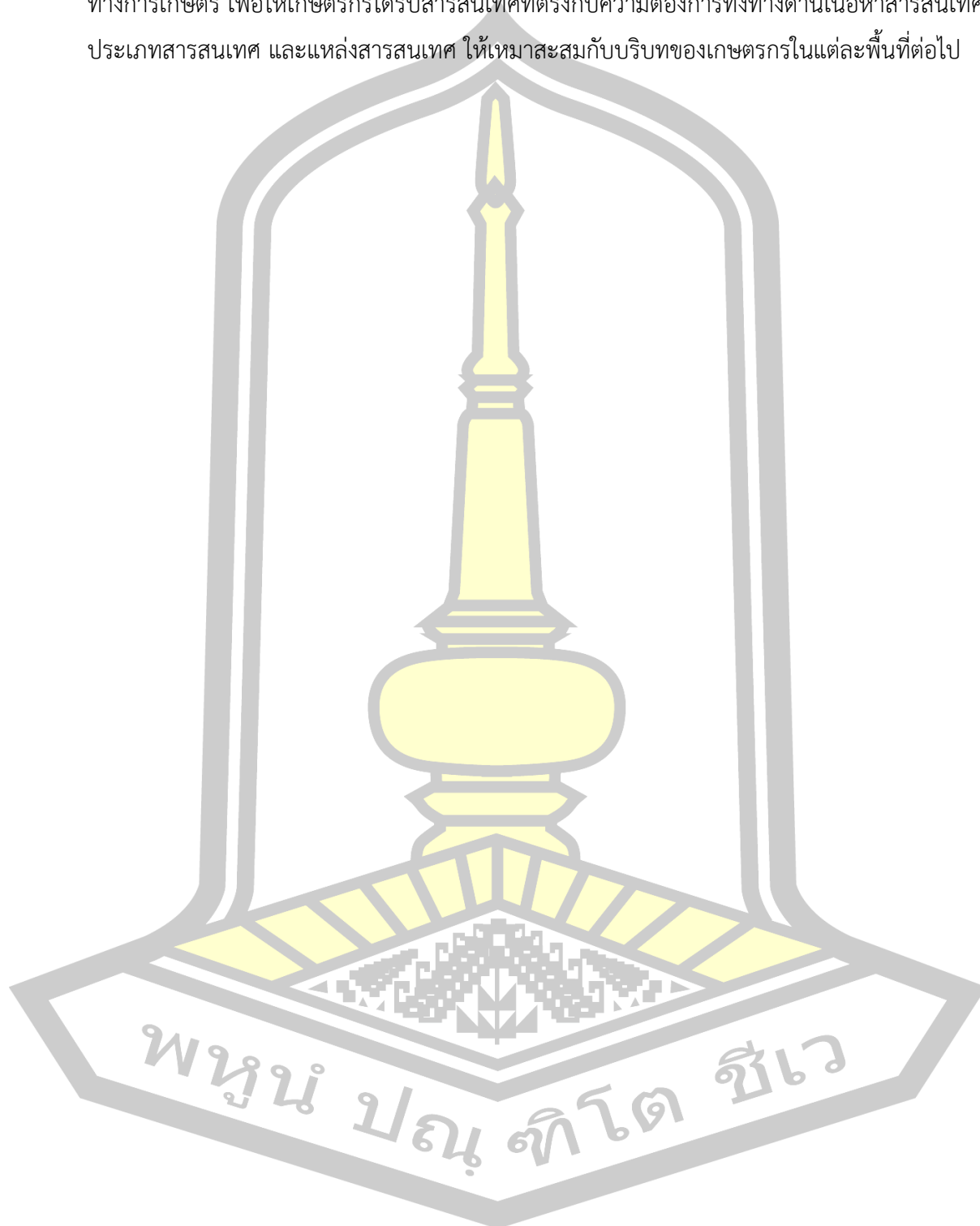
5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

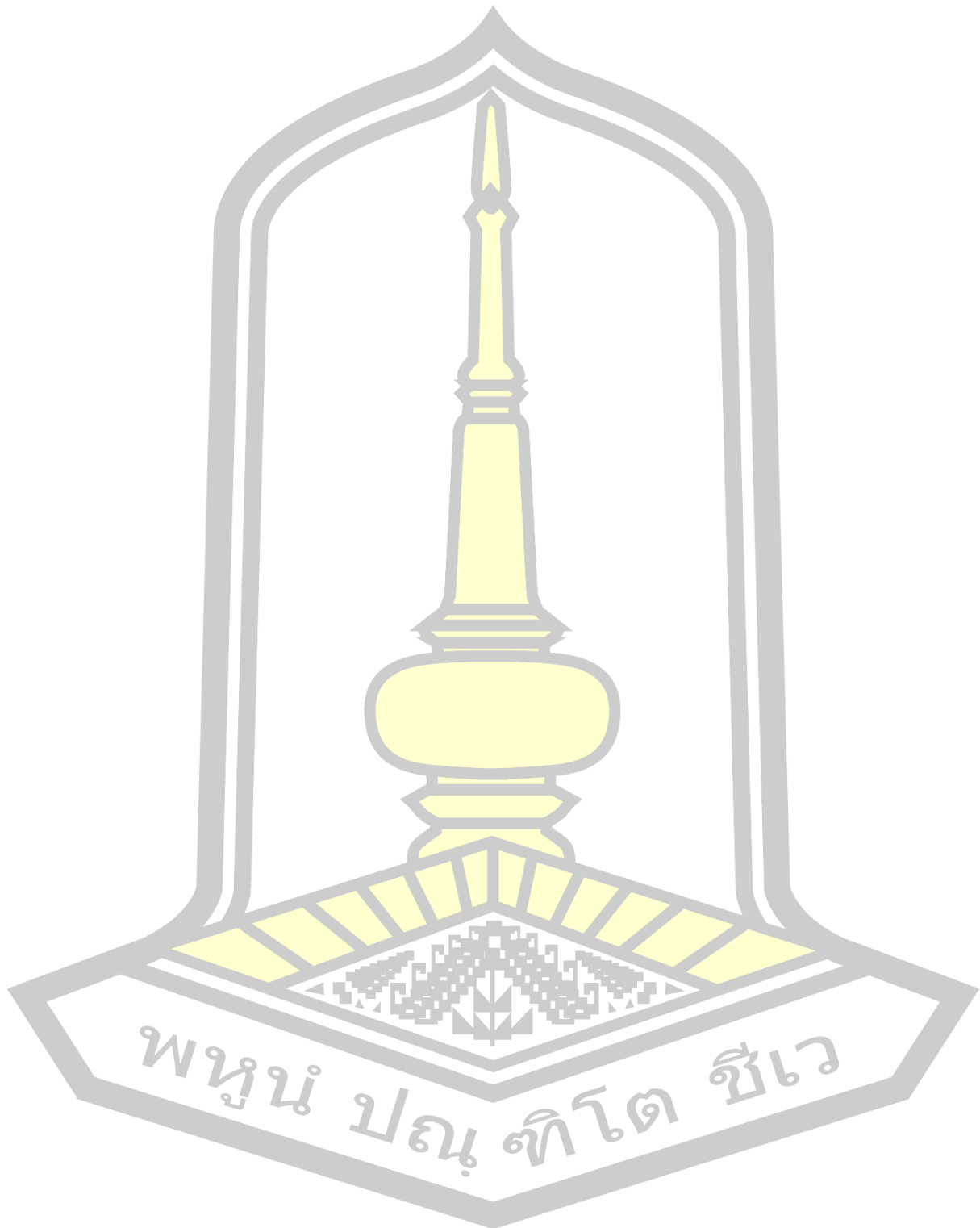
- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย เพื่อจะได้ทราบพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่
- 2) ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในพื้นที่ต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศ รูปแบบทรัพยากรสารสนเทศ ให้เหมาะสมกับการศึกษาที่ต่างกัน และบริบทที่ต่างกันของเกษตรกร

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการให้บริการสารสนเทศทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการทั้งทางด้านเนื้อหาสารสนเทศ ประเภทสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ ให้เหมาะสมกับบริบทของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ต่อไป

บรรณานุกรม

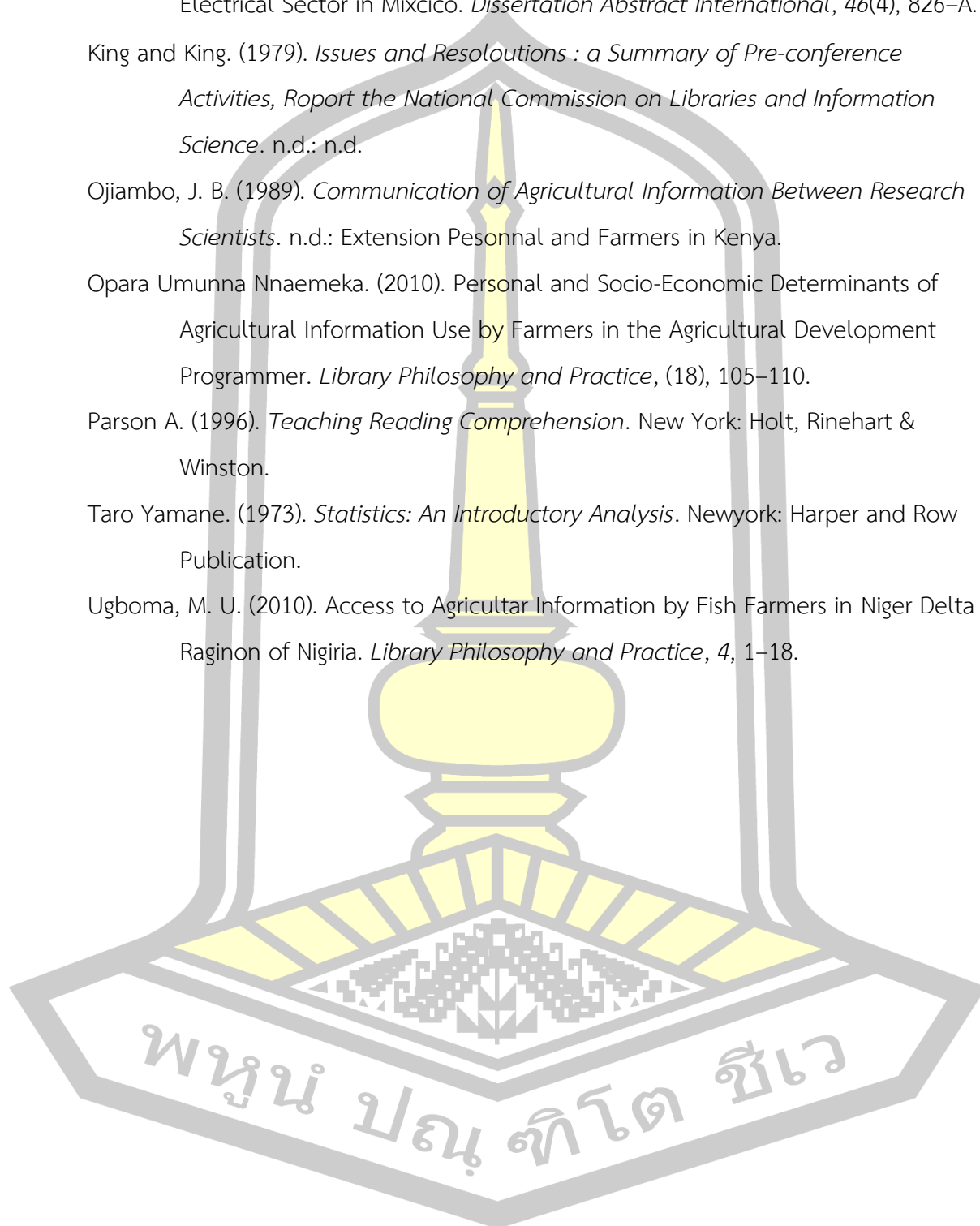
บรรณานุกรม

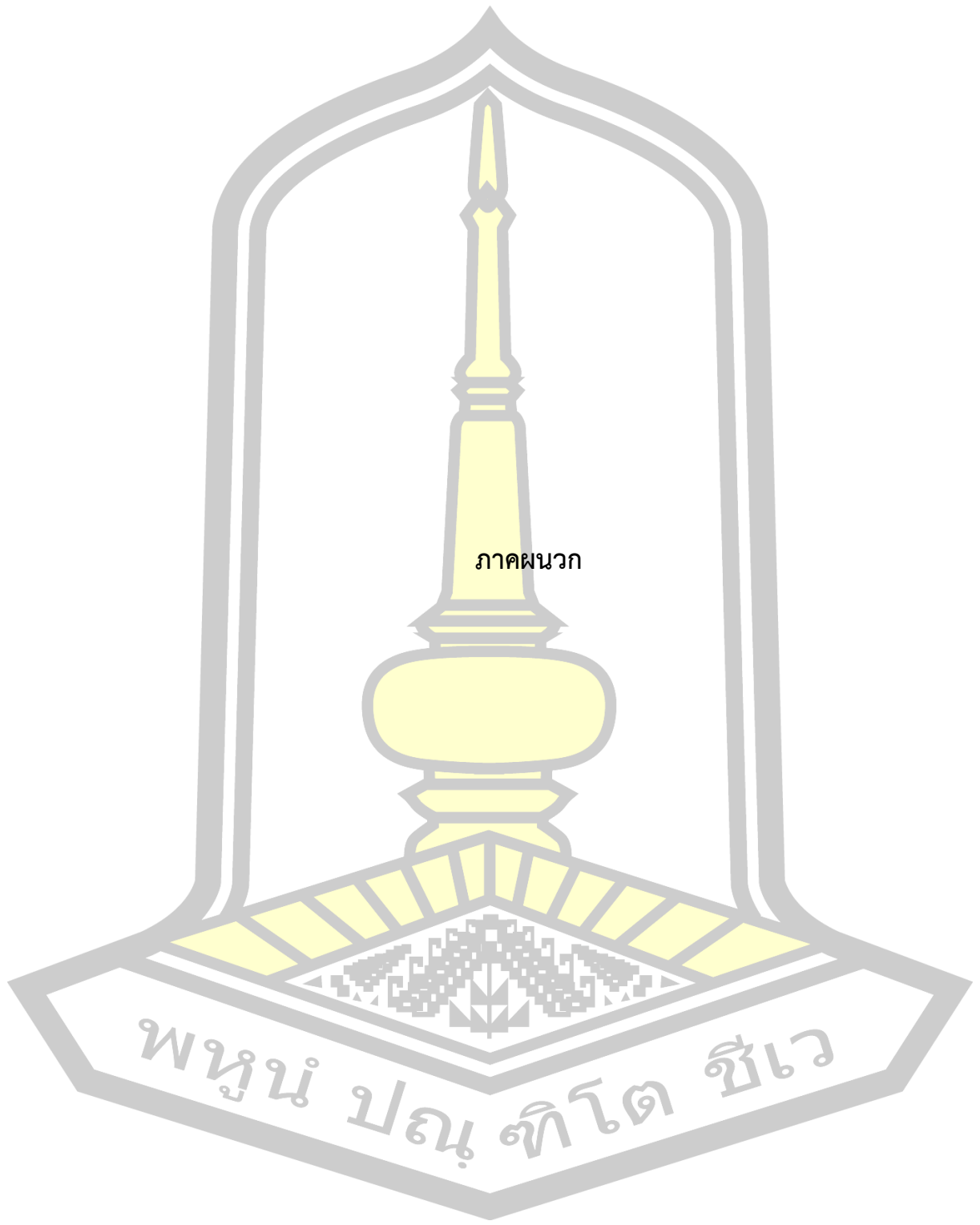
- กรมวิชาการเกษตร. (2548). เอกสารวิชาการ อ้อย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชนประดิษฐ์การพิมพ์.
- คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2538). นโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ในงาน
ไอที เอลิมพระเกียรติ : เอกสารประกอบการสัมมนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการ.
- ครองขวัญ จารักษ์. (2556). ความต้องการแหล่งสารสนเทศในการทำการเกษตรตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ของเกษตรกรตำบลทุ่งนางโอก อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาสารสนเทศและสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร.
นนทบุรี: สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ. (2537). การจัดการสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: เอกซเปอร์เน็ต.
- ชวัลวุฒิ ไชยนิวดี. (2533). ข้อมูลเพื่อการพัฒนาาระบบส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่. ม.ป.พ.: ม.ป.ท.
- ฐิติมา วีระศิลปะ. (2551). การทำไร้อ้อยจากพืชเศรษฐกิจสู่พืชพลังงาน. กรุงเทพฯ: เกษตรการพิมพ์.
- ดรุณีย์ วราวิทย์. (2539). การรับสารนิเทศทางการเกษตรของเกษตรกรหมู่บ้านหลักในการส่งเสริม
การเกษตร ระดับอำเภอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ดวงแก้ว เงินพลทรัพย์. (2555). การใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกรในเขตอำเภอปราณบุรี
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. กรุงเทพฯ: รายงานการวิจัย ชุดโครงการการวิจัยชุมชน อำเภอ
ปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ทำนอง สิงคาลวนิช. (2526). แหล่งความรู้ทางการเกษตรเพื่อการประชาสัมพันธ์. ในเอกสารการสอน
ชุด วิชาการประชาสัมพันธ์ในงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 1-7 หน้า 255-307. นนทบุรี:
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิพารักษ์ เกียรติมัน. (2553a). ความต้องการสารสนเทศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในแขวง
บางปะ กอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิพารักษ์ เกียรติมัน. (2553b). ความต้องการสารสนเทศการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในแขวง
บางปะ กอก เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นันทา วิฑูฒิศักดิ์. (2536). การสืบค้นและสื่อสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: โปรแกรมวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2532). พฤติกรรมสารนิเทศ. ชมรมนิสิตวิชาบรรณารักษศาสตร์, 9, 24-40.

- ประภาวดี สืบสนธิ์. (2533). การใช้และการแสวงหาสารสนเทศของเกษตรกร อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร ศรีมณีสร. (2532). *โลกอาชีพและการประกอบอาชีพอิสระในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการระบบการสอนการทำงานและอาชีพ หน่วยที่ 1-8*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประหยัด ช่วยงาน. (2554). การรู้สารสนเทศ. ลำปาง: มหาวิทยาลัยลำปาง คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ปราณี วงศ์จำรัส. (2552). การพัฒนาบริการสารสนเทศออนไลน์เพื่อการวิจัยในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 28(1). Retrieved from <https://tci-thaijo.org/index.php/jiskku/article/view/6398/5595>
- พัชรา บำรุง. (2554). ความต้องการบริการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรชาวไร่ไถ้อยู่ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชัย วาสนาส่ง. (2528). การส่งเสริมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย. วารสารวิชาการ, (4), 40-45.
- แมนมาส ขวลิต. (2533). *สารสนเทศและสารสนเทศศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาสารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: สาขาศิลปะศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รังสียา เตาดรงค์. (2548). การใช้สารสนเทศของผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพอิสระที่จบจากโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รำพึง กลิ่นชื่น. (2545). การใช้แหล่งสารสนเทศและความต้องการสารสนเทศของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิจิตร อาวะกุล. (2537). หลักการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ศิริพร สุวรรณะ. (2529). การศึกษาความต้องการสารสนเทศในสาขาสังคมศาสตร์ ในสารนิเทศกับการบริหารและการพัฒนา เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง สารนิเทศทางสังคมศาสตร์ : ความต้องการและแหล่งสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: บรรณสารการพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ศุภพร ไทยภักดี. (2541). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- ศูนย์เกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์. (2557). *ข้อมูลการปลูกอ้อยโรงงานจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการผลิต 2557/2560*. บุรีรัมย์: ศูนย์บริการชาวไร่อ้อยอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์.
- สกาวัฒน์ จงพัฒนาการ. (2550). การวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมจิตร ศรีจันทร์. (2540). ความต้องการความรู้เรื่องการปลูกอ้อยของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์. (2557). พื้นที่ปลูกอ้อยในจังหวัดบุรีรัมย์. Retrieved July 29, 2561, from <http://www.ocsb.go.th/upload/journal/>
- สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก. (2561). โครงการระบบส่งเสริมการเกษตร. Retrieved July 29, 2561, from <http://satuek.buriram.doae.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย. (2557). การปลูกอ้อย. Retrieved May 10, 2560, from <http://www.ocsb.go.th/th/home/index.php>
- สุจรรยา วงษ์พัฒน์. (2548). ความต้องการส่งเสริมและบริการของเกษตรกรชาวไร่อ้อยในจังหวัดขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนี เลิศแสวงกิจ, และพิศิษฐ์ กาญจนพิมาย. (2550). *ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ = Library and information literacy*. กรุงเทพฯ: วังอักษร.
- สุวิมล ตีรภานนท์. (2557). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิชาติ พงษ์ศรีหตุลชัย, ชลิต อำนวน และดิเรก ทองอร่าม. (2539). ระบบสารสนเทศทางการเกษตร. ระบบสารสนเทศทางการเกษตร. นนทบุรี: สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิญา สีน้อยขาว. (2552). สภาพ ปัญหา และความต้องการใช้สารสนเทศทางการเกษตรของเกษตรกร อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัครพล สุทธิบุญ. (2534). ความต้องการและการใช้สารสนเทศของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทางด้านเทคนิคบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อาภากร ชาติโลหะ. (2554). การศึกษาความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: ฝ่ายบริการสารสนเทศ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bouazza, A. (1989). Information user studies. *Encyclopedia of Library and Information Science*, 44, 144–164.
- Feather, John and Sturges, Paul. (1997). *International Encyclopedia of Information and Library Science*. London: Routledge.

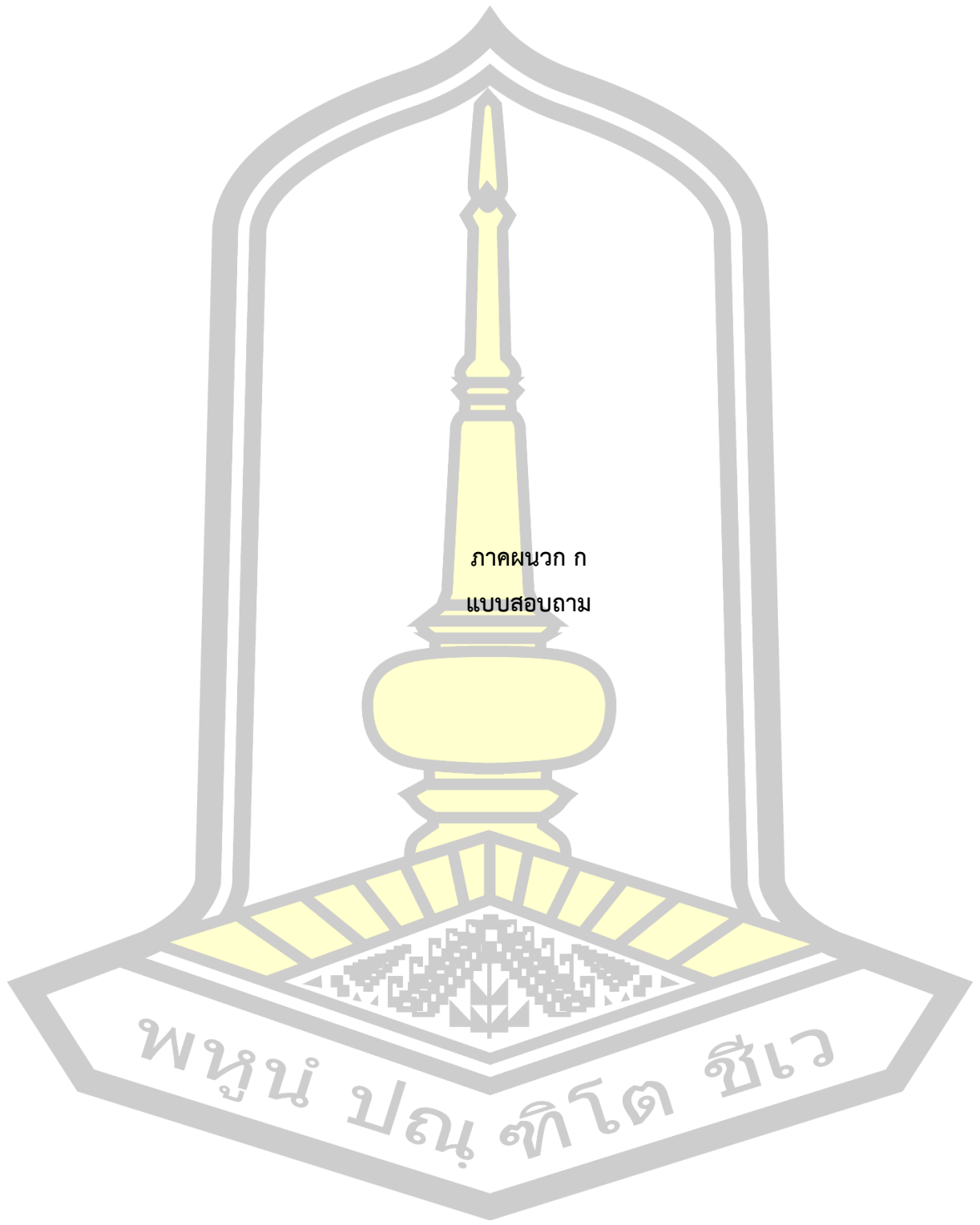
- Goldstein, E. S. (1985). The Use of Technical Information by Engineers of the Electrical Sector in Mexico. *Dissertation Abstract International*, 46(4), 826–A.
- King and King. (1979). *Issues and Resolutions : a Summary of Pre-conference Activities, Report the National Commission on Libraries and Information Science*. n.d.: n.d.
- Ojiambo, J. B. (1989). *Communication of Agricultural Information Between Research Scientists*. n.d.: Extension Personnel and Farmers in Kenya.
- Opara Umunna Nnaemeka. (2010). Personal and Socio-Economic Determinants of Agricultural Information Use by Farmers in the Agricultural Development Programmer. *Library Philosophy and Practice*, (18), 105–110.
- Parson A. (1996). *Teaching Reading Comprehension*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publication.
- Ugboma, M. U. (2010). Access to Agricultural Information by Fish Farmers in Niger Delta Region of Nigeria. *Library Philosophy and Practice*, 4, 1–18.

ภาคผนวก

พุ่ม ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

พหุ ประทีป ชัยเว

แบบสอบถาม วิทยานิพนธ์
เรื่อง การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศ
ของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการใช้และความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (2) ศึกษาความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกร ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกร
3. โปรดตอบตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน
4. กรุณาตอบคำถามทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
5. วิธีการตอบแบบสอบถาม โปรดใส่เครื่องหมายถูก ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด
6. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและแบบสอบถาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ในการวางแผน การปลูกอ้อย แรงงาน การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูอ้อย และการเก็บเกี่ยวผลผลิตในการปลูกอ้อย

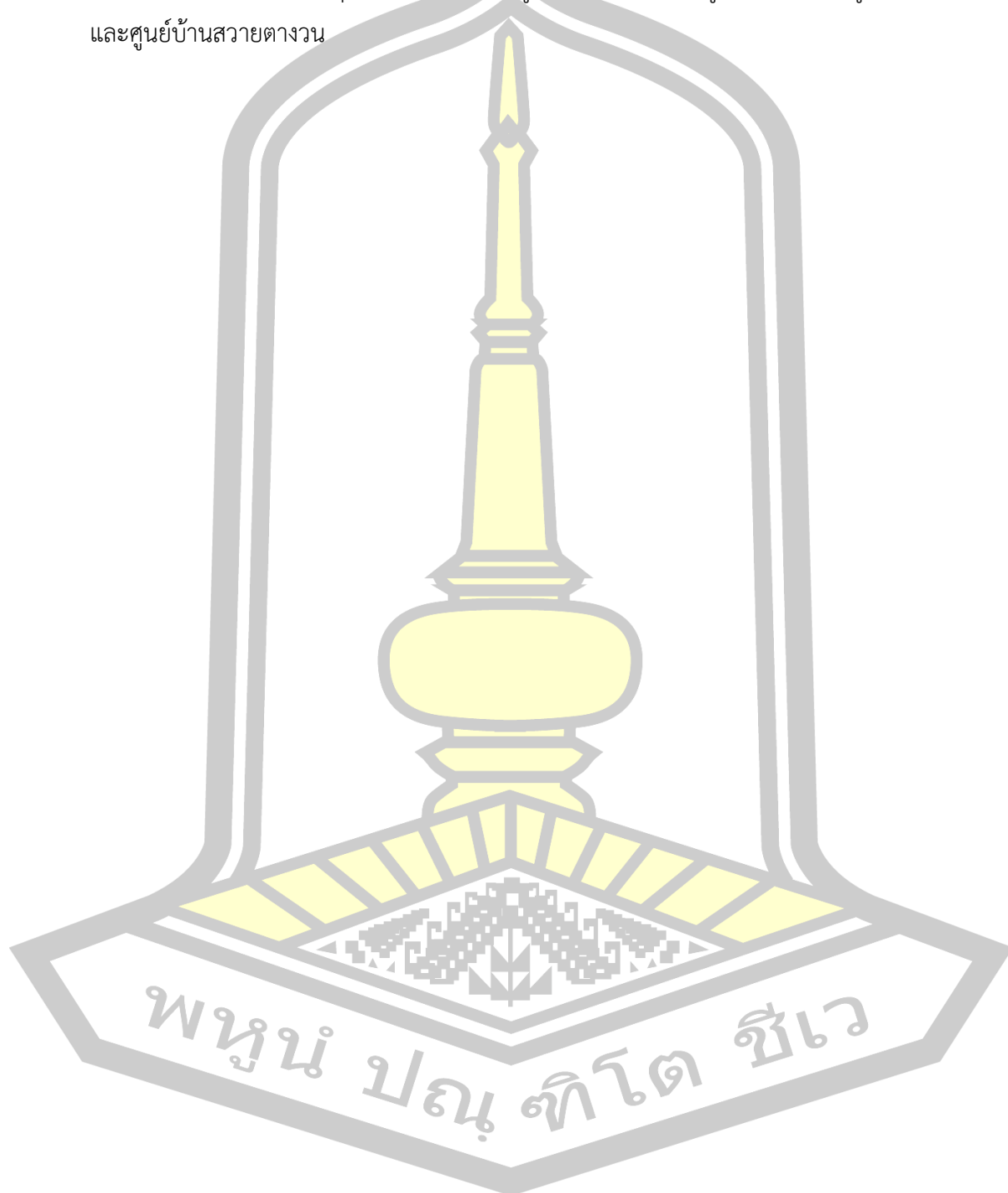
การใช้สารสนเทศ หมายถึง การที่เกษตรกรนำสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง และประเภททรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท

แหล่งสารสนเทศ หมายถึง แหล่งที่เกษตรกรสามารถหาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ในการปลูกอ้อย ประกอบด้วย 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล สถานที่ สถาบัน เหตุการณ์ สื่อมวลชน และแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการปลูกอ้อยเพื่อเพิ่มผลผลิต

ประเภททรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง สื่อหรือวัสดุที่ใช้บันทึกข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยซึ่งถูกรวบรวมไว้ในประเภททรัพยากรสารสนเทศ จำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ สิ่งไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ความต้องการสารสนเทศ หมายถึง การที่เกษตรกรมีความอยากได้ อยากมี อยากรู้เกี่ยวกับความรู้ในการปลูกอ้อยจากแหล่งสารสนเทศทั้ง 6 แหล่ง และประเภททรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท

เกษตรกรชาวไร่อ้อย หมายถึง บุคคลที่ทำไร่อ้อยในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์และเป็นสมาชิกในศูนย์บริการชาวไร่อ้อย จำนวน 4 ศูนย์บริการ ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล กระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่ ศูนย์บ้านหนองจาน ศูนย์บ้านละกอ ศูนย์บ้านหนองไผ่ และศูนย์บ้านสวายตางวน

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมายถูก ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด เพื่อต้องการทราบข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ไม่มีผลใดๆ นอกเหนือจากงานวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ () 1. ต่ำกว่า 20 ปี () 2. 20 – 30 ปี
() 3. 31 – 40 ปี () 4. 41 – 50 ปี
() 5. 51 – 60 ปี () 6. มากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา
() อนุปริญญา () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () อื่นๆ
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน () 1. น้อยกว่า 10,000 บาท () 2. 10,000 – 15,000 บาท
() 3. 15,001 - 25,000 บาท () 4. 25,001 – 35,000 บาท
() 5. มากกว่า 35,001 บาท
5. ประสบการณ์ทำไร่อ้อย () 1. ต่ำกว่า 5 ปี () 2. 6 – 10 ปี
() 3. 11 – 15 ปี () 4. 16 – 20 ปี
() 5. มากกว่า 20 ปี
6. สมาชิกศูนย์บริการ () 1. บ้านหนองจาน () 2. บ้านละกอ
() 3. บ้านหนองไผ่ () 4. บ้านสวายตางวน
() ระยะเวลาการเป็นสมาชิก
7. แหล่งเงินทุน / สินเชื่อ () เงินทุนตัวเอง () เงินทุนจากโรงงานน้ำตาล (เงินเกี่ยว)
() หัวหน้าโคเวตา / เพื่อนบ้าน () แหล่งเงินทุน/สินเชื่อ.....(ระบุ)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

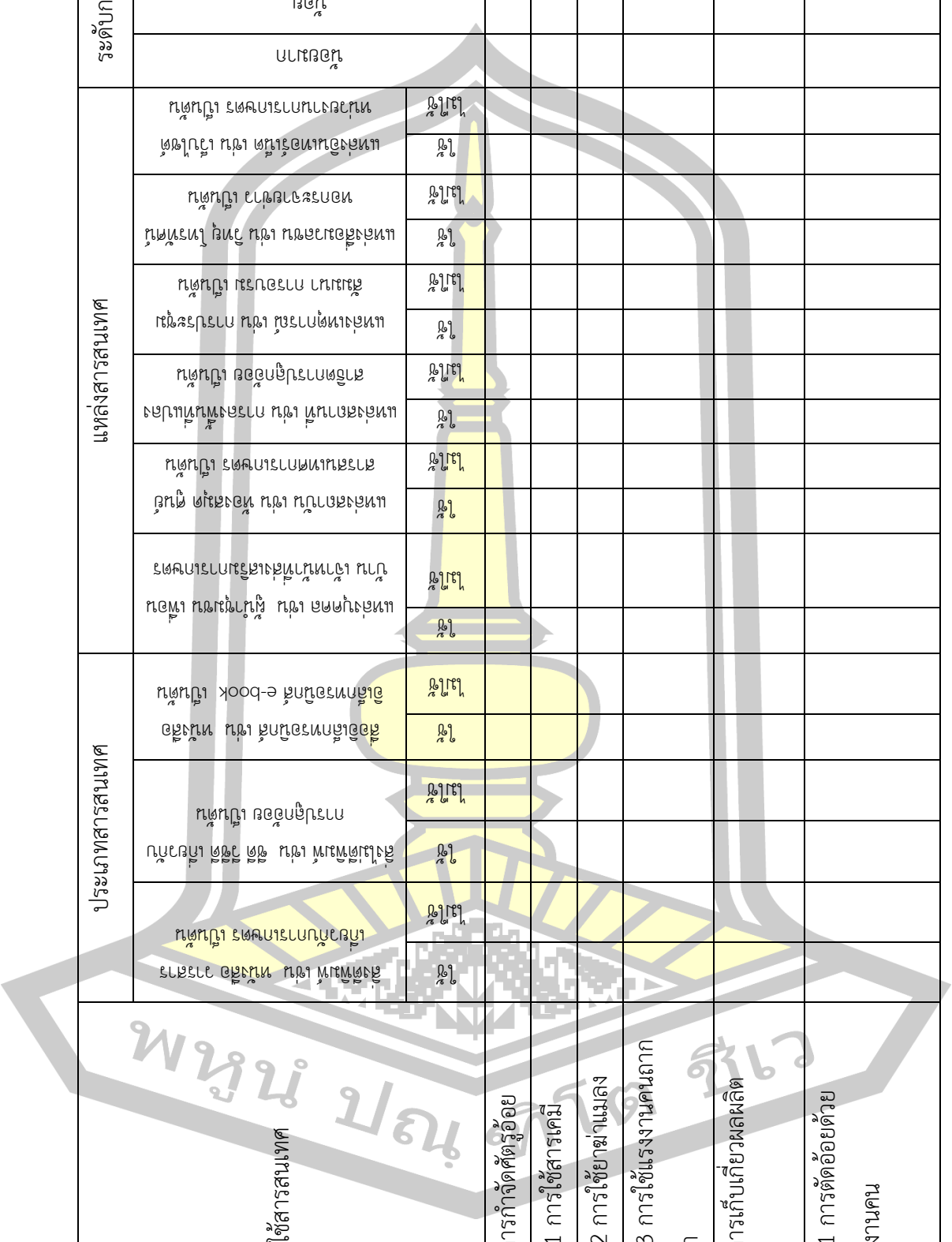
คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตามความรู้ของท่านมากที่สุด เพื่อต้องการทราบสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกร
 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ไม่มีผลใดๆ นอกเหนือจากงานวิจัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

การใช้อินเทอร์เน็ต	ประเภทสารสนเทศ		แหล่งสารสนเทศ		ระดับการใช้สารสนเทศ						
	ประเภทสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	ประเภทสารสนเทศ	แหล่งสารสนเทศ	ไม่ใช้เลย	ใช้บ้าง	ใช้เป็นประจำ	ใช้เป็นประจำทุกวัน	ใช้เป็นประจำทุกวัน	ใช้เป็นประจำทุกวัน	
ขั้นตอนการวางแผนการผลิต 1. วางแผนการปลูกอ้อย 1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม 1.2 เป็นที่ดอนน้ำไม่ขัง	ประเภทสารสนเทศ	คู่มือ ๗๐๐๑-๑ ๒๐๐๕-๒๐๐๖	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
			คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
		คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
			คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
	ประเภทสารสนเทศ	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
			คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
		คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
			คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
	ประเภทสารสนเทศ	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
			คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
		คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							
			คู่มือเกษตรกร	คู่มือเกษตรกร							

ระดับการใช้สารสนเทศ	๒๕๖๔								
	๒๕๖๕								
	๒๕๖๖								
	๒๕๖๗								
	๒๕๖๘								
แหล่งสารสนเทศ	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖ ๗๕๖ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗ ๗๕๖ ๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
ประเภทสารสนเทศ	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
	คู่มือคู่มือ ๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕	คู่มือ							
	๕๓๕๗๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐	คู่มือ							
การใช้สารสนเทศ	การเลือกพันธุ์อ้อย								
	3.1 พันธุ์อ้อย								
	3.2 แหล่งพันธุ์อ้อย								
	3.3 การเตรียมท่อนพันธุ์								
	4. การปลูกอ้อย								
	4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน								
	4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร								

ระดับการใช้สารสนเทศ	ข้อมูลแบบ						
	แบบ						
	แบบ						
	ข้อมูล						
	แบบข้อมูล						
แหล่งสารสนเทศ	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
ประเภทสารสนเทศ	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
	หนังสือ ๒๕ฉบับแบบหนังสือพิมพ์	สื่อวีซีดี					
	๒๕ฉบับ หนังสือ ๒๕ฉบับหนังสือพิมพ์	สื่อ					
การใช้สารสนเทศ							
6. การกำจัดข้อมูล							
6.1 การใช้สารเคมี							
6.2 การนำเข้าแมลง							
6.3 การใช้แรงงานคนถากหญ้า							
7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต							
7.1 การตัดหญ้าด้วยแรงงานคน							

ระดับความต้องการการ สารสนเทศ	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙						
แหล่งสารสนเทศ	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙					
	ประเภทสารสนเทศ	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙				
		๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙				
		๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙				
		๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙				
		๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙				
		๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙	๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙				

ความต้องการสารสนเทศ

2. การเตรียมดิน

2.1 ลักษณะของดิน

2.2 ดินร่วนซุย

2.3 ดินมีความอุดมสมบูรณ์

2.4 หน้าดินลึก

2.5 การปรับสภาพดิน

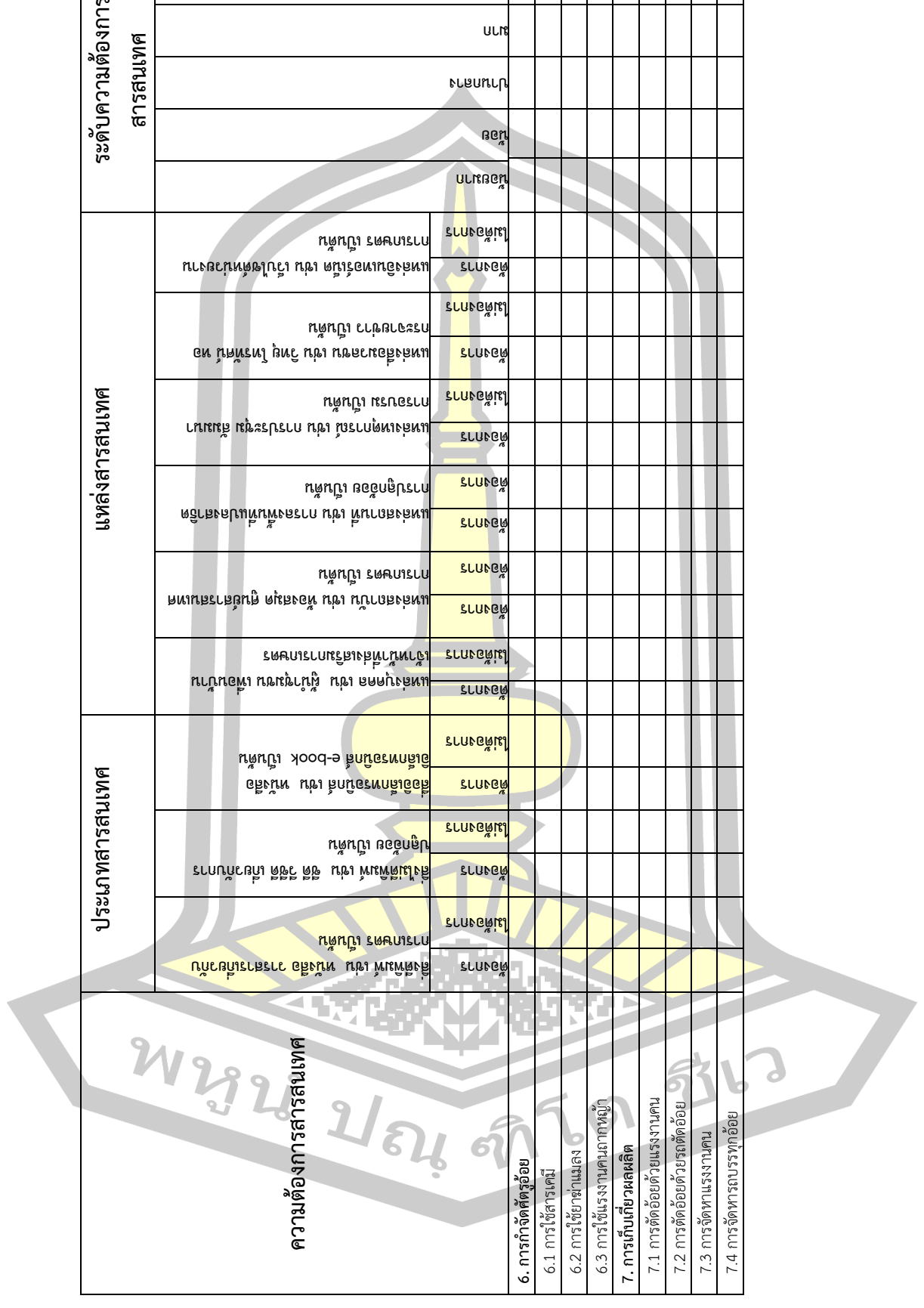
2.6 การไถ ก่อนการปลูก

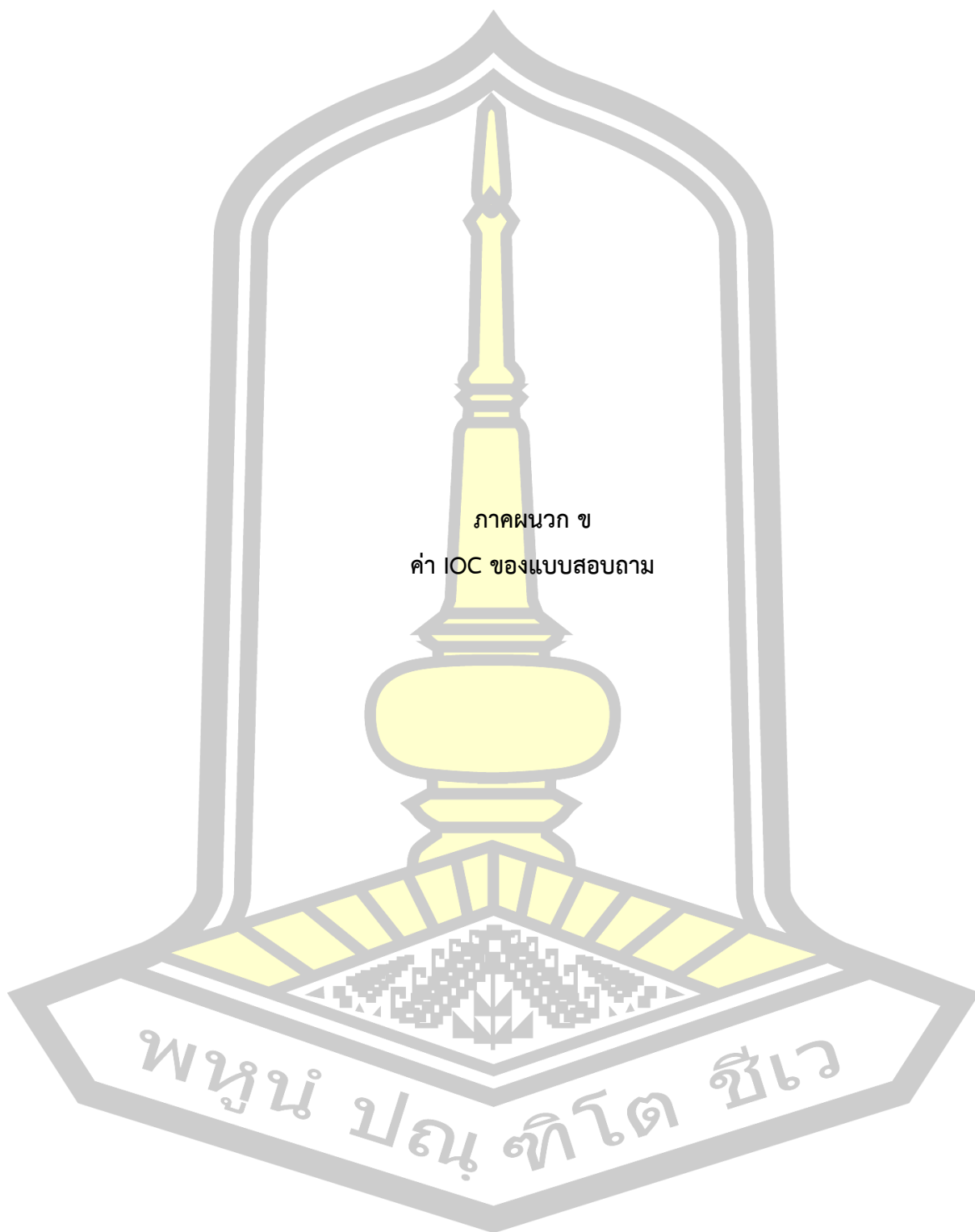

ระดับความต้องการ	สารสนเทศ		๒๕๖๒								
	สารสนเทศ	๒๕๖๓									
แหล่งสารสนเทศ	๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐	๒๕๖๓	๒๕๖๓								
		๒๕๖๔	๒๕๖๔								
	๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐	๒๕๖๓	๒๕๖๓								
		๒๕๖๔	๒๕๖๔								
	๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐	๒๕๖๓	๒๕๖๓								
		๒๕๖๔	๒๕๖๔								
	๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐	๒๕๖๓	๒๕๖๓								
		๒๕๖๔	๒๕๖๔								
	๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐	๒๕๖๓	๒๕๖๓								
		๒๕๖๔	๒๕๖๔								
	ประเภทสารสนเทศ	๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐	๒๕๖๓	๒๕๖๓							
			๒๕๖๔	๒๕๖๔							
๒๕๖๓ ๒๕๖๔ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖ ๒๕๖๗ ๒๕๖๘ ๒๕๖๙ ๒๕๗๐		๒๕๖๓	๒๕๖๓								
		๒๕๖๔	๒๕๖๔								
ความต้องการสารสนเทศ											
			3. การเลือกพันธุ์อ้อย								
			3.1 พันธุ์อ้อย								
			3.2 แหล่งพันธุ์อ้อย								
			3.3 การเตรียมพ่อแม่พันธุ์								
			4. การปลูกอ้อย								
			4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน								
			4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร								

ระดับความต้องการภาว สารสนเทศ	สารสนเทศ		๒๕๖๓						
	สารสนเทศ								
	สารสนเทศ								
	สารสนเทศ								
	สารสนเทศ								
แหล่งสารสนเทศ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์บริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการศึกษา ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
ประเภทสารสนเทศ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาระบบสารสนเทศ	ระบบสืบค้น							
		ระบบเอกสาร							
ความต้องการสารสนเทศ	ความต้องการสารสนเทศ								
	5. การบำรุงรักษา								
	5.1 การให้คำ								
	5.2 การให้ปุ๋ย								
	5.3 การใช้ปุ๋ยเคมี								
	5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์								
	5.5 การใช้ปุ๋ยแบบผสม								
	5.6 การบำรุงดิน								

ระดับความต้องการการ สารสนเทศ	สารสนเทศ		๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๓๒	๓๓	๓๔	๓๕	
	สารสนเทศ																
	สารสนเทศ																
	สารสนเทศ																
	สารสนเทศ																
ประเภทสารสนเทศ	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
ประเภทสารสนเทศ	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
	พื้นที่ปฏิบัติงาน	ระบบคอมพิวเตอร์															
ความต้องการสารสนเทศ																	
6. การจัดทำตัวอักษร																	
6.1 การใช้สารเคมี																	
6.2 การใช้ช่างแม่เหล็ก																	
6.3 การใช้แรงงานคนตามหลักทฤษฎี																	
7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต																	
7.1 การตัดด้วยตัวแรงงานคน																	
7.2 การตัดด้วยตัวรถตัดด้วย																	
7.3 การจัดทำแรงงานคน																	
7.4 การจัดทำรถบรรทุกด้วย																	

ภาคผนวก ข
ค่า IOC ของแบบสอบถาม

พหุบัณฑิตวิทย์วิทยา

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศของเกษตรกรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

การใช้สารสนเทศ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
ขั้นตอนการวางแผนการผลิต						
1. วางแผนการปลูกอ้อย	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
1.2 เป็นที่ดอนน้ำไม่ขัง	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
1.3 การคมนาคมสะดวก	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2. การเตรียมดิน						
2.1 ลักษณะของดิน	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
2.2 ดินร่วนซุย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
2.3 ดินมีความอุดมสมบูรณ์	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2.4 หน้าดินลึก	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2.5 การปรับสภาพดิน	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
2.6 การไถ ก่อนการปลูก	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
3. การเลือกพันธุ์อ้อย						
3.1 พันธุ์อ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
3.2 แหล่งพันธุ์อ้อย	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
3.3 การเตรียมท่อนพันธุ์	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
4. การปลูกอ้อย						
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้

การใช้สารสนเทศ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
5. การบำรุงรักษา						
5.1 การให้น้ำ	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.2 การให้ปุ๋ย	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.3 การใช้ปุ๋ยเคมี	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
5.5 การใช้ปุ๋ยแบบผสม	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.6 การบำรุงตออ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
6. การกำจัดศัตรูอ้อย						
6.1 การใช้สารเคมี	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
6.2 การใช้ยาฆ่าแมลง	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
6.3 การใช้แรงงานคนถากหญ้า	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต						
7.1 การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
7.2 การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
7.3 การจัดหาแรงงานคน	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
7.4 การจัดการบรรทุกอ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้

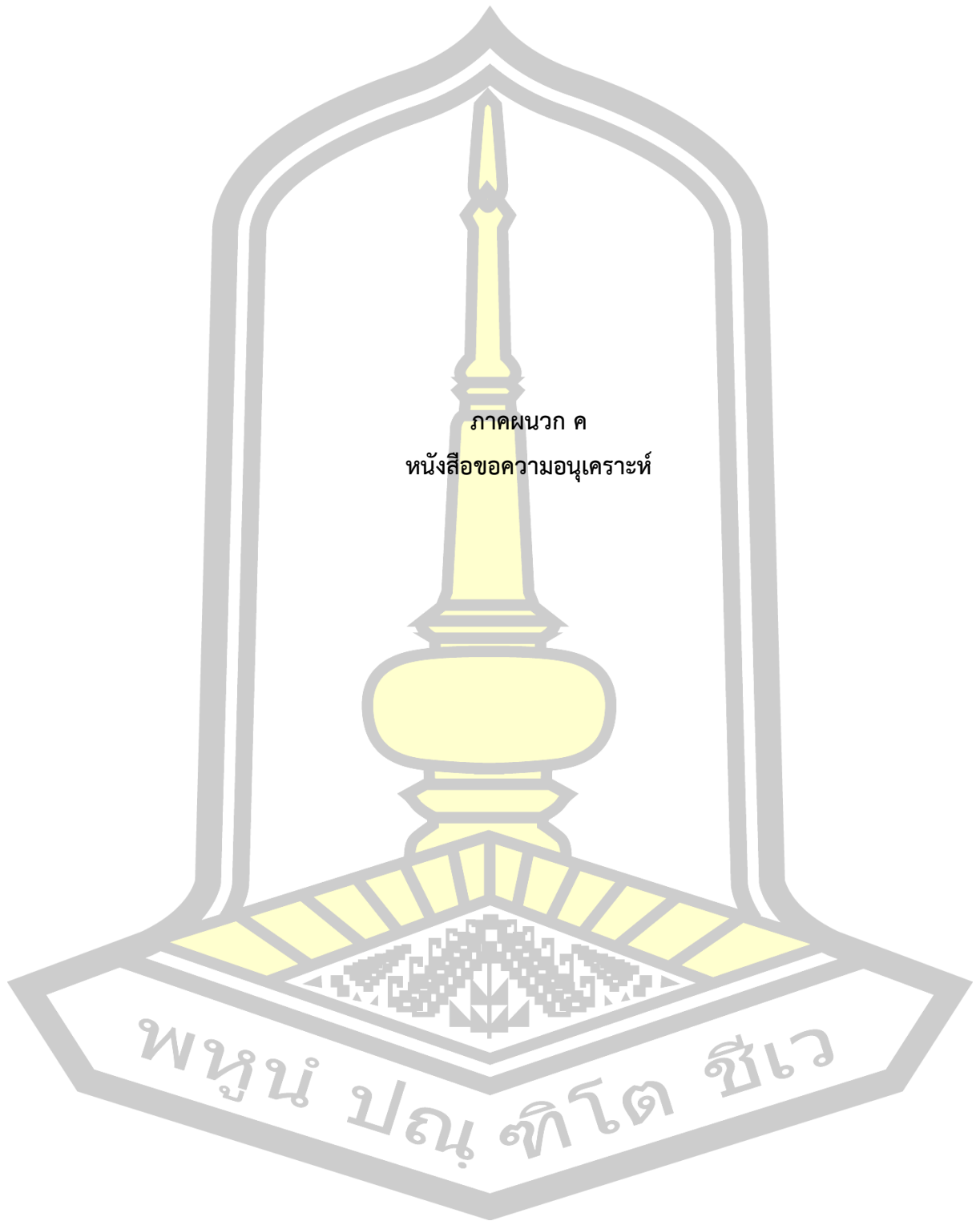

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศของเกษตรกรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ความต้องการสารสนเทศ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
ขั้นตอนการวางแผนการผลิต						
1. วางแผนการปลูกอ้อย	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
1.1 เลือกพื้นที่เหมาะสม	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
1.2 เป็นที่ดอนน้ำไม่ขัง	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
1.3 การคมนาคมสะดวก	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2. การเตรียมดิน						
2.1 ลักษณะของดิน	0	1	1	2	0.66	ใช้ได้
2.2 ดินร่วนซุย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
2.3 ดินมีความอุดมสมบูรณ์	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2.4 หน้าดินลึก	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
2.5 การปรับสภาพดิน	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
2.6 การไถ ก่อนการปลูก	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
3. การเลือกพันธุ์อ้อย						
3.1 พันธุ์อ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
3.2 แหล่งพันธุ์อ้อย	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
3.3 การเตรียมท่อนพันธุ์	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
4. การปลูกอ้อย						
4.1 ปลูกด้วยแรงงานคน	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
4.2 ปลูกด้วยเครื่องจักร	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
5. การบำรุงรักษา						
5.1 การให้น้ำ	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้

ความต้องการสารสนเทศ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3			
5.2 การให้ปุ๋ย	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.3 การใช้ปุ๋ยเคมี	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.4 การใช้ปุ๋ยมูลสัตว์	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
5.5 การใช้ปุ๋ยแบบผสม	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
5.6 การบำรุงต่ออ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
6. การกำจัดศัตรูอ้อย						
6.1 การใช้สารเคมี	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
6.2 การใช้ยาฆ่าแมลง	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
6.3 การใช้แรงงานคนถากหญ้า	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
7. การเก็บเกี่ยวผลผลิต						
7.1 การตัดอ้อยด้วยแรงงานคน	1	1	0	2	0.66	ใช้ได้
7.2 การตัดอ้อยด้วยรถตัดอ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
7.3 การจัดหาแรงงานคน	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้
7.4 การจัดหารถบรรทุกอ้อย	1	0	1	2	0.66	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ ศธ 0530.13/ว144

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

27 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิงแก้ว ปะติตังโฆ

ด้วยนางสาวเบญจมาศ มีศรี รหัสประจำตัวนิสิต 56011280005 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สาขาสงเคราะห์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศเพื่อเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา
เวชโอสถศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)
คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์/โทรสาร 0-4375-4359

ที่ ศธ 0530.13/ว144

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

27 มีนาคม 2561

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน คุณผจงจิตต์ อินทราชา

ด้วยนางสาวเบญจมาศ มีศรี รหัสประจำตัวนิสิต 56011280005 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สาขาสถาปัตยกรรม คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศเพื่อเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา
เวชโอสถศักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี้อย่างดี ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ

โทรศัพท์/โทรสาร 0-4375-4359

ที่ ศธ 0530.13/165

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

2 เมษายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการชาวไร่อ้อย

ด้วยนางสาวเบญจมาศ มีศรี รหัสประจำตัวนิสิต 56011280005 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศเพื่อเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา
เวชโอสถศักดิ์ดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นิสิตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับเกษตรกร
ชาวไร่อ้อย ในระหว่างวันที่ 9-30 เมษายน 2561 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์
และมีคุณภาพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ
โทรศัพท์ /โทรสาร 0-4375-4359

ที่ ศร 0530.13/ 155

คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

2 เมษายน 2561

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือ

เรียน หัวหน้าเกษตรกรชาวไร่อ้อย จังหวัดบุรีรัมย์

ด้วยนางสาวเบญจมาศ มีศรี รหัสประจำตัวนิสิต 56011280005 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม.สารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศเพื่อเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา
เวชโอสถศักดิ์ดา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ จึงขออนุญาตยืมจากท่าน ให้นิสิตเข้าทดลองใช้เครื่องมือกับเกษตรกร
ชาวไร่อ้อย ในระหว่างวันที่ 3-8 เมษายน 2561 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์
และมีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการ คณะวิทยาการสารสนเทศ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-4375-4359

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะวิทยาการสารสนเทศ งานบัณฑิตศึกษา โทร. 043-754359 ภายใน 5177
ที่ ศธ 0530.13/ว144 วันที่ 27 มีนาคม 2561
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขุน เทียมทินกฤต

ด้วยนางสาวเบญจมาศ มีศรี รหัสประจำตัวนิสิต 56011280005 นิสิตระดับปริญญาโท
หลักสูตร ศศ.ม. สารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง “ การศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศเพื่อเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรชาวไร่อ้อย อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์ ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา
เวชโอสถศักดิ์ และ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ คณะฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ในครั้งนี้ ก่อนที่ผู้ศึกษาจะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)

คณบดีคณะวิทยาการสารสนเทศ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวเบญจมาศ มีศรี
วันเกิด	วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2523
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์ ประเทศไทย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 439 ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	บรรณารักษ์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจิระ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2546 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ.2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

พูน ปณ ทิโต ชีเว